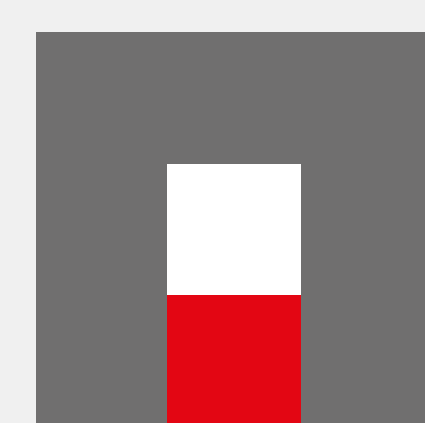

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Patronat Honorowy Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego prof. dr. hab. Piotra Glińskiego

ARCHIWA
PAŃSTWOWE

Kraków

Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Krakowa
prof. dr. hab. Jacka Majchrowskiego

WYSTAWA PRZYGOTOWANA PRZEZ ARCHIWA PAŃSTWOWE
Z OKAZJI 100. ROCZNICY URODZIN PAPIEŻA POLAKA
POD HONOROWYM PATRONATEM
MINISTRA KULTURY I DZIEDZICTWA NARODOWEGO
PROF. DR. HAB. PIOTRA GLIŃSKIEGO
ORAZ PREZYDENTA MIASTA KRAKOWA
PROF. DR. HAB. JACKA MAJCHROWSKIEGO

AAN, 2/2300/555

W DRODZE

KAROL WOJTYŁA/JAN PAWEŁ II (1920-2005)

W DRODZE

KAROL WOJTYŁA/JAN PAWEŁ II (1920–2005)

Droga jest symbolem procesu życia, wrodzonych możliwości poruszania się, ale także wewnętrznego rozwoju. Droga może też oznaczać powołanie, sposób rozwiązywania dylematów, codzienny rytm życia, osobiste zmagania.

Symbol drogi jest obecny i w Starym, i Nowym Testamencie, zarówno jako oznaka rzeczywistej podróży, jak i procesu dokonującego się w sercach wierzących. Oprócz charakterystycznej dla Kościoła misyjności można dostrzec naturę wiary – jako osobistej podróży od momentu chrztu do życia wiecznego.

Droga jako wędrówka przyjmowała przez wieki różne znaczenia i symbole, decydowała o człowieku, popychała go do odnajdowania swojej wartości i poszukiwania wyższych ideałów. Była powodowana poczuciem misji, uczyła i wpływała na światopogląd człowieka. Była symbolem życia i śmierci. Wędrowano do ojczyzny, do Boga, do osiągnięcia ideału. Droga ma za zadanie doprowadzić każdego z nas do odnalezienia sensu własnego życia, do odnalezienia poszukiwanej prawdy.

Drogą może być też człowiek – tak napisał Jan Paweł II w swojej pierwszej encyklice, *Redemptor hominis*, z 4 marca 1979. To właśnie Jan Paweł II postawił człowieka jako jednostkę w centrum zainteresowania i odwrócił dotychczasowe myślenie, że Kościół był drogą człowieka. Jego pontyfikat szedł do człowieka, tak jak jego pielgrzymowanie po całym świecie.

W zamierzeniach organizatorów prezentowana wystawa ma pokazać kolejne etapy drogi Karola Wojtyły – ucznia, studenta, kapłana, biskupa, kardynała, papieża – do osiągnięcia dorosłości, przeznaczenia, świętości. Ma zaprezentować wielowymiarowość postaci wielkiego Polaka, uczonego, poety, aktora, filozofa, wychowawcy, pielgrzyma, ojca duchowego „Solidarności”, świętego. Nie bez znaczenia będzie też wskazanie miejsc, takich jak choćby Kraków, oraz ludzi, zarówno współcześnie żyjących, jak i świętych patronów, do których nauk odwoływał się przez całe życie i którzy mieli olbrzymie znaczenie w ukształtowaniu człowieka, jakim był. Ukazane zostaną przełomowe momenty w jego życiu, splatające się z doniosłymi faktami w historii Polski i świata XX i XXI wieku.

Wystawa została podzielona na cztery zasadnicze części – etapy drogi życia. Wykorzystano materiały archiwalne przechowywane w zasobie archiwów państwowych, odwołano się też do fragmentów wypowiedzi Ojca Świętego.

AAN, 2/2300/555

ON THE PATH

KAROL WOJTYŁA/JOHN PAUL II (1920–2005)

A path is a symbol of the process of life, innate in the ability to move, and also of internal development. A path may also signify a calling, a way of solving dilemmas, the daily rhythm of life and personal challenges.

The symbol of a path is present in the Old and New Testaments, both as a sign of actual journeys and the process taking place in the hearts of the faithful. Besides the idea of a mission, which is characteristic for the Church, the nature of faith can also be seen – as a personal journey from baptism to the eternal life.

A path as a journey has, through the ages, taken various meanings and symbols, it decided about man, it pushed him to find his own values and search for higher ideals. This was caused by the feeling of a mission, it taught and influenced the view of man. It was a symbol of life and death. A journey to the fatherland, to God, to the achievement of perfection. A path should lead each of us to find the sense of our own lives, to find the truth we seek.

Man may also be a path – which is what John Paul II wrote in his first encyclical, *Redemptor hominis*, on 4 March 1979. John Paul II placed man as a unit in the centre of interest and turned around the previous belief that the Church was the path of man. His pontificate reached man, just as his pilgrimages reached the whole world.

The exhibition's organisers have set out to show successive stages of Karol Wojtyła's path – a pupil, student, priest, bishop, cardinal and pope – to becoming an adult, destiny, and sainthood. The exhibition aims to present the multi-faceted figure of the great Pole, a learned man, poet, actor, philosopher, tutor, pilgrim, spiritual father of „Solidarity”, and saint. Also of importance are the places, such as Kraków, and the people, both those living and the holy patrons, whose teachings he followed throughout his life and that were of great significance in shaping the man he was. Pivotal moments in his life are presented, intertwined with important events in the history of Poland and the world during the 20th and 21st centuries.

The exhibition is divided into four main parts – stages of the path of life. The archival materials used come from the resources of the state archives, and there are also fragments of the Holy Father's speeches.

Mały Karol z mamą Emilią z Kaczorowskich.
Young Karol with his mother, Emilia Kaczorowska.
AAN, 2/2664/793

Wadowice Karola Wojtyły lat dwudziestych i trzydziestych XX wieku to świat dwóch przenikających się kultur i religii, miejsce pełne bogactwa kultury i duchowości, w którym około 20 procent mieszkańców stanowili Żydzi. W siedmiotysięcznych Wadowicach działały dwa teatry amatorskie, trzy publiczne biblioteki, czytelnia mieszczańska, towarzystwo gimnastyczne „Sokół”, pełniący funkcję ośrodka kultury Dom Katolicki, a latem w miejscowym parku odbywały się festiwale teatrów.

Olbrzymi wpływ na ukształtowanie przyszłego papieża mieli wadowiccy karmelici z klasztoru na Górcze, a także położone u podnóża Beskidu Małego sanktuarium Matki Bożej w Kalwarii Zebrzydowskiej z jedyłą w swoim rodzaju syntezą ludowej religijności. Góry stanowiły miejsce wycieczek Karola Wojtyły, a ich piękno i przyroda były jedną z inspiracji dla jego utworów literackich.

Po maturze w roku 1938 Karol Wojtyła wraz z ojcem przeprowadził się do Krakowa, gdzie rozpoczął studia na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia te zostały przerwane już rok później wskutek wybuchu wojny. Zamknięcie Uniwersytetu oraz groźba aresztowania czy wywózki na roboty przymusowe do Niemiec spowodowały decyzję o zatrudnieniu się młodego Karola w zakładach chemicznych „Solvay”. Do października 1941 pracował w kamieniołomach na Zakrzówku, a przez kolejne trzy lata w oczyszczalni wody w Borku Fałęckim. Fizyczna praca była dla niego cennym doświadczeniem, podobnie jak współtworzony z Mieczysławem Kotlarczykiem Teatr Słowa, w którym realizował swe pasje szkolne związane

z poezją i teatrem. Innym doświadczeniem czasów wojny była działalność w grupie Żywego Różańca oraz w duszpasterstwie młodzieży przy salejańskiej parafii św. Stanisława Kostki na Dębnikach, prowadzonych przez Jana Tyranowskiego.

Na fenomen postaci Karola Wojtyły miały wpływ zarówno patriotyczne wychowanie przedwojennej szkoły i wielokulturowych Wadowic, jak i doświadczenie walki z dwoma totalitaryzmami, a także polska literatura romantyczna i intelektualne środowisko Krakowa. Oprócz miejsca swoje znaczenie miał też czas, w jakim przyszło żyć pokoleniu przyszłego papieża, na wskroś niezwykle pokoleniu Kolumbów. W dniu narodzin Karola Wojtyły Polska była ogarnięta wojną z bolszewikami i musiała bronić swej dopiero co odzyskanej niepodległości. Duża część tego wspaniałego pokolenia, od najmłodszych lat nasiąkającego atmosferą przełomu, straciła życie podczas II wojny światowej albo po wojnie w PRL-owskich więzieniach. Tylko z wadowickiego rocznika maturalnego Karola Wojtyły dziesięć osób zginęło na wojennych frontach i w obozach koncentracyjnych.

TOWARDS ADULTHOOD

The Wadowice that Karol Wojtyła knew in the 1920s and 30s was a world of two intertwining cultures and religions, a place full of cultural and clerical wealth, in which about 20 percent of the residents were Jewish. Wadowice had a population of seven thousand, two amateur theatres, three public libraries, a public reading-room, the “Sokół” (Falcon) gymnastic society, the Catholic House which played the role of a cultural centre, and during the summer there were theatre festivals in the local park. The development of the future pope was greatly influenced by the Carmelites from the monastery in Wadowice, as well as the sanctuary, located at the foot of the Beskid Mały mountains, in Kalwaria Zebrzydowska, with its unique type of folk-religion synthesis. Mountains were a place for Karol Wojtyła to go on trips, and their beauty and nature were among the inspirations for his literary creations.

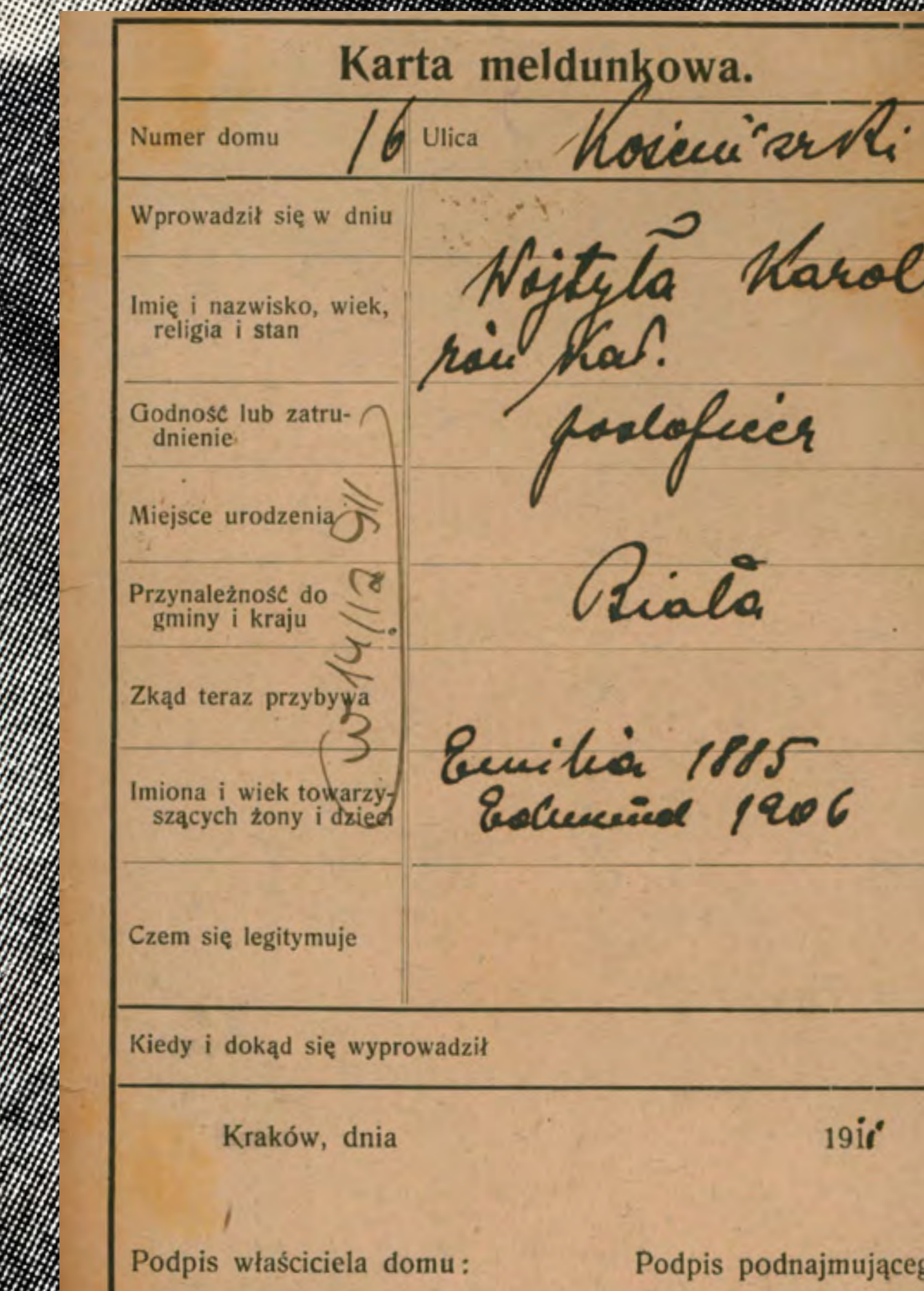
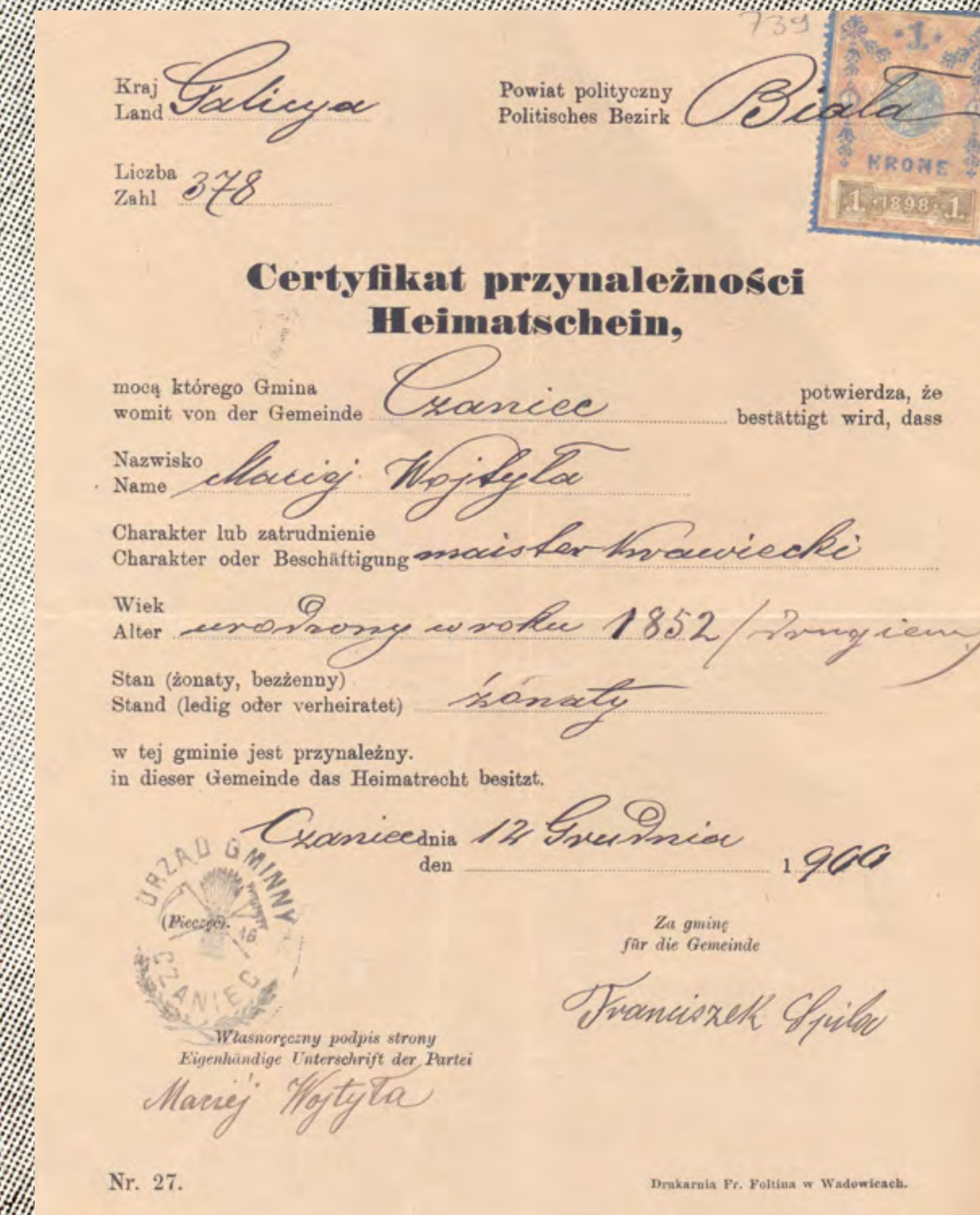
After finishing school in 1938, Karol Wojtyła moved with his father to Kraków, where he began his studies in the Faculty of Philosophy of the Jagiellonian University. Those studies were interrupted a year later due to the outbreak of war. The closure of the University and the threat of being arrested or taken to Germany for forced labour led to the young Karol taking a job at the “Solvay” chemical works. Until October 1941, he worked in the quarry in Zakrzówek, and for the next three years in the water treatment plant in Borek Fałęcki. The physical work was a valuable experience for him, as was the establishment with Mieczysław Kotlarczyk of the Theatre of the Word, where he realised his childhood passion for poetry and theatre. Another important experience during wartime was his activity in the Living Rosary group and the ministry of youths at the Salesian Parish of St. Stanislaus Kostka in Dębniiki, led by Jan Tyranowski.

The figure of Karol Wojtyła was also influenced by his patriotic upbringing in the pre-war school and the multi-cultural town of Wadowice, his experience of fighting against two totalitarian systems, as well as Polish romantic literature and the intellectual environment of Kraków. In addition to the place, the time in which the generation of the future pope, known as the Generation of Columbuses, lived was also significant. On the day of Karol Wojtyła's birth, Poland was at war with the Bolsheviks and had to defend its recently regained independence. A large part of this wonderful generation, from their youngest days absorbed by an atmosphere of breakthrough, lost their lives during World War II or after the war in the PRL prisons. From Karol Wojtyła's high school year in Wadowice alone, ten people died fighting in the war or in concentration camps.

Wiecie, że urodziłem się w roku 1920, w maju, w tym czasie, kiedy bolszewicy szli na Warszawę.

You know, I was born in 1920, in May, at a time when the Bolsheviks were moving towards Warsaw.

Certyfikat przynależności Macieja Wojtyły (dziadka Karola Wojtyły ze strony ojca) do gminy Czaniec; 1900. Certificate of registration of Maciej Wojtyła (Karol Wojtyła's paternal grandfather) in the borough of Czaniec; 1900. AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/10/179/2

Karta meldunkowa rodziny Wojtyłów, zamieszkałej przy ul. Kościuszki 16 w Krakowie. Registration card of the Wojtyła family, residing at 16 Kościuszk Street in Kraków. ANK, 29/218/KM 494

Moje lata dziecięce i chłopięce zostały naznaczone utratą osób najbliższych.

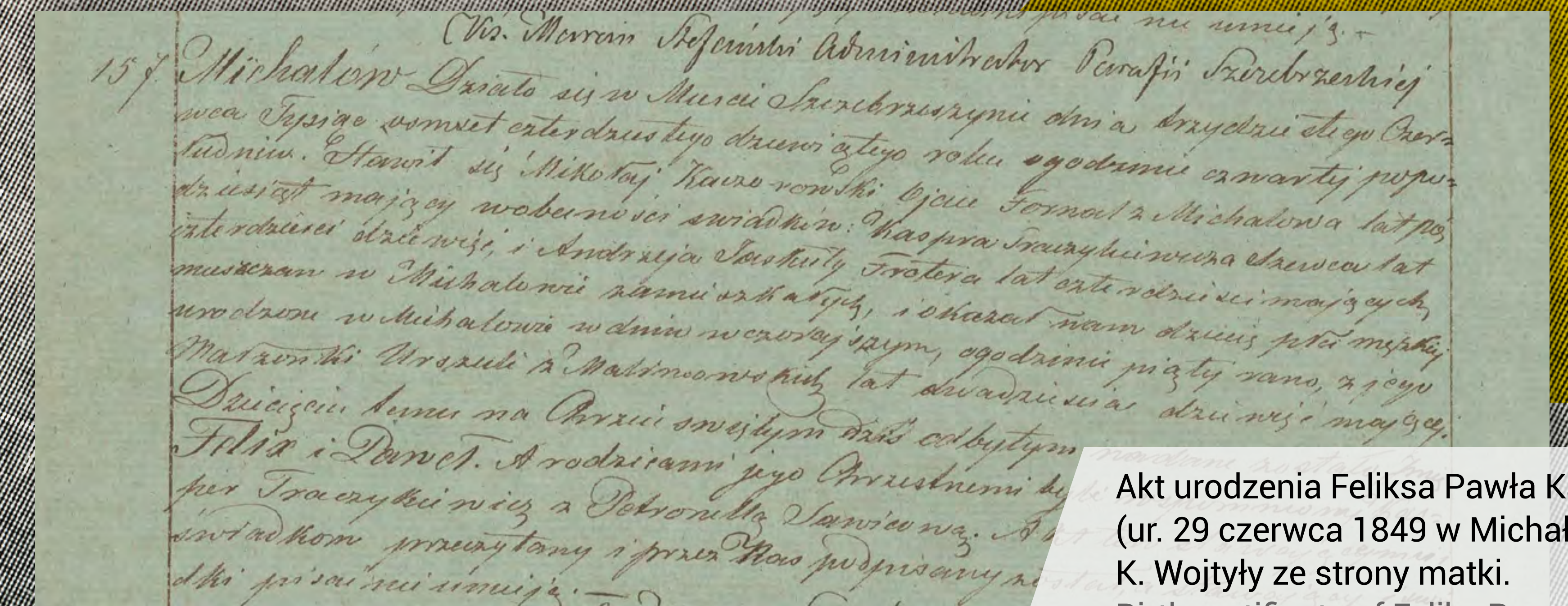
My childhood years were marked by the loss of my nearest and dearest.

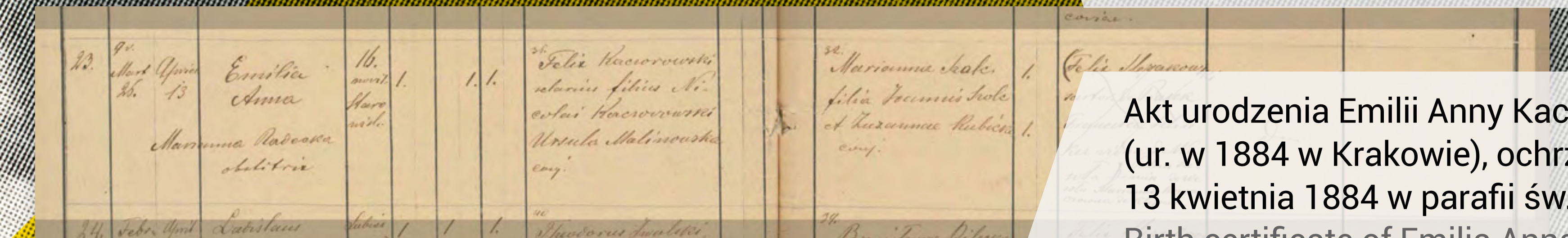
1.2 RODZINA/FAMILY

Fotografia rodzinna: Karol, Emilia i Edmund Wojtyłowie. Family photograph: Karol, Emilia and Edmund Wojtyła. ANK, 29/1333/teka XXI/2

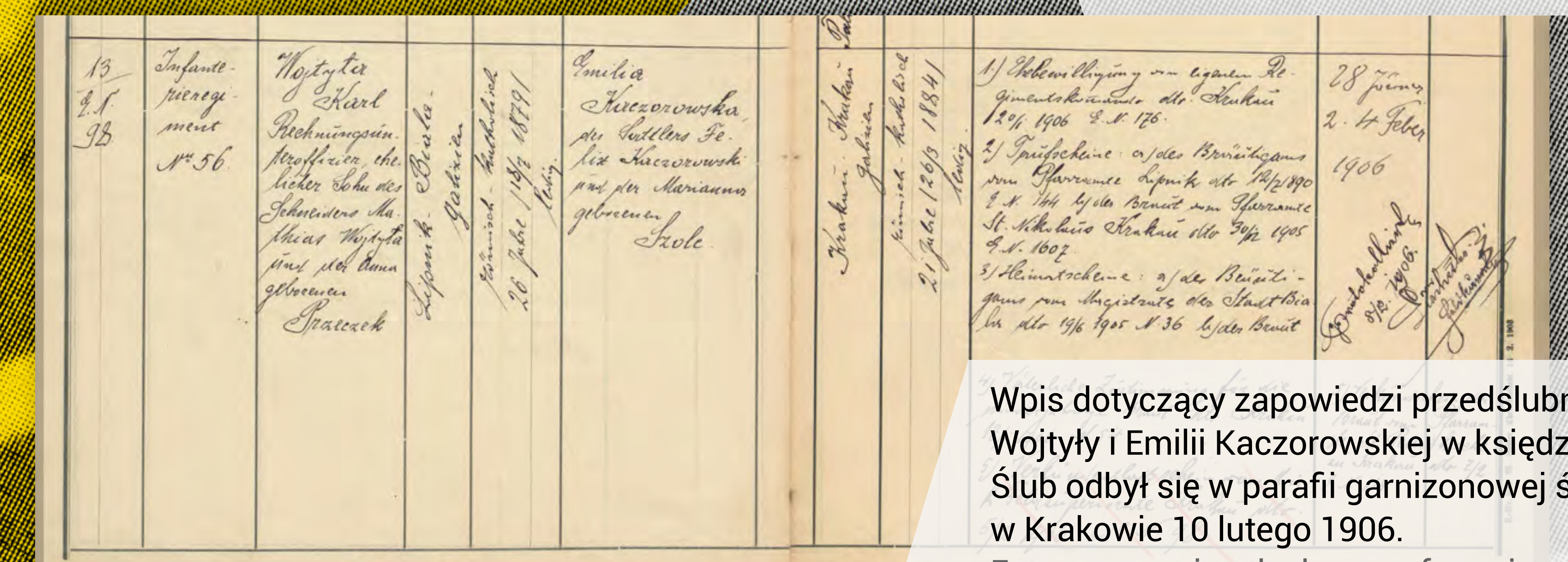
Mały Karol z ojcem Karolem Wojtyłą. Young Karol with his father, Karol Wojtyła. AAN, 2/2664/793

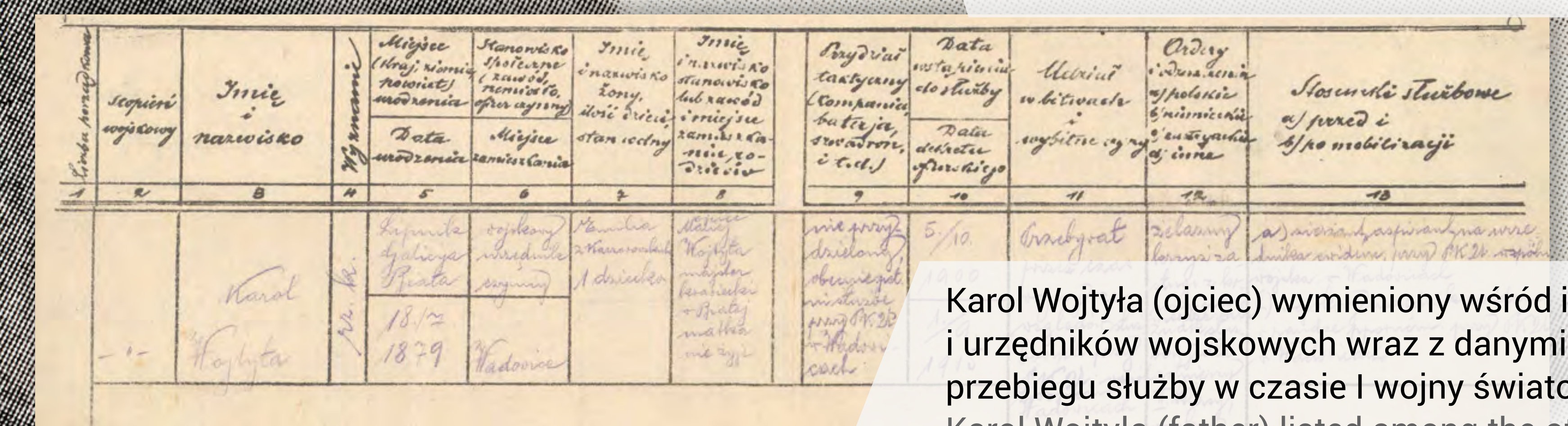
Akt urodzenia Feliksa Pawła Kaczorowskiego (ur. 29 czerwca 1849 w Michałowie), dziadka K. Wojtyły ze strony matki. Birth certificate of Feliks Paweł Kaczorowski (born 29 June 1849 in Michałów), K. Wojtyła's maternal grandfather. AP Zamość, 88/635/0/2.4/107/U/157/1

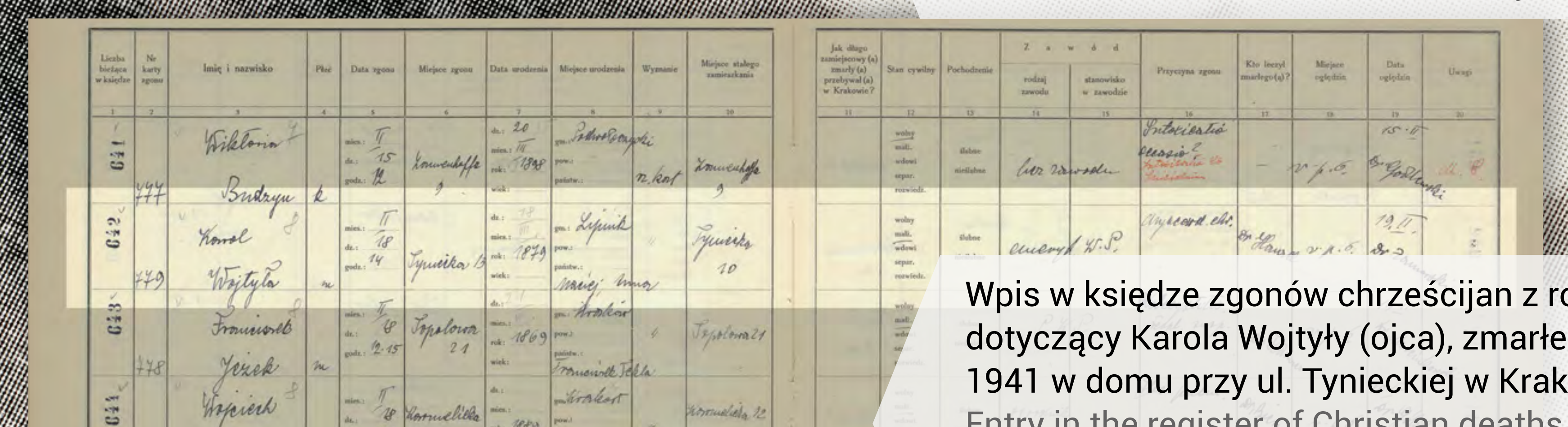
Akt urodzenia Emilii Anny Kaczorowskiej (ur. w 1884 w Krakowie), ochrzczonej 13 kwietnia 1884 w parafii św. Mikołaja. Birth certificate of Emilia Anna Kaczorowska (born in 1884 in Kraków), baptised on 13 April 1884 in the Parish of St. Nicholas. ANK, 29/329/267

Wpis dotyczący zapowiedzi przedślubnych Karola Wojtyły i Emilii Kaczorowskiej w księdze zapowiedzi. Ślub odbył się w parafii garnizonowej św. Agnieszki w Krakowie 10 lutego 1906. Entry concerning the banns of marriage of Karol Wojtyła and Emilia Kaczorowska in the register of announcements. The wedding was held in the Military Parish of St. Agnieszka in Kraków on 10 February 1906. ANK, 29/503/123

Karol Wojtyła (ojciec) wymieniony wśród innych oficerów i urzędników wojskowych wraz z danymi o rodzinie oraz przebiegu służby w czasie I wojny światowej. Karol Wojtyła (father) listed among the other military officers and clerks together with information about families and service during World War I. AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/62/100

Wpis w księdze zgonów chrześcijan z roku 1941 dotyczący Karola Wojtyły (ojca), zmarłego 18 lutego 1941 w domu przy ul. Tynieckiej w Krakowie. Entry in the register of Christian deaths from 1941 concerning Karol Wojtyła (father), deceased on 18 February 1941 at home on Tyniecka Street in Kraków. ANK, UZ 316

- 50 -

Imię i nazwisko	data i miejsce urodz.	religia	dzień egzaminu
29. Piotrowski Włodzisław	26.IV.1920 Tarnów	rym.-kat.	16 maja 1938 r.
30. Piotrowski Zdzisław Józef	26.IV.1920 Tarnów	"	16 maja 1938 r.
31. Poliwka Karol Zygm.	2.V.1920 Lisianowa	"	13 maja 1938 r.
32. Poneznanski Bolesław Ant.	13.X.1916 Wadowice	"	11 maja 1938 r.
33. Prężyko Zdzisław Kar.	21.8.1919 Nowy Targ	"	13 maja 1938 r.
34. Romanek Tomasz	4.II.1920 Nowy Wiśnicz	"	14 maja 1938 r.
35. S. Jędrzejko Zygmunt	22.IX.1918 Wadowice	mojszem.	16 maja 1938 r.
36. Siłkowski Zbigniew Ant.	26.VIII.1919 Kraków	rym.-kat.	13 maja 1938 r.
37. Wąsik Józef	26.II.1920 Zawadzka	"	14 maja 1938 r.
38. Wojtyła Karol Józef	18.V.1920 Wadowice	"	14 maja 1938 r.
39. Woleńko Jan	16.X.1919 Jeleśnia	"	16 maja 1938 r.
40. Zięba Tadeusz	21.7.1920 Sosnowiec	"	13 maja 1938 r.
41. Zmuda Stanisław Władysław	30.X.1920 Chruszów	"	14 maja 1938 r.
42. Gwałz Leopold	15.II.1916 Wadowice	mojszem.	16 maja 1938 r.

42 absolwentów otrzymało świadectwa dojrzałości.

Kronika Zakładu

20-2 miesięcznik "bezczynności" odebrał się znowu w dniu 8 września 1937 r. do worka szkolny. Młodzież naszego Zakładu kroczyła w szwach do kościoła, by w imię Boga rozpocząć nowy rok szkolny. Po nabożeństwie w kościele parafialnym, odprawionym przez ks. dr. Zacheę Edwarda udała się do szkoły, gdzie Dyrektor wygłosił inauguracyjne przemówienie. Zacheę w nim młodzież do pracy na niwie szkolnej oraz wygłosił o ankietę przeprowadzoną w ostatnich dniach poprzedniego r. szkol. Z dumą stwierdził, że niektóre zadania uczniów były jakby wyjęte z deklaracji p. t. Adama Kosa.

W dniu 13 września młodzież witała uroczystie powracające z manewrów oddziały 12 pp. Waród kwiatów i okrzyków "Niech żyje armia i Wódz" kroczyły oddziały przez ulicę naszego miasta.

Informacja z kroniki szkolnej o złożeniu przez Karola Wojtyłę egzaminu dojrzałości (14 maja 1938).
Information from the school chronicles about Karol Wojtyła taking the final high school exam (14 May 1938).
AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/1377/17

Nr kolejny 44

Karol Wojtyła

urodzony dnia 18 maja 1920 r. w Wadowicach (powiat wadowicki), religii (wyznania) rzymsko-kat.

uczeń klasy 8-jej

otrzymuje stopień:	Za pierwsze półrocze	Za cały rok szkolny
ze sprawowania się	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
z nauki religii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka polskiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka łacińskiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka greckiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
kultury klasycznej	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka niemieckiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
historii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
geografii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
przyrodznictwa	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
fizyki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
chemii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
matematyki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
propedeutyki filozofii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
hygieny	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
rytmiki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
śpiewu i muzyki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
pracy ręcznej	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
pisania	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
ćwiczeń cielesnych	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>

Wynik ogólny: *dobry*

Daty wydania świadectwa: za I półrocze 30 października 1932, duplikatu za rok szkolny 1932/1933

Uwagi:

Świadectwo ukończenia klasy drugiej przez Karola Wojtyłę, rok szkolny 1931/1932.
Certificate of completing the second year of school by Karol Wojtyła, school year 1931/1932.
AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/1377/25

Nr kolejny 46

Karol Wojtyła

urodzony dnia 18 maja 1920 r. w Wadowicach (powiat wadowicki), religii (wyznania) rzymsko-kat.

uczeń klasy 8-jej

otrzymuje stopień:	Za pierwsze półrocze	Za cały rok szkolny
ze sprawowania się	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
z nauki religii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka polskiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka łacińskiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka greckiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
kultury klasycznej	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka niemieckiego	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
języka	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
historii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
geografii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
przyrodznictwa	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
fizyki z chemią	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
matematyki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
propedeutyki filozofii	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
hygieny	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
rytmiki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
śpiewu i muzyki	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
pracy ręcznej	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
pisania	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>
ćwiczeń cielesnych	<i>dobry</i>	<i>dobry</i>

Wynik ogólny: *dobry*

Daty wydania świadectwa: za I półrocze 23 grudnia 1932, duplikatu za rok szkolny 1932/1933

UWAGI:

Świadectwo ukończenia klasy ósmej przez Karola Wojtyłę, rok szkolny 1937/1938.
Certificate of completing the eighth year of school by Karol Wojtyła, school year 1937/1938.
AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/1377/31

Wadowice, fotografia z okresu międzywojennego; fot. Feliks Nowicki.
Wadowice, photograph from the inter-war period; photo. Feliks Nowicki.
NAC, 3/1/0/9/6565

Informacja z kroniki szkolnej o przemówieniu Karola Wojtyły w imieniu maturzystów kończących wadowickie gimnazjum (27 maja 1938).
Information from the high school chronicles about Karol Wojtyła's speech on behalf of the pupils graduating from the high school in Wadowice (27 May 1938).
AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/1377/17, s. 54

- 52 -

w kościele parafialnym. Po nabożeństwie udała się do Sokoła na uroczystą, szlachetną, na program której złożyły się występy orkiestry naszego Zakładu, przedstawienie Fata Morgana, uroczyste przedstawienie pt. Zygmunt August Stanisławski. W rolach głównych wystąpili: Wojtyła z kl. VIII, jako August i Złotomka z kl. VIII jako Barbara. Przedstawienie to zostało powtórzone w dniu 2 lutego w sali akademickiej dla publiczności, od której pozyskało ogólne uznanie.

W dniu 17.II.1938 r. L.M.K. uroczysto porannek w Szkole z okazji ślubu i polski z mordercą. Na program uroczystości przedstawienie Wojtyły z kl. VIII, deklamacja chóralna uczniów oraz orkiestra gimnazjalna.

W dniu 20.II.1938 r. w sali szkolnej wiceprezesa i pokas teatrów narodowych. Wykładał byli uczniowie klas IV naszego gimnazjum, wypełnili z uwielbieniem gimnazjalnego. Była to pierwsza impreza tego rodzaju na terenie Wadowic.

Informacja z kroniki szkolnej o wygłoszeniu przez Karola Wojtyłę mowy powitalnej na cześć wizytującego gimnazjum metropolity Adama Sapiehy (6 maja 1938).
Information from the high school chronicles about Karol Wojtyła making a welcome speech for the visiting Metropolitan Bishop Adam Sapieha (6 May 1938).
AP Katowice, Oddział w Bielsku-Białej, 13/1377/17, s. 55

- 53 -

W dniu 12 kwietnia zostali rouduszeni maturzyści, gdyż matura zaczęła się dnia 20.IV.br.

W dniu 2 maja odbyła się w Szkole uroczysta Akademia ku uczczeniu 147-lecia Konstytucji 3 Maja. Program składał się z przedstawienia Wachała z kl. I i II, deklamacji Ruchomy oraz występy orkiestry dętej i symfonicznej naszego Zakładu, także chóru mieszanego obu gimnazjów.

W dniu 3 maja udali się uczniowie z orkiestra i estandarem do kościoła parafialnego na uroczyste nabożeństwo. Po nabożeństwie odbyła się defilada, na której huftce szkolny wystąpił w swych nowych mundurach. Po południu tego samego dnia wzięł nasz Zakład udział w powitaniu Ks. Metropolity dr. Sapiehy, który zjechał do Wadowic na wizytę tutaj, z parafii.

W dniu 6.V. odwiedził nasz Zakład K. Metropolita. Podczas przyjęcia wygłosił nową powitalną, prof. Szeliski, a następnie Wojtyła z kl. VIII. Na cześć tak dostojnego Gościa odegrała orkiestra kilka utworów a chór odgrywał kilka pieśni. Ks. Metropolita przemówił do uczniów, wyrażając im do pracy na niwie szkolnej i pasyjanca o swej duszy.

W dniu 12 maja, jako w 3 rocznicę śmierci nieśmiertelnego Wodza Karola Kuratnika Josefa Piłsudskiego, wzięli uczniowie udział w Akademii szkolnej, uroczystej przez kl. IVb. Program wypełniło przedstawienie Ryki z kl. IVb, traktujące o Piłsudskim jako wielkim wybitnym Karola, a następnie deklamacja Bystrzycki i odczytanie wyjątków z pism Kuratnika przez Cześnikowego z kl. IVb. Po Akademii uczniowie udali się do kościoła na nabożeństwo. Huftce szkolny wystąpił w mundurach. Wiosenno uczniowie wzięli udział w paleniu ston.

Natura zaczęła się w dniu 15.V.br. Wyjada ona w tym roku porządnie, gdyż wszyscy uczniowie zdali.

W dniu 17.V. odbył się pogrzeb b. profesora naszego Zakładu śp. Klasy Teofil. W pogrzebie wzięli udział uczniowie naszego Zakładu.

W dniu 28.V., 24 i 25.V. huftce odbył koncert. Trans prowadziła przez ferie świąt Wielkanocnych trwały od 12.IV do 20.IV.1938 r. w kościele.

Starszym Komitetu Obywatelskiego i Miejsowego Koła T.S.L.
Z okazji 145 rocznicy ogłoszenia Konstytucji Majowej i 15 rocznicy odzyskania Śląska odbędzie się w Wadowicach

UROCZYSTY OBCHÓD

z następującym programem:
Dnia 2 maja b. r. o godz. 19-30 capstrzyk Orkiestry 12 p. p.
Dnia 3 maja b. r. o godz. 6-jej rano pobudka o godz. 9-jej nabożeństwo w kościele parafialnym, równocześnie nabożeństwo w synagodze.
Po nabożeństwie defilada Wojska, Hułców Przystosobienia Wojskowego i Harcerstwa, Młodzieży Szkół Średnich i Powszechnych oraz Organizacji Społecznych.

O godz. 19-jej w Złotej Sali Domu Katolickiego

AKADEMJA

1. Przemówienie Prof. Dra. J. Dłha
2. Stefana Żeromskiego

SUŁKOWSKI

(Sen o mocnym żołnierzu - 5 obrazów).

Osoby:			
Reżyseria	J. Dłha	Scenariusz	M. Wójcik
Kompozycja	M. Wójcik	Współreżyser	M. Wójcik
Współreżyser	M. Wójcik	Współreżyser	M. Wójcik
Współreżyser	M. Wójcik	Współreżyser	M. Wójcik
Współreżyser	M. Wójcik	Współreżyser	M. Wójcik

W przerwach przegrywa Orkiestra Państw. Gimnazjum Męskiego.
Ceny miejsc: I miejsce 90 gr. II 70 gr. III 50 gr.

Bilet wstępny odbiera można w sklepie W. P. Waligórskiego, W. dnia przedwczoraj od godz. 19-jej przy basie
Zbiórka uliczna na „Dar Narodowy” od godz. 8 do 12, 3-go maja.
O liście wstępu wstępniaki oraz o deklaracji kasy Państw. gimnazjum z klasami szkolnymi T. S. L. wysłać
Władysław P. T. Wójcik.

KOMITET.

Afisz z obchodów rocznicy Konstytucji 3 maja w Wadowicach w roku 1936. Jednym z punktów programu było przedstawienie *Sułkowski* według dramatu Stefana Żeromskiego; w roli jednego z legionistów wystąpił po raz pierwszy na scenie teatralnej Karol Wojtyła. Opracowanie sceniczne sztuki przygotował Mieczysław Kotlarczyk, z którym przyszyły papież współpracował w Teatrze Słowa (Rapsodycznym).
Poster for the 3 May Constitution anniversary celebrations in Wadowice in 1936. One of the program's points was the performance of *Sułkowski* based on the drama of Stefan Żeromski; Karol Wojtyła appeared on the theatre stage for the first time in the role of a legionnaire. The play's scenery was prepared by Mieczysław Kotlarczyk, who the future pope cooperated with in the Theatre of the Word (Rhapsodic).
ANK, 29/822/TRK 56d-2

**Kalwaria Zebrzydowska:
Sanktuarium Matki Boskiej
i dróżki. Nawiedzałem je wiele
razy, począwszy od lat moich
chłopięcych i młodzieńczych.**

The Sanctuary of Kalwaria Zebrzydowska – and paths. I visited it many times, starting from the days of my childhood.

Kalwaria Zebrzydowska.
Kalwaria Zebrzydowska.
ANK, 29/670/7829

Kościół parafialny Ofiarowania
Najświętszej Maryi Panny
w Wadowicach, okres międzywojenny.
The Parish Church of the Presentation
of Mary in Wadowice, inter-war period.
NAC, 3/1//U/6566/1

Okolice Wadowic.
Around Wadowice.
ANK, 29/670/1210

**Tu, w tym mieście
Wadowicach, wszystko się
zaczęło. I życie się zaczęło,
i szkoła się zaczęła, i studia
się zaczęły, i teatr się zaczął,
i kapłaństwo się zaczęło.**

Here, in Wadowice, everything began. Life began, and school began, and studies began, and theatre began, and priesthood began.

Kraków od najmłodszych lat mojego życia, od lat dziecięcych jeszcze, był dla mnie szczególną syntezą wszystkiego, co polskie i co chrześcijańskie. Zawsze mówił mi o wielkiej przeszłości mojej Ojczyzny.

Kraków from the earliest years of my life, from the years of my childhood, was for me a special synthesis of everything that is Polish and Christian. It always spoke to me of the great past of my fatherland.

Kardynał Karol Wojtyła podczas swej biskupiej posługi w Krakowie (1964–1978) bardzo często odwoływał się do postaci św. Jana z Kęt. Osoba świętego była przywoływana podczas wypowiedzi czy konferencji, a także w listach pasterskich arcybiskupa krakowskiego, pisanych najczęściej przy okazji inauguracji roku akademickiego. Jako papież odwoływał się zarówno do postaci świętego, jak i „do tego krakowskiego kościoła akademickiego św. Anny, tam, gdzie spoczywa w sarkofagu św. Jan Kanty, profesor Uniwersytetu Krakowskiego, gdzie wiele czasu spędziłem jako kapłan, jako student, jako biskup, kardynał. I tam często wracam myślą i pamięcią”.

Cardinal Karol Wojtyła, during his bishopric ministry in Kraków (1964–1978), very often referred to the figure of John Cantius. This holy figure was mentioned during speeches or conferences, as well as in pastoral letters of the Kraków Archbishop, written most frequently for the inauguration of the academic year. As pope, he also referred to the holy figure as well as “to the Kraków Academic Church of Saint Anna, there where John Cantius, professor of the Kraków University, rests in a sarcophagus, where I spent much time as a priest, as a student, as a bishop, and cardinal. And I often return there with my thoughts and memories”.

W Y K A Z
studentów I Roku POLONISTYKI U.J. 1938/39

Lp.	Nazwisko i imię	Data urodzenia	Miejsce urodzenia
1.	Jan Antoniszczak	26.I.1919	Nowy Sącz
2.	Ks.Stanisław Antoń	7.XII.1913	Stara Wieś - Lwów
3.	Jerzy Bober	13.I.1920	Zakopane
4.	Bronisław Dumski	11.II.1917	Dębica
5.	Tadeusz Holuj	24.XI.1916	Kraków
6.	Mieczysław Janiszewski	5.V.1908	Drohobycz
7.	Jerzy Kalsmski	9.VI.1918	Kraków
8.	Mieczysław Kieta	30.XII.1920	Kraków
9.	Franciszek Kleszcz	13.XI.1914	Dębica
10.	Stanisław Kochanik	25.IV.1920	Jaworzno
11.	Tadeusz Kowalczyk	2.X.1917	Łódź
12.	Tadeusz Kosskiewicz	20.IV.1918	Łęcut
13.	Wiesław Kozioł	28.XI.1919	Dąbrowska Górnicza
14.	Tadeusz Kwietkowski	4.V.1920	Kraków
15.	Stanisław Leszczyński	8.III.1915	Jenowice
16.	Władysław Marciniak	23.II.1918	Frysztet
17.	Ks.Bronisław Nastoński	17.IX.1914	Żolynia
18.	Ginter Nowak	11.XI.1918	Kstowice
19.	Marian Pankowski	9.XI.1919	Senok (Białobłota i Holuj)
20.	Marian Siedliński	22.IV.1918	Olkusz
21.	Franciszek Szotkowski	27.VII.1917	Cieszyna
22.	Orest Szyrdnicki	4.IX.1917	Kalwaria
23.	Karol Wojtyła	18.V.1920	Wadowice
24.	Edmund Wróblewski	14.II.1912	Chrzestów
25.	Stanisław Amcisen	1.III.1920	Grybów

Wizerunek św. Jana z Kęt.
Image of John Cantius.
ANK, 29/671/88

Pamięć tego, czym jest uniwersytet – Alma Mater – noszę w sobie wciąż żywą. Nie tylko pamięć, ale poczucie długu, który należy spłacać całym życiem.

The memory of what university is – Alma Mater – I still carry in me. Not only memory, but also the feeling of a debt which should be repaid throughout life.

Wykaz studentów I roku polonistyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, rocznik 1938/1939.
List of 1st-year students of Polish Studies at the Jagiellonian University, academic year 1938/1939.
ANK, 29/701/11464

Ulica Kanoniczna w Krakowie.
Kanoniczna Street in Kraków.
ANK, 29/670/6997

Budynek Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego, okres międzywojenny.
Building of Collegium Novum of the Jagiellonian University, inter-war period.
ANK, 29/670/3811

Na skutek wybuchu wojny zostałem oderwany od studiów i od środowiska uniwersyteckiego. Straciłem w tym czasie mojego Ojca, ostatniego człowieka z mojej najbliższej rodziny. Wszystko to stanowiło także w znaczeniu subiektywnym jakiś proces odrywania od poprzednich własnych zamierzeń.

Due to the outbreak of war, I was torn away from my studies and the university environment. During that time I lost my father, the last of my closest family. All of this also represented some kind of process to move away from my previous intentions.

Kraków podczas okupacji hitlerowskiej. Oddziały niemieckie wkroczyły do miasta rankiem 6 września 1939, wprowadzając niemal od pierwszej chwili wiele regulacji mających zapewnić pełną kontrolę nad ludnością cywilną. Kraków during the Nazi occupation. German divisions entered the city on the morning of 6 September 1939, almost immediately introducing many regulations to ensure full control over the civilian population.
NAC, 3/2/0/0/8328b/1/1

Kraków – niszczenie pomnika Mickiewicza na Rynku w sierpniu 1940. Fotografia wykonana została z ukrycia, o czym świadczą futryny okna, zza którego roztacza się widok na krakowski Rynek. To również znak tamtych czasów – rejestrowanie różnych aspektów życia codziennego w przestrzeni publicznej było zabronione. Jednym z przejawów walki z narodem polskim była niespotykana dotąd skala niszczenia i grabieży dóbr kultury. W gruzy zostały obrócone pomniki upamiętniające dni chwały polskiego oręża czy wybitnych przywódców. Kraków – destruction of the Mickiewicz Monument in the Market Square in August 1940. The photograph was taken in secret, as can be seen by the window frame behind which there is a view of the Market Square. This is also a sign of those times – recording various aspects of daily life in public was forbidden. One of the ways of fighting against the Polish nation was the unprecedented destruction and looting of the cultural heritage. Monuments commemorating important moments in Polish history and great leaders were destroyed.
ANK, 29/670/308

TEATR SŁOWA

Mieczysław Kotlarczyk

(1908–1978): dramaturg, reżyser, aktor, krytyk literacki i teatralny, pedagog, założyciel Teatru Rapsodycznego. Miał duży wpływ na rozwój pasji teatralnej Karola Wojtyły, a także na jego poglądy na rolę literatury i kultury romantycznej dla narodu polskiego oraz znaczenie teatru i słowa. Prowadzili dyskusje, z których zrodził się teatr słowa nazwany „rapsodycznym” (od rapsodów Króla-Ducha Juliusza Słowackiego).

THEATRE OF THE WORD

Mieczysław Kotlarczyk (1908–1978): dramatist, director, actor, literature and theatre critic, teacher, founder of the Rhapsodic Theatre. He greatly influenced the development of Karol Wojtyła's passion for theatre, as well as his views on the role of literature and romantic culture for the Polish nation and the significance of theatre and word. They had long discussions from which the theatre named „rhapsodic” (from the rhapsodies of King-Spirit by Juliusz Słowacki) was born.

Był to teatr bardzo prosty. Strona dekoracyjna i widowiskowa była zredukowana do minimum, natomiast wszystko koncentrowało się na recytacji poetyckiego tekstu.

It was a very simple theatre. Decoration and viewing aspects were reduced to a minimum, however, everything was focused on the recital of poetic texts.

To szczególne doświadczenie teatralne zapisało się bardzo głęboko w mojej pamięci, chociaż od pewnego momentu zdawałem sobie sprawę, że teatr nie był moim powołaniem.

This particular theatrical experience entered deeply into my memory, although from a certain moment I realised that the theatre was not my calling.

== Fabryka stała się dla mnie, na pewnym etapie, prawdziwym seminarium duchownym, choć zakonspirowanym. Pracowałem w kamieniołomie od września 1940 roku, a w rok później przeszedłem do oczyszczalni wody do fabryki. Tak więc lata związane z kształtowaniem się ostatecznej decyzji pójścia do seminarium wiążą się właśnie z tym okresem.

The factory became for me, at a certain stage, a real theological seminary, although a clandestine one. I worked in the quarry from September 1940, and a year later I moved to the water treatment plant. So the years connected with forming my final decision to enter the seminary are linked with this period.

Karol Wojtyła jako robotnik w fabryce „Solvay” w pobliżu Krakowa, 1940–1941.
Karol Wojtyła as a worker in the chemical works near Kraków, 1940–1941.
AAN, 2/2751/378

№	Imię i nazwisko	Okres	Stanowisko	Wzrost	Waga	Wiek
1.	Andrzej Korta	1.1.1940	Leźniak	Angewillte 2.	Agustyni 609	nieznane
2.	Janusz Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
3.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Delekt	Mistrz	Dr. Rychter 10	-
4.	Mieczysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 93	-
5.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
6.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
7.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
8.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
9.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
10.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
11.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
12.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
13.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
14.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
15.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
16.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
17.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
18.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
19.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
20.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
21.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
22.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
23.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
24.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
25.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-
26.	Władysław Kuczyński	1.1.1940	Wielki	Mistrz	Bank Polak 117	-

Rejestr przepustek nocnych Ostdeutsche Chemische Werke GMBH. Zweigniederlassung Soda und Ätznatronfabrik Krakau wydanych w lipcu 1944; pod poz. 26 wymieniony jest Karol Wojtyła.
Register of night passes from Ostdeutsche Chemische Werke GMBH. Zweigniederlassung Soda und Ätznatronfabrik Krakau granted in July 1944; pos. 26 mentions Karol Wojtyła.
ANK, 29/33/SMKr 694

Lista płac Zakładów Sodowych „Solvay” w Borku Fałęckim, funkcjonujących w czasie okupacji niemieckiej pod nazwą Ostdeutsche Chemische Werke GmbH; pod poz. 198 figuruje Karol Wojtyła. W październiku 1939 Niemcy wydali nakaz pracy dla dorosłych mężczyzn. By uniknąć wywózki na roboty przymusowe do Niemiec, Karol Wojtyła zatrudnił się najpierw jako gонец sklepowy, a we wrześniu 1940 podjął pracę w kamieniołomie na Zakrzówku należącym do Zakładów Sodowych „Solvay”. Pracowali tam dwaj jego koledzy ze studiów: Juliusz Kydryński (figurujący również na liście płac) i Wojciech Żukrowski. Wage list of the “Solvay” Chemical Works in Borek Fałęcki, operating during the German occupation under the name Ostdeutsche Chemische Werke GmbH; Karol Wojtyła appears in pos. 198. In October 1939, the Germans issued work orders for able-bodied men. To avoid forced labour in Germany, Karol Wojtyła was employed firstly as a delivery boy, and in September 1940 started to work in the quarry in Zakrzówek that belonged to the “Solvay” Chemical Works. Two of his colleagues from his studies worked there: Juliusz Kydryński (also appearing on the wage list) and Wojciech Żukrowski.
ANK, KSZ 138–141

184.	Pionkowski	Jan	32	108	34 56				296 52		32
185.	Jeziel	Walenty	256	108	23 6 43				264		66
186.	Kotodziej	Jan	247 34	-108					242 30		58
187.	Gniadek	Tomasz	260 12	141	42 33 0						102
188.	Andemek	Krzysztof	257 12	108							56
189.	Bielous	Filip	23 12	108					401 22		96
190.	Wator	Stanisław	27 12	141							-
191.	Poligłowa	Jan	27 12	141							-
192.	Kajduka	Piotr	2 256	141	38 36				486 33		136
193.	Kozak	Franciszek	26 12	108	69 12						52
194.	Palma	Jan	27 12	108					759 44		57
195.	Pickulski	Piotr	256	145							320
196.	Kalla	Zbigniew	mies.	330							350
197.	Kydryński	Julian	222	-81	729 82						47
198.	Wojtyła	Karol	256	-81	149 04						50
199.	Lipski	Nichal	256	108	233 28						56
200.	Wojtaszek	Stanisław	256	108	23 6 43						66
Suma strony											
Do przesłania											

== Cztery lata pracy fizycznej, okres uczestniczenia w wielkiej społeczności robotniczej, stały się dla mnie szczególnym darem Opatrzności.

Four years of physical work, a period of participation in a great working community, became for me a particular gift of Providence.

Fotografia Zakładów Sodowych „Bonarka”.
Photograph of the “Bonarka” Chemical Works.
NAC, 3/1/G/1582/2

KAROL WOJTYŁA • BRAT NASZEGO BOGA

W całej naszej formacji i przygotowaniu do kapłaństwa w szczególny sposób zaznaczyła się wielka postać Księcia Metropolity, późniejszego Kardynała Adama Stefana Sapiehy, którego wspominam ze wzruszeniem i wdzięcznością.

Jego wpływ był tym większy, że w okresie przejściowym, zanim udało się powrócić do budynku seminaryjnego, mieszkaliśmy w jego rezydencji i spotykaliśmy się z nim na co dzień

In all our formation and preparation for the priesthood a significant role was played by the great figure of the Metropolitan Bishop, later Cardinal Adam Stefan Sapieha, who I recall with feeling and gratitude. His influence was greater because, during the transition, before we could return to the seminary building, we lived in his residency and met him on a daily basis.

Wizerunek Brata Alberta. Karol Wojtyła od najmłodszych lat widział w Bracie Albercie wzór do naśladowania. W młodości obaj fascynowali się sztuką, obaj również wybrali służbę Bogu – musieli zdecydować między jednym powołaniem a drugim. Jan Paweł II pisał o Bracie Albercie: „Dla mnie jego postać miała znaczenie decydujące, ponieważ w okresie mojego własnego odchodzenia od sztuki, od literatury i od teatru znalazłem w nim szczególne duchowe oparcie i wzór radykalnego wyboru drogi powołania”. Jako Jan Paweł II kanonizował Brata Alberta 12 listopada 1989.

Image of Brother Albert. Karol Wojtyła saw a role model in Brother Albert from his youngest years. During their youth, both of them were fascinated by art, both of them also chose to serve God – they had to decide between one calling and another. John Paul II wrote about Brother Albert: „For me, he was a deciding factor, because during my own journey away from art, from literature and from theatre, I found in him special spiritual support and a role model for a radical choice of calling”. As John Paul II he canonised Brother Albert on 12 November 1989. ANK, 29/670/1393

Arcybiskup Adam Sapieha. Archbishop Adam Sapieha. NAC, 3/1/0/15/163/1

JAN TYRANOWSKI
[...] przekazał mi szczególnie wiele z bogactw swej duszy, rozmiłowanej w samym Bogu, i z bogactw życia duchowego, życia mistycznego.

[...] he passed on to me a great deal of the wealth of his spirit, in love with God, and of the wealth of a spiritual life, a mystical life.

Od niego nauczyłem się między innymi elementarnych metod pracy nad sobą, które wyprzedziły to, co potem znalazłem w seminarium. Tyranowski, który sam kształtował się na dziełach św. Jana od Krzyża i św. Teresy od Jezusa, wprowadził mnie po raz pierwszy w te niezwykle, jak na mój ówczesny wiek, lektury.

Among others, I learnt from him elementary methods of working on oneself, which surpassed that which I later found in the seminary. Tyranowski, who educated himself on the works of St. John of the Cross and St. Teresa of Avila, led me for the first time to these special, for someone of my age, books.

KIEROWNICTWO ARTYSTYCZNE:
KRYSZYNA SKUSZANKA, JERZY KRASÓWSKI

KAROL WOJTYŁA

BRAT NASZEGO BOGA

UKŁAD TEKSTU I REŻYSERIA: KRYSZYNA SKUSZANKA

MUZYKA: KRZYSZTOF PENDERECKI

SCENOGRAFIA: ANNA SEKUŁA, GRAŻYNA ŻUBROWSKA

PRAPREMIERA ŚWIĄTOWA 13 GRUDNIA 1980 R.

Program teatralny spektaklu *Brat naszego Boga* według sztuki Karola Wojtyły, wystawionego 13 grudnia 1980 na deskach Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie. W programie zawarto odpis listu Jana Pawła II do Krystyny Skuszanki w sprawie wystawienia dramatu: „Propozycja wysunięta w tym liście przez Panią – Dyrektora Teatru im. J. Słowackiego w Krakowie – jest dla mnie wysoce zaszczytna. Nie mówię już o tym, że dotyka ona równocześnie takich strun, które zbyt żywo zawsze brzmiały w mojej duszy, ażebym również i teraz mógł nie odczuwać głębokiego wzruszenia...”.
The theatre program of the *Our God's Brother* performance based on the play by Karol Wojtyła, presented on 13 December 1980 at the Słowacki Theatre in Kraków. The program contains an extract from the letter of John Paul II to Krystyna Skuszanka regarding the staging of the drama: „The proposition contained in the letter by you – Director of the Słowacki Theatre in Kraków – is a great honour for me. I do not speak about it touching such strings that have always been too lively in my spirit, so that I would now not feel such deep emotions...”. ANK, 29/2998/40

Plakat projektu Mieczysława Górowskiego z prapremiery spektaklu *Brat naszego Boga* według sztuki Karola Wojtyły o tym samym tytule, wystawionego 13 grudnia 1980 w Teatrze im. J. Słowackiego w Krakowie. Sztuka opowiada o życiu malarza Adama Chmielowskiego – Brata Alberta. Reżyseria: Krystyna Skuszanka; scenografia: Anna Sekuła i Grażyna Żubrowska; muzyka: Krzysztof Penderecki. W roli Brata Alberta wystąpili Jan Frycz i Jerzy Grałek. Dramat Karola Wojtyły, powstały w latach 1944–1950, jest utworem o istnieniu w człowieku dwóch powołań: do sztuki i do niesienia pomocy potrzebującym, wywołujących w nim rozdarcie wewnętrzne. Ostateczną decyzję podejmuje, oglądając własny obraz *Ecce homo*.
Poster designed by Mieczysław Górowski for the premiere of *Our God's Brother* based on the play by Karol Wojtyła of the same name, presented on 13 December 1980 at the Słowacki Theatre in Kraków. The play tells the story of the painter Adam Chmielowski – Brother Albert. Director: Krystyna Skuszanka; scenography: Anna Sekuła and Grażyna Żubrowska; music: Krzysztof Penderecki. The role of Brother Albert was played by Jan Frycz and Jerzy Grałek. The drama by Karol Wojtyła, created in the years 1944–1950, is about the existence of two callings in a man: the callings to art and to help those in need, leading to internal turmoil. He takes the final decision while looking at his own picture *Ecce homo*. ANK, 29/1333/teka XXIII–2

Prapremiera światowa • 13 grudnia 1980 • Teatr im. J. Słowackiego w Krakowie

REŻYSERIA: KRYSZYNA SKUSZANKA
SCENOGRAFIA: ANNA SEKUŁA • GRAŻYNA ŻUBROWSKA
MUZYKA: KRZYSZTOF PENDERECKI

Krypta św. Leonarda, lata 1925–1934.
St. Leonard's Crypt, years 1925–1934.
NAC, 3/1/0/9/2720/7

Jesienią 1942 Karol Wojtyła podjął decyzję o wstąpieniu do działającego w konspiracji Seminarium Duchownego. Dwa lata później otrzymał z rąk arcybiskupa Adama Sapiehy dwa niższe święcenia. 1 listopada 1946 przyjął święcenia kapłańskie w prywatnej kaplicy pałacu arcybiskupów krakowskich, a następnego dnia odprawił w krypcie św. Leonarda na Wawelu mszę prymicyjną. Dwa tygodnie później wyjechał z Polski do Rzymu, gdzie odbył studia w papieskiej akademii Angelicum. Oprócz zdobywania wiedzy dwuletni pobyt w stolicy chrześcijaństwa był okazją do poszerzania horyzontów i nabywania międzynarodowego doświadczenia. W książce *Dar i tajemnica* Jan Paweł II pisał: „Dwa lata studiów, zakończone w roku 1948 doktoratem, to były równocześnie lata intensywnego ‘uczenia się Rzymu’ ”.

Po powrocie do Polski arcybiskup Sapieha powierzył mu wikariat w małopolskiej wsi Niegowić, a kilka miesięcy później w parafii św. Floriana w Krakowie. Tu zainicjował ruch duszpasterstwa środowisk akademickich, tworząc drugi po kolegiacie św. Anny ośrodek tego typu na terenie Krakowa. Rozwinęło się duszpasterstwo turystyczne, realizowane podczas wycieczek pieszych lub narciarskich. Po dwóch latach pracy w parafii św. Floriana, podczas wakacji w roku 1951, arcybiskup Eugeniusz Baziak skierował ks. Wojtyłę do pracy naukowej, co w 1953 zaowocowało stopniem doktora habilitowanego. Otworzyło to przyszłemu papieżowi drogę do pracy wykładowcy teologii moralnej i etyki społecznej w krakowskim Seminarium Duchownym oraz na Wydziale Filozoficznym Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Karol Wojtyła, jak wielu hierarchów kościelnych, był obserwowany przez komunistyczne służby bezpieczeństwa od końca lat czterdziestych. W roku 1950 powołano Urząd ds. Wyznań, będący częścią aparatu kontroli i represji państwa wobec kościołów i związków wyznaniowych, gromadzący informacje o działalności księży, zwłaszcza wyróżniających się czy opozycyjnych wobec komunistycznych władz. W centrum zainteresowań tych służb Wojtyła pozostawał do roku 1989.

28 września 1958 w katedrze na Wawelu został konsekrowany na biskupa. Po nominacji biskupiej został najmłodszym członkiem Episkopatu Polski. Skierował swoją uwagę na Nową Hutę, najmłodszą dzielnicę Krakowa, która w zamierzeniach władz państwowych miała

być „miastem bez Boga”. Nieustępliwa walka o budowę kościołów zaowocowała po kilku latach nowymi kościołami. Z czasem to właśnie Nowa Huta stała się bastionem krakowskiej „Solidarności”.

Angażował się też w działalność duszpasterstwa akademickiego, obejmując opieką środowiska inteligenckie lekarzy, prawników, naukowców, artystów. Na lata 1962–1965 przypada okres trwania Soboru Watykańskiego II, w którego prace Wojtyła był bardzo zaangażowany. Zabierał głos w debatach na temat reformy liturgicznej, dialogu, wolności religijnej, objawienia oraz Kościoła jako ludu Bożego. Jeszcze podczas soboru otrzymał nominację na arcybiskupa metropolity krakowskiego. Uroczysty ingres biskupi odbył się 8 marca 1964. Już trzy lata później papież Paweł VI mianował go kardynałem. Równoległe do prac soborowych trwały intensywne wieloletnie przygotowania do obchodów milenijnych, przypadających w roku 1966, w których organizację arcybiskup Wojtyła był bardzo zaangażowany. Był też jednym z inicjatorów zaproszenia na uroczystości milenijne przedstawicieli 56 episkopatów, w tym biskupów niemieckich, do których wystosowano list – przeszedł on do historii jako orędzie biskupów polskich do biskupów niemieckich z roku 1965.

Jako metropolita krakowski konsekwentnie zabiegał o możliwość swobodnego wyrażania uczuć religijnych przez wiernych, uzyskując w roku 1971 zgodę na przywrócenie procesji Bożego Ciała ulicami miasta. W 1977 poświęcił kościół Arka Pana w Nowej Hucie. Szczególną troską obejmował rozwój duchowy ludzi młodych.

TOWARDS DESTINY

In the autumn of 1942, Karol Wojtyła decided to participate in the clandestine Theological Seminary. Two years later, he received two minor orders from Archbishop Adam Sapieha. On 1 November 1946 he accepted his holy orders in a private chapel of the Kraków Bishop's Palace, and on the next day he conducted his premice in St. Leonard's Crypt at Wawel. Two weeks later he left Poland for Rome, where he studied in the Angelicum Pontifical University. Besides obtaining knowledge, during his two-year stay in the Christian capital he had the opportunity to widen his horizons and gain international experience. In the book *Gift and Mystery* John Paul II wrote: „Two years of studies, finished in 1948 with a doctorate, were also years of intensive 'learning about Rome' ”.

After returning to Poland, Archbishop Sapieha entrusted him as a vicar in the village of Niegowić in Lesser Poland, and a few months later in the Parish of St. Florian in Kraków. Here he started a ministry in the academic environment, creating the second centre of this kind in Kraków, after the Church of St. Anne. Touristic pastoral activities developed, realised during hiking or ski trips. After two years of work in the Parish of St. Florian, during a vacation in 1951, Archbishop Eugeniusz Baziak guided Fr. Wojtyła towards scientific work, which in 1953 resulted in his habilitation. For the future pope, this opened the path to work as a lecturer of moral theology and social ethics in Kraków's Theological Seminary as well as in the Faculty of Philosophy at the Catholic University of Lublin.

Karol Wojtyła, like many members of the Church hierarchy, was observed by the Communist secret services from the end of the 1940s. 1950 saw the establishment of the Department of Religious Affairs, part of the system for state control and repression of the Church and religious groups, gathering information about the activities of priests, especially those who were outstanding or opposed to the Communist authorities. Wojtyła remained in the scope of their attention until 1989.

On 28 September 1958 in Wawel Cathedral he was consecrated as a bishop. After his nomination as bishop, he became the youngest member of the Polish Episcopal Conference. He directed his attention to Nowa Huta, the newest district of Kraków, which was intended by the state authorities to be a „town without God”. The relentless fight to build churches resulted, after a few years, in some new churches. With time, Nowa Huta became the bastion of Kraków's „Solidarity”.

He was also involved in academic pastoral activities, caring for doctors, lawyers, scientists and artists. The years 1962–1965 saw the period of the Second Vatican Council, in which Wojtyła was very active. He participated in debates concerning the reforms of liturgy, dialogue, religious freedoms, revelation as well as the Church as God's people. During the council, he was nominated as the Archbishop of Kraków. The ceremonial ordination of the bishop took place on 8 March 1964. Just three years later, Pope Paul VI named him as a cardinal. At the same time as the work of the Council, there were also intensive long-term preparations to celebrate the millennium, falling in 1966, and Archbishop Wojtyła was very active in their organisation. He was also one of the initiators behind inviting representatives of 56 episcopal conferences to the millennial celebrations, including German bishops, who received a letter, which was recorded in the history books as a message from Polish bishops to German bishops in 1965.

As the Metropolitan Bishop of Kraków, he consistently tried to obtain permission for the faithful to freely express their religious feelings, obtaining in 1971 agreement for Corpus Christi processions to return to the streets of the city. In 1977, he blessed the Our Lady Queen of Poland Church in Nowa Huta. He took particular care over the spiritual development of young people.

Zyciorys.

Urodziłem się 18.V.1920. w Wadoniu (woj. krak.) jako syn Karola Wojtyły i Emilii wd. Karcowiska. Do szkoły powszechnej jako ten do gimnazjum ogólnokształcącego (typ. nie-klas.) uczęszczałem w miejscu urodzenia. Tam też skończyłem w maju 1938 r. egzamin dojrzałości, a korzystając z udzielonego mi odroczenia służby wojsk. rozpocząłem studia na Wydz. humanit. U.J. w Krakowie (filologia polska). Wojna 1939 r. przeszkodziła mi w kontynuacji tych studiów, a warunki życia w prasie okupacyjnej spowodowały, że w latach 1940-44 pracowałem jako robotnik fizyczny w zakładach „Lobvay” w Botwie Fałckim k. Krakowa. Ta praca uchroniła mnie od wywrotu na roboty do Niemiec, a równocześnie umożliwiła mi nawiazanie od października 1942 r. kontaktu z tajnym nauczaniem na Wydz. Teolog. U.J. w Krakowie. W ten sposób pierwsze dwa lata studiów teolog. odbyłem pracując jako robotnik. W marcu 1944 r. wobec szybkiego odwrócenia okupanta poleca mi rebraci tajnych studentów teologii w Seminarium Księży-Medopol. w Krakowie, gdzie też po wyzwoleniu mogłem kontynuować swe studia do r. 1946. na Wydz. Teolog. U.J. W październiku i listopadzie tego roku na posiedzeniu ostatniego rocznika studiów otrzymałem wyznanie wiary (wyznanie kapłańskie 1.VI.1946), po nim zaś wyjechałem na życzenie kardynała Adama Stefana Sapieżyńskiego, biskupa krakowskiego, i na podstawie wydanego przez MSZ. paszportu udałem się na dalsze studia teolog. do Rzymu. Studiowałem w latach 1946-48 w uniwersytecie „Angelicum”, po czym też przedstawiłem na Wydziale Teolog. U.J. w Krakowie rozprawę pt. „Zagadnienie wiary w dziełach św. Jona od Krzyża” jako pracę doktorską. Na jej podstawie zostałem promowany w grudniu 1948 r. wryskując tytuł doktora w Teologii na Uniwers. Jag. w Krakowie. Równocześnie od 30.VI.1948. do 17.VII.1949. przebywałem w parafii Niezwolnie w Krakowie spełniając w niej funkcje wikariusza, od dnia zaś 17.VII.1949. zostałem przeniesiony na takie samo stanowisko do parafii N. Floriana w Krakowie, na którym przebywam do chwili obecnej.

Kraków, 8.V.1951.

Ks. Karol Wojtyła

Kopia odręcznie pisanego zyciorysu ks. Karola Wojtyły, 8 czerwca 1951. Copy of the handwritten CV of Fr. Karol Wojtyła, 8 June 1951. ANK, 29/701/14095

Wyjeżdżając z Rzymu, wywoziłem stamtąd nie tylko pewną sumę wykształcenia teologicznego, ale także ugruntowanie mojego kapłaństwa i pogłębienie mojej wizji Kościoła. Ten okres intensywnych studiów przy grobach Apostołów dał mi pod tym względem bardzo dużo.

When leaving Rome, I carried away not only a certain amount of theological education, but also the foundations of my priesthood and a deeper vision of the Church. The period of intensive studies by the graves of the Apostles gave me very much in this respect.

Odprawiając prymicyjną Mszę św. w krypcie św. Leonarda, pragnałem uwydatnić moją żywą więź duchową z historią Narodu, która na Wzgórzu Wawelskim znalazła swą szczególną kondensację.

While conducting the premiss in St. Leonard's Crypt, I wanted to emphasise my strong spiritual bond with the history of the nation, which found a special accumulation on Wawel Hill.

Wobec szerzącego się zła i okropności wojny sens kapłaństwa i jego misja w świecie stawały się dla mnie nadzwyczaj przejrzyste i czytelne.

Due to the spread of evil and the cruelty of war, the sense of priesthood and its mission in the world became especially clear and legible for me.

ANKIETA PERSONALNA (Przed wypełnieniem należy ankietę uważnie przeczytać, szczególnie odpowiedzialnie czytelnik i wyszczególnić na wszystkie pytania.)

PYTANIA	ODPOWIEDZI
Imię i imię ojca (stałe) oraz imię chrzestne. W wypadku zmiany dać nazwisko poprzednie.	Ks. Wojtyła Karol, syn Karola
Osobowość. Podać wszystkie pseudonimy pod jakimi występował, podać gdzie i kiedy.	Zadany
Data i miejsce urodzenia. Podać wieś, miasto, gminę, powiat, województwo i kraj.	18.V.1920. Wadonia, woj. krakowski
Aradowość.	Polka
Rzeczność państwowa. Czy poprzednio posiadał inne obywatelstwo? Które? Kiedy je zmienił.	Polka. Nie.
Obciążenie społeczne - przynależność do różnych grup społecznych. Robotnik, chłop, inteligent, urzędnik, drobny przedsiębiorca, burżuazyjny.	z inteligencji pracującej
Przynależność społeczna. Robotnik, chłop, inteligent, prac. i inne.	inteligent pracujący
Wzrost.	175 cm
Pracę wykonywaną.	Kapłan - duszpasterz
Wykształcenie. a) ogólne b) specjalne c) polityczne	a) 8-klas. gimnazjum typ. nie-klas. b) studia teol. (Kraków, Rzym, Pol.) i teol. c) polityczne (nie)
Stopień naukowy.	doktor teologii
Wiedza języków obcych:	angielski, hiszpański, niemiecki, włoski
Wzrost i ilość włosów. Rodzaj nastrzyżenie.	
Imię i imię żony (małżonka) oraz imię chrzestne.	

Ankieta personalna ks. Karola Wojtyły. Personal survey of Fr. Karol Wojtyła. ANK, 29/701/14095

UNIwersytet Jagielloński w Krakowie WYDZIAŁ TEologiczny

L 284/48

DYPLOM MAGISTRA TEologii

Ks. Karol W O J T Y Ł A, urodzony dnia 18 maja 1920 roku w Wadoniu, woj. krakowski odbył przepisanie studiów filozoficzno-teologicznych (tajne) w Seminarium Duchowym w Krakowie w latach 1942-1946, które na podstawie uchwały Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 10.11.1949 r. i uchwały Rady Wydziału Teologicznego na posiedzeniu z dnia 10.11.1949 r. i uchwały Komisji Egzaminacyjnej z dnia 10.11.1949 r. od roku skł. i zdał następujące egzaminy: z filozofii chrześcijańskiej i historii filozofii z wynikiem bardzo dobrym; z nauk biblijnych Nowego Zakonu z wynikiem celującym; z nauk biblijnych Starego Zakonu z wynikiem celującym; z historii Kościoła katolickiego z wynikiem celującym; z teologii fundamentalnej (apologetyki) z wynikiem celującym; z teologii dogmatycznej z wynikiem celującym; z teologii moralnej ogólnej i szczegółowej z wynikiem celującym; z prawa kanonicznego z wynikiem celującym; z teologii pastoralnej z liturgiką i homiletyką z wynikiem celującym; z pedagogiki, katechetyki i metodyki z wynikiem bardzo dobrym oraz przedstawił z wynikiem bardzo dobrym pracę magisterską na temat "Fojgiele środka zjednoczenia duszy z Bogiem w nauce św. Jona od Krzyża". Wobec tego Rada Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego na wniosek Komisji Egzaminacyjnej nadaje Ks. Karolowi stopień

MAGISTRA TEologii

jako dowód zakończenia studiów uniwersyteckich

W Krakowie, dnia 24 listopada 1948 r.

REKTOR [Signature] DZIEKAN [Signature]

Kopia dyplomu ks. Karola Wojtyły, magistra teologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Copy of the diploma of Fr. Karol Wojtyła, master of theology of the Jagiellonian University. ANK, 29/701/14095

Pamiętam, że w pewnym momencie gdy przekraczałem granicę parafii w Niegowici, ukląknęłam i ucałowałam ziemię.

I remember that at a certain moment when I crossed the border of the parish in Niegowic, I knelt and kissed the ground.

Wykaz duchownych		
Bochnia Miasto:	Dr. Kuc Władysław	proboszcz
	Topolski Jakub	wikariusz
	Tokarski Michał	"
	Biliński Jerzy	katecheta
	Białek Józef	"
	Bochenek Stanisław	"
	Czapliński Antoni	"
	Ścisławski Stanisław	"
	Skibiński - lojzy	"
	Gudowski Walenty	emeryt
	Biedronski Stanisław	"
Niegowic:	Miris Stanisław	proboszcz
	Pidulis Andrzej	wikariusz
	Konka Franciszek	katecheta
Wąchanów:	Świątek Tadeusz	proboszcz
Wąchanów:	Kinek Bogdan	wikariusz
Wąchanów:	Kulec Józef	proboszcz
Sobolów:	Drąg Józef	wikariusz
	Jerzy Michał	proboszcz
	Cebula Edward	wikariusz
Trzciana:	Hudis Stefan	proboszcz
	Dr. Ole Edward	wikariusz
Zegocina:	Kwiecieński Stefan	proboszcz
	Winiarski - Ignacy	wikariusz
Kamionka:	Winiarski - Kazimierz	proboszcz
	Stach Jan	proboszcz
Wianios Nowy:	Konieczka Józef	proboszcz
	Soja Kazimierz	wikariusz
Wianios Stary:	Białka Józef	katecheta
	Gawenda Antoni	proboszcz
Krowka:	Tybera Błażej	wikariusz
Muchowka:	Owik Michał	proboszcz
	Falys Józef	"
Niegowic:	Buzala Kazimierz	proboszcz
	"	wikariusz
Rasawa:	Padykula Józef	proboszcz
	Bawinski Władysław	wikariusz
	Gurbały Kazimierz	"
Brzezina:	Bajorski Jan	kapelan em.
Krzyżanowice:	Skulski Jan	proboszcz
Dąb:	Skwirut Józef	kapelan em.
	Dobranowski Klemens	"
Zabierzewo:	Ziemiński Władysław	proboszcz
Wola Batoraka:	Burzański Władysław	wikariusz
	Kiedob Andrzej	proboszcz
Lipnica Murowana:	Sarna Jan	proboszcz
	"	wikariusz

Wykaz duchownych sporządzony przez władze Starostwa Powiatowego w Bochni, gdzie dopisano ks. Karola Wojtyła (z błędem w nazwisku) jako wikariusza parafii w Niegowici. List of clergymen prepared by the Bochnia County administrative authorities, where Fr. Karol Wojtyła (with a mistake in his surname) was added as a vicar of the parish in Niegowic. ANK Oddział w Bochni, 30/3/71

Wykaz duchownych sporządzony przez władze Starostwa Powiatowego w Bochni, z podstawowymi informacjami m.in. o stosunku do Rady Państwa i zagadnień politycznych. Młodego ks. Karola Wojtyła (także z błędem w nazwisku) postrzegano jako obojętnego i niemającego wpływów w parafii. List of clergymen prepared by the Bochnia County administrative authorities, with basic information, among others, about the relationship with the National Council and political issues. The young Fr. Karol Wojtyła (also with a mistake in his surname) was considered as neutral and without any influence in the parish. ANK Oddział w Bochni, 30/3/71

Metryczka dowodu tożsamości Karola Wojtyły z 1962 r. ID card of Karol Wojtyła, 1962. AAN, Centralny Rejestr Metryczek

Rozpocząłem tam wygłaszanie, co czwartek, konferencji do młodzieży akademickiej, poruszając podstawowe zagadnienia dotyczące istnienia Boga i duchowości duszy ludzkiej – tematy bardzo potrzebne w kontekście wojującego ateizmu władz komunistycznych.

I began there to speak, each Thursday, at a conference for academic youths, touching basic issues concerning the existence of God and the spirituality of people – subjects very important in the context of the belligerent atheism of the Communist authorities.

Po rocznej posłudze w Niegowici, w roku 1949 Karol Wojtyła został wikarym w krakowskim kościele św. Floriana. Powierzono mu przede wszystkim zorganizowanie duszpasterstwa akademickiego, na terenie parafii funkcjonowały bowiem Politechnika Krakowska, Akademia Sztuk Pięknych i internat sióstr nazaretanek. Zorganizował też pierwszy w archidiecezji kurs dla narzeczonych we współpracy z lekarzami i naukowcami. Powierzono mu również funkcję duszpasterza służby zdrowia. Po dwóch latach pracy w parafii św. Floriana, podczas wakacji w roku 1951, arcybiskup Eugeniusz Baziak skierował ks. Wojtyłę do pracy naukowej, przy utrzymaniu do 1958 aktywności w duszpasterstwie akademickim.

After a year of service in Niegowic, in 1949 Karol Wojtyła became a vicar in the Church of St. Florian in Kraków. He was given the task of organising an academic ministry, as the Kraków Polytechnic, Academy of Fine Arts and a boarding house of the Sisters of the Holy Family of Nazareth all functioned in the parish. He also organised the first course in the archdiocese for engaged couples in cooperation with doctors and scientists. He was also given the function of minister for the health service. After two years of service in the Parish of St. Florian, during a vacation in 1951, Archbishop Eugeniusz Baziak sent Fr. Wojtyła to do scientific work, while continuing until 1958 activity in the academic ministry.

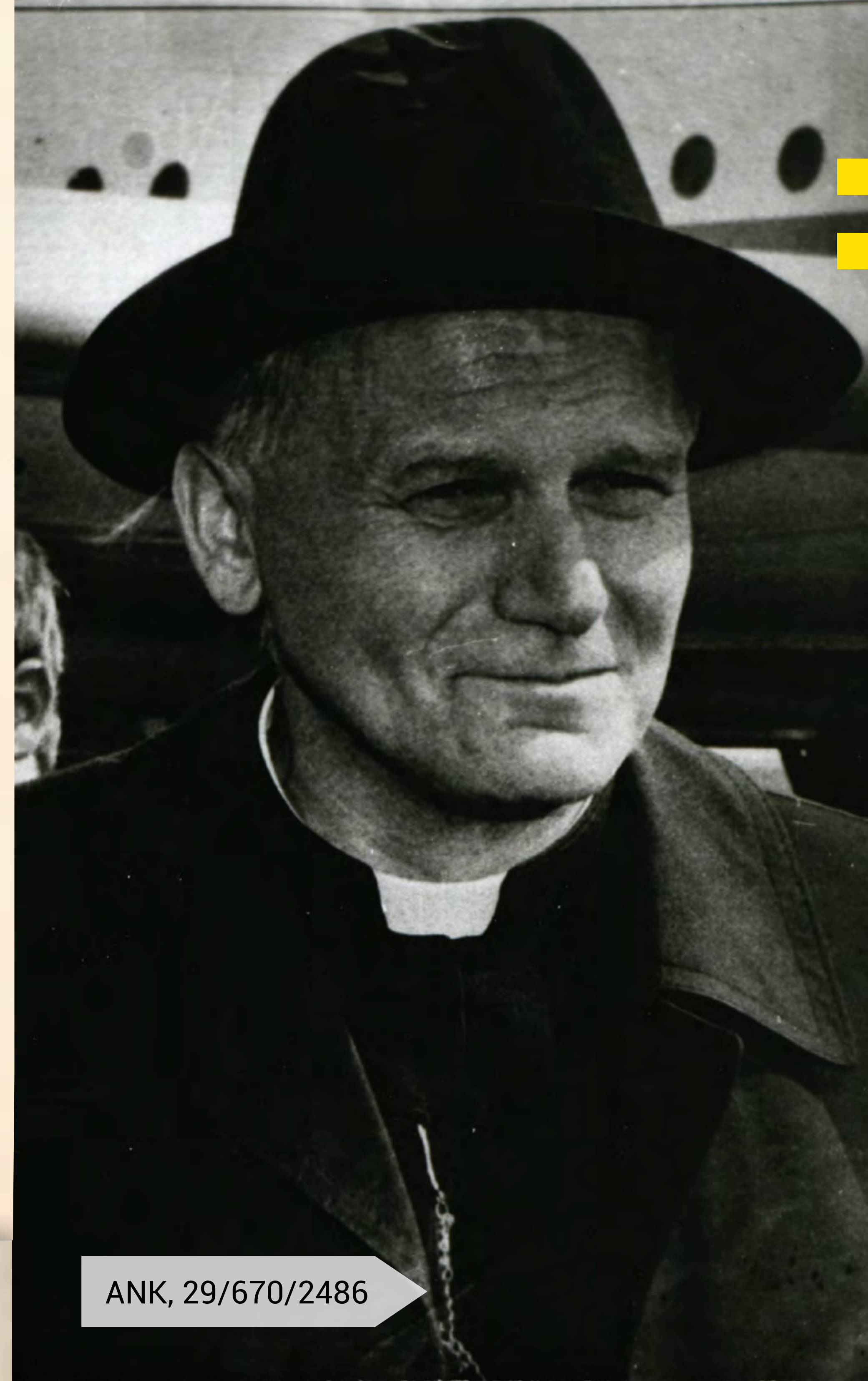
[...] we wczesnych latach 50. stało się rzeczą jasną, że jeżeli to duszpasterstwo ma sięgać w różne wymiary życia młodych ludzi, studentów, to nie może kończyć się tylko na kościele.

[...] in the early 1950s, it became clear that if a ministry is to reach into the lives of young people and students in various ways, it can not end only in church.

Kościół św. Floriana w Krakowie. Church of St. Florian in Kraków. ANK, 29/670/3303

**PAMIĄTKA
INGRESU
KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY
KAROLA WOJTYŁY
na stolicę św. Stanisława
WYJAZD 9 MARCA 1964 R.
ANK, 29/2998/36**

ANK, 29/670/2486

NOWI BISKUPI POLSCY

Z Sekretariatu Prymasa Polski informuję, że Ojciec św. przychylił się do prośby Administratora Apostolskiego Archidiecezji Krakowskiej, J.E.Ks. Arcybiskupa Eugeniusza Basiaka, mianował jego Biskupem-Sufraganem w Krakowie - Ks. Dr. Karola Wojtyłę, kapłana Archidiecezji Krakowskiej, Profesora Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Na prośbę Ordynariusza Tamowskiego, J.E.Ks. Biskupa Jana Stepi, Ojciec św. mianował drugim Biskupem-Sufraganem w Tarnowie - Ks. Dr. Michała Blecharczyka, Dziekana i Proboszcza w Bohni.

Na przedstawienie J.E.Ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Prymasa Polski, Ojciec św. mianował Ks. Dr. Wilhelma Flutę z Katowic - Biskupem w Gorzowie, ślepiącym mu służbę pasterską wśród Duchowieństwa i Ludu Ordynariatu Gorzowskiego, osieroczonego przed siedmiu miesiącami przez śmierć pierwszego Biskupa Gorzowskiego, śp. Ks. Biskupa Teodora Demcha.

Mając na uwadze potrzeby Diecezji Warmińskiej, Ojciec św. przychylił się do prośby J.E.Ks. Biskupa Tomasza Wilczyńskiego i udzielił mu pomocy, mianując Biskupem-Sufraganem w Olsztynie - Ks. Dr. Józefa Drganę, Wice-Rektora Wyższego Seminarium Duchownego w Lublinie.

Warszawa, dnia 7 sierpnia 1958 r.

AAN, 2/1587/80/6

SEKRETARIAT PRYMASA POLSKI
WARSZAWA 40
UL. MŁODZIA 17, TEL. 51110
WARSZAWA, dn. 18 stycz. 1964
N. 202/64/P.

Urząd do Spraw Wyznań
Warszawa

Z polecenia J.E.Ks. Kardynała Prymasa uprzejmie powiadamiam, że Ojciec św. PAWEL VI powołał na Arcybiskupa Stolicę w Krakowie J.E.Ks. Biskupa Karola Wojtyłę.

AAN, 2/1587/80/12

II.4 BISKUP – WYCHOWAWCA – MISTRZ/BISHOP – TUTOR – MASTER

KAROL KARDYNAŁ WOJTYŁA
ARCYBISKUP METROPOLITA KRAKOWSKI
W Krakowie, dnia 23 sierpnia 1967 r.

Do Pana
Józefa Oyrankiewicza
Przew. Rady Ministrów
w Warszawie

Zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o wydanie paszportu na wyjazd do Włoch - mam wziąć udział w Synodzie Biskupów, rozpoczynającym się w dniu 29 września br.

Proszę także o zezwolenie na wyjazd dla Ks. Franciszka Macharskiego i Ks. Tadeusza Pieronka, których pragnę zabrać ze sobą jako moich sekretarzy - wymienieni wnieśli podania o wydanie im paszportów do Komendy Wojewódzkiej M.O. w Krakowie.

Warszawa, dnia 23 VIII 67.

Urząd do Spraw Wyznań
Współpraca z 21.08.1967
Wyd. 201/67/104
Ks. J. Macharski
Ks. T. Pieronka

Kard. Karol Wojtyła

AAN, 2/1587/80/19

ARIA METROPOLITALNA
W KRAKOWIE
ul. Franciszkańska 3
Kraków, dnia 22 stycznia 1964 r.

Do Pana
Mgr. Zbigniewa Skolickiego, Przewodniczącego
Prezydium Rady Narodowej
w m. Krakowie

Uprzejmie zawiadamiam Pana Przewodniczącego, że Ojciec św. Paweł VI mianował mnie Arcybiskupem Metropolity Krakowskiej.

21.1.1964
B. 348/64

Kard. Karol Wojtyła
abp. metropolita

Myślę, że być pasterzem, to znaczy umieć brać to wszystko, co wszyscy wnoszą. Umieć brać, to znaczy w dużej mierze umieć dawać – umieć to jakoś koordynować, scalać, ażeby z tego rośło wspólne dobro wszystkich i żeby w tym dobru wszystkich było dobro każdego, bo każdy z nas ma swoją pozycję w dziele Odkupienia, ma swoje miejsce w planie bożym. Każdy z nas jest wielkim skarbem.

(fragment przemówienia z ingresu)

I think that to be a pastor, that means to know how to take everything that all people carry. To know how to take, that means to a large extent to know how to give – to be able to somehow coordinate, consolidate, so that from this can grow common good for all and so that in this good for all there is good for each person, because each of us has a position in the act of Redemption, a place in God's plans. Each of us is a great treasure.
(fragment of a speech from the ordainment)

Informacja o powołaniu biskupa Karola Wojtyły przez papieża Pawła VI na arcybiskupa metropolitę krakowskiego przekazana do Prezydium Rady Narodowej i funkcjonującego w jego ramach Wydziału ds. Wyznań z 22 stycznia 1964. Information about the appointment of Bishop Karol Wojtyła by Pope Paul VI as the Metropolitan Bishop of Kraków handed to the Executive Committee of the National Council and the Department of Religious Affairs, functioning within its framework, from 22 January 1964.
ANK, sygn. 29/701/14095

AP Bydgoszcz, 82/5/16/5

Uptywająca w roku 1966 rocznica milenium chrztu Polski była dla prymasa Stefana Wyszyńskiego impulsem do stworzenia szerokiego programu odnowy religijnej narodu. W 1957 z inicjatywy prymasa Polski episkopat ogłosił Wielką Nowennę, czyli 10-letni program duszpasterski, którego zwieńczeniem miały być uroczystości upamiętniające przyjęcie chrztu przez Mieszka I. Millenijny program Kościoła był przedsięwzięciem nowatorskim, w którym na uwagę zasługiwały jego staranne opracowanie i realizacja, masowość, wprowadzenie nowych form duszpasterstwa – peregrynacji kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej czy wpisanie do programu Nowenny wyników prac Soboru Watykańskiego II. Uroczystość inaugurująca obchody Roku Milenium Chrztu Polski odbyła się 9 kwietnia 1966 w katedrze gnieźnieńskiej. Kilkanaście dni później władze PRL rozpoczęły zorganizowane z wielkim rozmachem obchody Tysiąclecia Państwa Polskiego.

The millennium anniversary of the baptism of Poland that took place in 1966 was for Primate Stefan Wyszyński the impulse to create a wide program for renewing the religion of the nation. In 1957 on the initiative of the primate, the Polish Episcopal Conference announced the Great Novena, in other words, a 10-year pastoral program, with its crowning moment to be the ceremonies commemorating the baptism of Mieszko I. The millennium program of the Church was a novel undertaking, with the following deserving of particular attention; its careful preparation and realisation, size, the introduction of a new form of ministry – peregrination of a copy of the Black Madonna of Częstochowa picture or the implementation in the Novena program of the results of the Second Vatican Council. The ceremony inaugurating the celebrations of the Year of the Millennium of the Baptism of Poland took place on 9 April 1966 in Gniezno Cathedral. Several days later the PRL authorities began the grand celebrations of the Millennium of the Polish State.

Patrzymy więc stąd w milenijną uroczystość, w kierunku Wawelu, który był domem świętych, i prosimy Boga, ażeby na początku i w perspektywie drugiego tysiąclecia Chrztu każdy polski dom nim był w jakiś sposób – domem świętych.

So we look from here at the millennium celebrations, in the direction of Wawel, which was a holy home, and we ask of God that, at the beginning of and in the course of the second millennium after the baptism, each Polish home be in some way a holy home.

Dla prymasa Stefana Wyszyńskiego, internowanego w latach 1953–1956 przez reżim Bieruta, upływająca w roku 1966 rocznica milenium chrztu Polski była impulsem do stworzenia szerokiego programu odnowy religijnej narodu. W zamyśle hierarchy miał on przebiegać w trzech etapach. Pierwszym było uroczyste złożenie przez wiernych Jasnogórskich Ślubów Narodu Polskiego na Jasnej Górze 26 sierpnia 1956; odtąd w całym kraju miała się rozpocząć praca religijno-duszpasterska. Kolejnym – uroczyste odnowienie ślubowania na Jasnej Górze 3 maja 1957. Po nim – w ramach Wielkiej Nowenny przed Tysiącleciem Chrztu Polski (1957–1966) – następował trzeci, ostatni etap prac, związany z realizacją zawartych w ślubowaniach przyrzeczeń jako przygotowanie do obchodów roku jubileuszowego (roku Te Deum) milenium chrztu. Treść ślubów jasnogórskich uwzględniała przemiany, do których doszło w życiu społecznym w Polsce po roku 1944. Zostały one poświęcone przede wszystkim zagadnieniom etyczno-społecznym: obronie życia nienarodzonych dzieci, wierności małżeńskiej, świętości rodziny, wychowaniu katolickiemu dzieci i młodzieży, walce z wadami społecznymi; ostatnie z przyrzeczeń dotyczyło rozszerzenia kultu maryjnego. W treści ślubowań jasnogórskich przesunięto ciężar działalności Kościoła ze sfery instytucjonalnej (szkoła, zakład pracy, szpital itp.) na środowiskową (dom, rodzina, małżeństwo, mężczyźni, kobiety, ojcowie, matki, młodzież i dzieci), a kolejne hasła były odpowiednio dostosowane do poszczególnych grup społecznych i stały się podstawą do rozwijania wszechstronnej działalności duszpasterskiej.

ANK, 29/1425/AK68

ARCYBISKUP KAROL WOJTYŁA
Metropolita Krakowski

Kraków, dnia 22.I.1966 r.

Szanowny Panie Docencie,

W związku z tysiącleciem Chrztu Polski pragnę uprzejmie zaprosić Pana Docenta do łaskawego udziału w naukowym omówieniu dziejów Kościoła w diecezji krakowskiej.

W dniach 15 i 16 lutego przedmiotem omówienia będą dzieje Kościoła w diecezji krakowskiej w okresie średniowiecznym. W dniach 25 i 26 lutego – dzieje diecezji krakowskiej w wiekach od XVI do XVIII. Wreszcie w dniu 28 lutego omówienie dziejów Kościoła w diecezji krakowskiej w ciągu XIX wieku.

Pozwalam sobie najuprzejmiej zaprosić Pana Docenta w tym celu do rezydencji, ul. Franciszkańska 3, w godzinach od 9 – 13 oraz 16,30 – 20,00. Będę bardzo wdzięczny, jeżeli Pan Docent zechce swym słowem w dyskusji przyczynić się do głębszego zrozumienia naszej przeszłości dziejowej i do wysunięcia problemów godnych bliższego zbadania.

Łączę wyrazy głębokiego szacunku

ARCYBISKUP KAROL WOJTYŁA
Metropolita Krakowski

Kraków, dnia 4 marca 1966.

Szanowny Panie Docencie,

Pragnę serdecznie podziękować za to, że Pan Docent wziął udział w naukowym omówieniu dziejów diecezji krakowskiej.

Łączę wyrazy szczerzego szacunku

Karol Wojtyła
ay/14

For Primate Stefan Wyszyński, interned in the years 1953–1956 by the Bierut regime, the millennium anniversary of the baptism of Poland in 1966 was a trigger to create a wide-ranging program to rebuild a religious nation. In the minds of the hierarchy, it was to take place in three stages. The first was the celebration by the faithful of the Oaths of the Polish Nation at Jasna Góra on 26 August 1956; after which throughout the whole country there would be religious-pastoral work. The next stage – the celebrations of renewing oaths at Jasna Góra on 3 May 1957. After that – as part of the Great Novena before the Millennium of the Baptism of Poland (1957–1966) – the third and final stage of work took place, connected with realisation of the promises contained in the oaths as preparation for the millennium anniversary celebrations of the baptism (year of Te Deum). The contents of the oaths at Jasna Góra took into consideration the changes that had taken place in social life in Poland after 1944. They were dedicated above all to ethical-social issues: defending the life of unborn babies, marital fidelity, the sanctity of family, raising Catholic children and adolescents, the fight against social defects; the last of the promises concerned the spread of the cult of Mary. In the contents of the oaths at Jasna Góra the burden of the Church's responsibility was moved from institutional area (schools, workplaces and hospitals etc.) to environmental ones (home, family, marriage, men, women, fathers, mothers, adolescents and children), and the next slogans were suitably adapted for particular social groups and became the basis for developing wide-ranging pastoral activities.

Obchody Millenium w Krakowie, fot. A. Kossobudzki-Orłowski.
Millennium celebrations in Kraków, photo. A. Kossobudzki-Orłowski.
NAC, 82/4/9/14

Powitanie prymasa Polski ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego i ks. kardynała Karola Wojtyły u bramy opactwa Cystersów w Mogile; fot. A. Litwin.
Welcoming of the Primate of Poland Cardinal Stefan Wyszyński and Cardinal Karol Wojtyła at the gates of the Cistercian Abbey in Mogila; photo. A. Litwin.
NAC, 82/2/9

Uroczysta procesja z Wawelu na Skalkę 8 maja 1966 przed Obrazem Nawiedzenia.
Ceremonial procession from Wawel to Skalka on 8 May 1966 before the Picture Visitation.
NAC, 3/19/0/4/14

AP Bydgoszcz, 6/2233/0/0/812/2

Zarządzeniem kardynała Wojtyły z 15 stycznia 1972 utworzono Muzeum Archidiecezjalne Sztuki Religijnej w Krakowie. Instytucja miała m.in. przyjmować obiekty wycofane z kultu i użycia oraz darowizny osób czy instytucji, a także dokonywać zakupu obiektów. Resolution of Cardinal Wojtyła of 15 January 1972 to establish the Archdiocesan Museum in Kraków. The institute was to accept items removed from cults and usage, accept donations from people and institutions, and purchase objects. ANK, 29/701/14094, s. 2

Zarządzenie
wydane w porozumieniu z Ministerstwem Kultury i Sztuki zgodnie z art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 13 lutego 1969 r. o ochronie dóbr kultury i o muzeach (Dz. U. Nr 10, poz. 48) w sprawie utworzenia Muzeum Archidiecezjalnego Sztuki Religijnej w Krakowie:
§ 1. Powołuje Muzeum Archidiecezjalne Sztuki Religijnej w Krakowie i nadaje temu Muzeum status stanowicy subordynacji do właściwego sądownictwa.
§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.
W Krakowie, dnia 15 stycznia 1972 r.
+ Karol kard. Wojtyła

ANK, 29/1425/AK 68

KAROL KARDYNAŁ WOJTYŁA
METROPOLITA KRAKOWSKI
Kraków, 23 października 1972 r.
Stanowny Panie Docencie,
W obecnym roku archidiecezjalne Krakowa weszła w siedmiu letni jubileuszowy rok św. Stanisława Szczepanowskiego diecezja krakowska. Tak ważnej rocznicy pragnę podjąć szerszą sesję naukową.
Zostawiając omówienie samej postaci św. Stanisława oraz powstania i rozwoju jego kultu na czas późniejszy, pragnę aby pierwszą sesję historyczną, zebrana z powyższej okazji, odbyła w czasie i w miejscu, w których przyszedł św. Stanisław do Krakowa, to jest do Kościoła polskiego i Krakowa w XI wieku.
Porozumiałem się uprzednio z Państwem Docentem na powyższą Sesję, która odbędzie się w dniach 29 i 30 listopada br. w rezydencji arcybiskupiej w Krakowie ul. Franciszkańska 3 o godz. 9 i 15.
Dla orientacji w tematyce obrad załączam program posiedzeń. Należy bardzo wnikliwie, jeżeli Pan Docent zechce głos w dyskusji, dorzucając nowe szczegóły, nowe odwołania lub stawiając nowe problemy badawcze, dotyczące trudnych początków Kościoła polskiego w XI wieku.
Równocześnie proszę o krótkie streszczenie dobowych esencjalnych uwag i złożeń sekretariatowi w czasie trwania Sesji lub nadesłanie ich w najbliższym czasie po jej zakończeniu na adres Sekretariatu Sesji, ul. Franciszkańska 3.
Łącząc wyrazy głębokiego szacunku

KURIA METROPOLITALNA
W KRAKOWIE
ul. Franciszkańska 3
Kraków, dnia 28 stycznia 1971 r.
Do Prezydium Rady Narodowej
w m. Krakowie

Pismem z dnia 29 listopada 1969 r. L.433/69 Kuria Metropolitalna zwróciła się do Wydziału Kultury - Miejskiego Konserwatora Zabytków w sprawie umieszczenia z powrotem zabytkowego Krzyża i zabytkowej figury św. Rocha na fasadzie domu "pod Krzyżem" przy ul. Szpitalnej w Krakowie.
Pismem z dnia 14 października 1970 r. Kuria Metropolitalna powołując się na postanowienie art. 32-35 kpa, a także wskazując na przepis art. 157 kpa prosiła o załatwienie powyższej sprawy.
Wydział Kultury - Miejski Konserwator Zabytków Prezydium tamt. Rady Narodowej do dnia dzisiejszego nie dał żadnej odpowiedzi w przedstawionej sprawie.
W tym stanie rzeczy, Kuria Metropolitalna według właściwości określonej w art. 159. 8/ kpa, w oparciu o przepis art. 157 kpa wnosi skargę na nienaležité i przewlekłe traktowanie zadań przez organ tamt. Prezydium Rady Narodowej. Uzasadnienie skargi wynika z zestawienia wyżej podanych dat z treścią przepisów art. 32 - 35 kpa.

Walka o przywrócenie historyczno-zabytkowego charakteru budynkowi „Pod Krzyżem” (dawny Szpital Scholarów z XV w.), z którego w trakcie remontu usunięto z fasady krzyż oraz figurę św. Rocha. W latach 1970–1972 arcybiskup Wojtyła prowadził starania o ich przywrócenie, kierując pisma do wszystkich możliwych instancji w administracji państwowej. The fight to restore the historical-monumental character of the „Pod Krzyżem” (Under the Cross) building (former Scholars Hospital from the 15th century), from which the cross and the figure of St. Roch were removed during a renovation. In the years 1970–1972 Archbishop Wojtyła led attempts to restore them, sending a letter to all possible organisations in the state administration. ANK, 29/701/14092

Widok ulicy Kanoniczej w Krakowie, gdzie pod numerem 19 zlokalizowane zostało Muzeum Archidiecezjalne Sztuki Religijnej. View of Kanoniczna Street in Kraków, where at number 19 the Archdiocesan Museum was located. ANK, 29/670/7181

Kolejnym przedmiotem sporu w walce o wolność religijną w Krakowie była coroczna procesja Bożego Ciała. Przed wojną procesja ta podążała z wawelskiej katedry na Rynek Główny. Podczas okupacji Hans Frank zakazał publicznego manifestowania wiary poprzez uczestnictwo w procesji ku czci eucharystycznego Chrystusa. W czasach komunizmu tylko częściowo zezwolono na przywrócenie przedwojennej tradycji. Zabraniając wejścia do miasta, procesja mogła podążać wokół dziedzińca Zamku Królewskiego na Wawelu. Po licznych interwencjach Karola Wojtyły restrykcje zostały ograniczone: 10 czerwca 1971 po raz pierwszy po II wojnie światowej procesja zeszła ze wzgórza wawelskiego i weszła do miasta. Przeszła jednak tylko ulicami Grodzką i Poselską, a następnie ulicą Straszewskiego wróciła na Wawel – nie pozwolono jej wejść na Rynek Główny; było to możliwe dopiero 14 czerwca 1979.

KAROL KARDYNAŁ WOJTYŁA
METROPOLITA KRAKOWSKI
ANK, 29/701/14091, s. 104, 105, 121, 122, 132, 133

Pan Piotr Jaroszewicz
Prezes Rady Ministrów PRL
W związku z zapowiedzianą przez Pana Premiera normalizacją stosunków pomiędzy Kościołem a Państwem w Polsce pozwalał sobie zwrócić się do Niego w sprawie ważnej dla katolickiego społeczeństwa miasta Krakowa oraz dla Arcybiskupa Krakowskiego jako Ordynariusza Archidiecezji.
Od czasu objęcia przeze mnie funkcji Arcybiskupa Krakowskiego zwracałem się rok rocznie do Prezydium RN w m. Krakowie z prośbą o zezwolenie na publiczną procesję Bożego Ciała. Prowadzenie publicznej procesji eucharystycznej w uroczystości Bożego Ciała w mieście, które jest rezydencją biskupią, należy do obowiązków Ordynariusza. Na ogół też Ordynariusze wszystkich diecezji w Polsce nie natrafiają w tym na przeszkody. Natomiast władze krakowskie systematycznie stawiały w tym względzie przeszkody, odmawiając zezwolenia, nawet pomimo obietnic czynionych ze strony Urzędu d/s Wyznań w Warszawie. Powołując się na rzekomą tradycję, władze krakowskie usiłowały ograniczyć tę centralną procesję w uroczystości Bożego Ciała do obrębu wzgórza wawelskiego, czyli do terenu samej parafii katedralnej, która jest najmniejszą parafią w Krakowie i Archidiecezji.
Tak daleko idące ograniczenie równa się w praktyce zakazowi procesji centralnej, w której pragnął uczestniczyć nie tylko mieszkańcy parafii katedralnej, ale społeczeństwo katolickie z całego Krakowa, w szczególności zaś wierni tych parafii, które zakazem władz zostały pozbawione procesji Bożego Ciała. W samą tylko centralną rejonie naszego Miasta jest szereg takich parafii oraz szereg kościołów rektoralnych. W tych wszystkich kościołach procesje Bożego Ciała są systematycznie zakazywane mimo, że istnieje tam nieprzerwana tradycja odbywania publicznych procesji Bożego Ciała.

Spółczesność katolickiego Krakowa widzi w tak daleko idącym ograniczeniu kultu Bożego Ciała systematyczne upodleganie ludzi wierzących. Ponieważ zaś ci ludzie wierzący swoją codzienną pracą przyczyniają się do podległego dobra - jak to zostało ostatnio stwierdzone w wielokrotnych odwołaniach najwyższych czynników w naszym Państwie - jest przeto nieodzownym warunkiem ładu społecznego, aby ich prawa w zakresie życia religijnego były respektowane. Wyrażam przeto przekonanie, że Pan Premier w swoim dążeniu do normalizacji stosunków między Państwem a Kościołem zechce się zająć również i tą bolesną sprawą, uwzględniając prośbę, którą niniejszym przedkładam.

!-! + Karol Kardynał Wojtyła
Arcybiskup Metropolita Krakowski

The next item of dispute in the fight for religious freedom in Kraków was the annual Corpus Christi procession. Before the war, this procession went from Wawel Cathedral to the Market Square. During the occupation, Hans Frank banned public manifestations of faith through participation in processions for the Eucharist of Christ. During the Communist times, the pre-war traditions were only partially restored. Being banned from entering the town, the procession could reach the courtyard of Wawel Castle. After numerous interventions by Karol Wojtyła, the restrictions were eased: on 10 June 1971 for the first time since World War II the procession left Wawel Hill and made its way into the city centre. However, it passed only along Grodzka and Poselska streets, and then on Straszewski Street it returned towards Wawel – it was not allowed to enter the Market Square; that became possible only on 14 June 1979.

ANK, 29/670/4850

ANK, 29/701/14091, s. 104, 105, 121, 122, 132, 133

Pan Przewodniczący
Prezydium Rady Narodowej
w m. Krakowie
Zarząd Bazyliki Metropolitalnej otrzymał dnia 25 maja br. z Prez. DRN Stare Miasto w Krakowie - Wydział Spraw Wewnętrznych do Nr. SW.IV-320/43/70 odpowiedź odmowną w sprawie procesji centralnej Bożego Ciała, prowadzonej przez Ordynariusza Archidiecezji Krakowskiej.
Nawiązując do pisma, jakie w tej sprawie wnieśli do Pana Przewodniczącego w dniu 28.II.br. stwierdzam, że powyższej decyzji stanowczo nie mogę przyjąć jako krzywdzącej wieloletnie rzesze katolickiego społeczeństwa naszego Miasta. Decyzja ta, podtrzymując uprzednio negatywne stanowisko Władz wobec szlusznych i gruntownie uzasadnionych postulatów, jest tym bardziej krzywdząca, że w roku bieżącym wraz ze mną wnieśli prośbę o tę - jedną jedyną procesję 10 proboszczów parafii i rektorów kościołów m. Krakowa posbawionych od kilku lat możliwości odprawienia własnej procesji w dniu Bożego Ciała, który wedle wielowiekowej tradycji kościelnej i polskiej przeznaczony jest dla publicznej czci Najświętszego Sakramentu.
Zarząd Bazyliki Metropolitalnej wnosi od w/w decyzji odwołanie do Prez. R.N. w m. Krakowie - Urzędu Spraw Wewnętrznych. Droga procesji centralnej może być, jak to zawsze stwierdzałem, przedmiotem uzgodnienia pomiędzy przedstawicielami Władz Miasta i Kurii Metropolitalnej. Jako możliwe proponujemy oprócz wyżej wymienionych w piśmie do Prez. DRN, następującą jeszcze drogę: wyjście z Katedry bramą herbową, następnie ul. Kanoniczą, ul. Senacką, ul. Grodzką w stronę ul. Stradom i wyjście na Wawel od strony ul. Bernardyńskiej.
Proszę Pana Przewodniczącego o pozytywne ustosunkowanie się do sprawy procesji Bożego Ciała w Krakowie. Katolickie społeczeństwo naszego Miasta dość długo już jest wystawiane w tej sprawie na dotkliwą próbę. Dalesze stosowanie odmowy i ograniczeń nie da się żadną miarą pogodzić z głoszoną też o wolności religijnej oraz o równouprawnieniu wierznych obywateli - skoro w sprawie tak oczywistej prawa te nie są respektowane.

Ponieważ z dnia 27 bm. wypadła mi wyjechać do Rzymu w związku z 50-leciem jubileuszem kapłaństwa Ojca Świętego Pawła VI, uprzejmie wzywam, iż pełne uprawnienia do kontaktu z Władzami w sprawie procesji Bożego Ciała ma Ksiądz Biskup Julian Grobliński i Ksiądz Biskup Jan Pietraszko wikariusze generalni Archidiecezji Krakowskiej, oraz Ks. Kan. Franciszek Walencik z Kapituły Metropolitalnej.

!-! + Karol Kardynał Wojtyła
Arcybiskup Metropolita Krakowski

596
Do Pana
Mgr. Jerzego Pękali
Przewodniczącego Prezydium Rady Narodowej
w m. Krakowie
Ponownie wnoszę w roku bieżącym sprawę procesji Bożego Ciała w Krakowie, z którą wielokrotnie już zwracałem się do Przewodniczącego Prezydium R.N. w m. Krakowie a mianowicie pismami:
z dnia 11/6 1965 r. L.2124/65,
" 14/6 1965 r. ad L.2124/65,
" 18/5 1966 r. L.2054/66,
" 2/7 1966 r. ad L.2054/66,
" 17/5 1967 r. L.1566/67,
" 22/5 1967 r. ad L.1566/67,
" 17/5 1968 r. L.1867/68,
" 6/6 1968 r. ad L.1867/68,
" 6/6 1968 r. ad L.1867/68,
" 10/6 1968 r. ad L.1867/68,
" 16/1 1969 r. ad L.5410/68,
" 12/5 1969 r. L.3642/69.
Ostatnią odpowiedź, jaką otrzymałem w tej sprawie z daty 2.VI.1969. Jest nie do przyjęcia. Wbrew bowiem moim wielokrotnym przedłożeniom podtrzymuje ona dotychczasowe negatywne stanowisko w sprawie centralnej procesji Bożego Ciała, której prowadzenie w Krakowie jest obowiązkiem Arcybiskupa - Ordynariusza. Równocześnie odpowiedź ta stosując jednostronnie i na wyrazie niekorzystnym katolickiego społeczeństwa Krakowa powołuje "tradycję", natomiast ignoruje szczególnie procesję wawelskiej od celokształtu zgromadzenia, jakoby istniejącą "tradycję" przesłabiła procesja wyznaczona w moich poprzednich pismach postulatami. Równocześnie bowiem wbrew tezie "tradycji" zostały zakazane władz polikwidowane procesje Bożego Ciała m.in. w następujących parafiach:
Wawelska BNP /Wawelskiej/,
Wszystkich Świętych,
św. Krzyszta,
św. Floriana,
św. Michała,
św. Mikłaja,
Bajwa, Salwatora,
oraz w kościołach rektoralnych /sakralnych/:
Nawiedzenia BNP - ul. Karłowicza 19,
Niep. Począ. BNP - ul. Rakowicka 18,
św. Michała Arch. - ul. Skałeczna 15,
BNP Błuszt. Poczocy - ul. Szoskiego 56,
- tm. w szerokiej sąsiedztwie centralny Krakowa.
Powielając już tę okoliczność, że argument "tradycji" nie jest wspomniany w odmownej odpowiedzi, należy stwierdzić, że istniejący stan faktyczny jest stanowczo nie do przyjęcia dla katolickiego społeczeństwa Krakowa. I dlatego też w roku bieżącym wnoszę ponownie sprawę procesji centralnej. Kuria Metropolitalna będzie także w dalszym ciągu powiadamiać wierznych w Krakowie o stratach w tej sprawie i o wszystkich sprzecznościach z nią związanych, gdyż jest to jej ścisłym obowiązkiem.

W związku z zakończeniem pisma z 2.VI.1969 r. stwierdzam, że zastosowany tam argument nie odpowiada prawdzie. Podkreślam jak w Krakowie w niedzieli po uroczystości św. Stanisława, odbywa się w Gieździe od roku procesja w niedzielę po uroczystości św. Wojciecha. Tym nie mniej władze tutejsze nie utrudniają w uroczystości Bożego Ciała prowadzenie centralnej procesji ulicami miasta. Okoliczność ta pozwala więc nadal widzieć w systematycznej odmowie tut. władz rzeczywiste ograniczenie swobody publicznego kultu religijnego wiązanej z uroczystością Bożego Ciała.

Wyrażam przekonanie, że wnoszone przeze mnie sprawy procesji Bożego Ciała, na której pozytywne rozwiązanie czeka katolickie społeczeństwo Krakowa, spotka się z takim właśnie traktowaniem.

!-! + Karol Kardynał Wojtyła
Arcybiskup Metropolita Krakowski

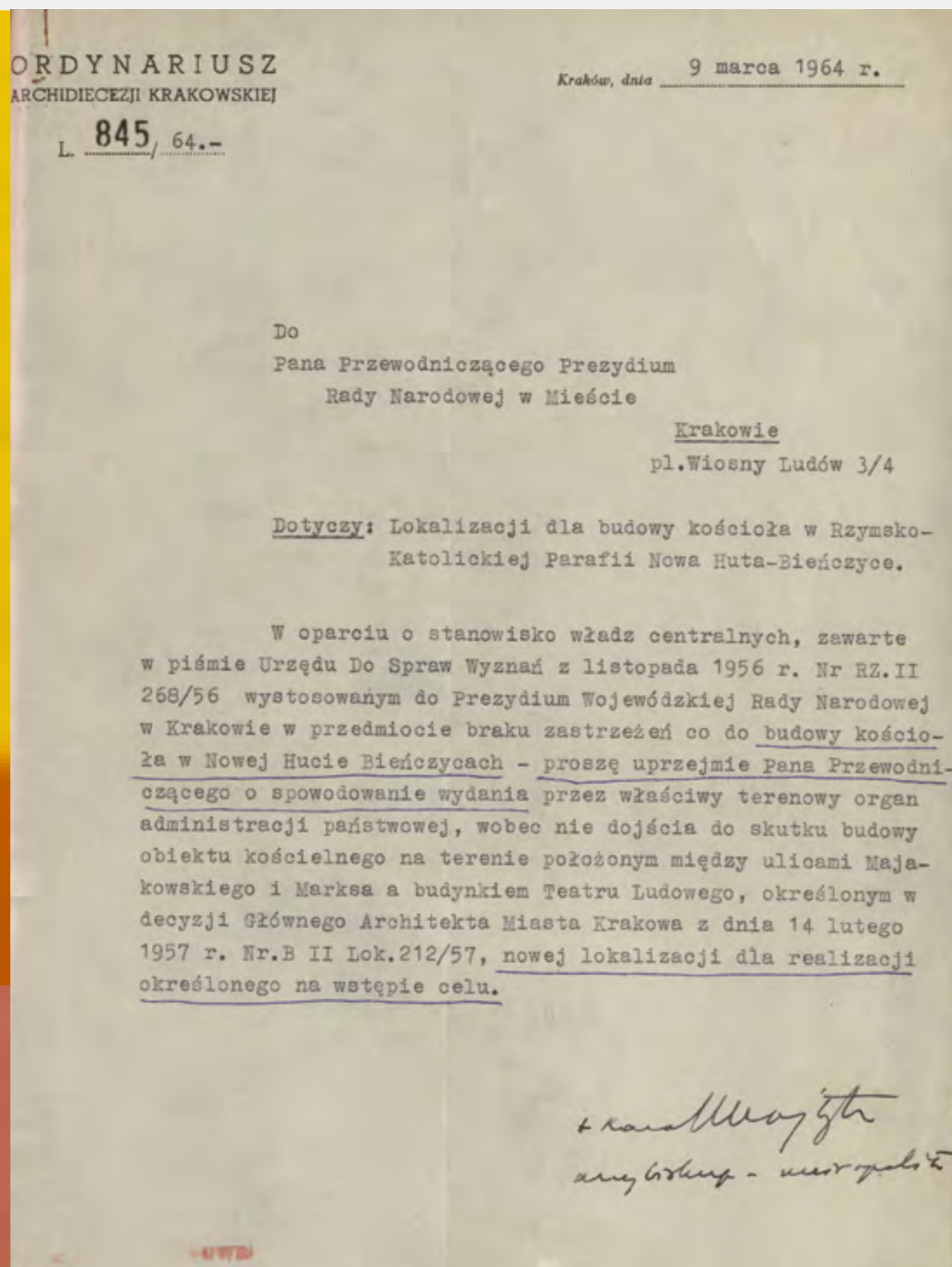
II.8 KRAKÓW – WALKA O OCHRONĘ ZABYTKÓW/KRAKÓW – THE FIGHT TO PROTECT MONUMENTS

II.9 W OBRONIE CELEBRY UROCZYŚCIOCÍ KOŚCIELNYCH/IN DEFENCE OF CHURCH CELEBRATIONS

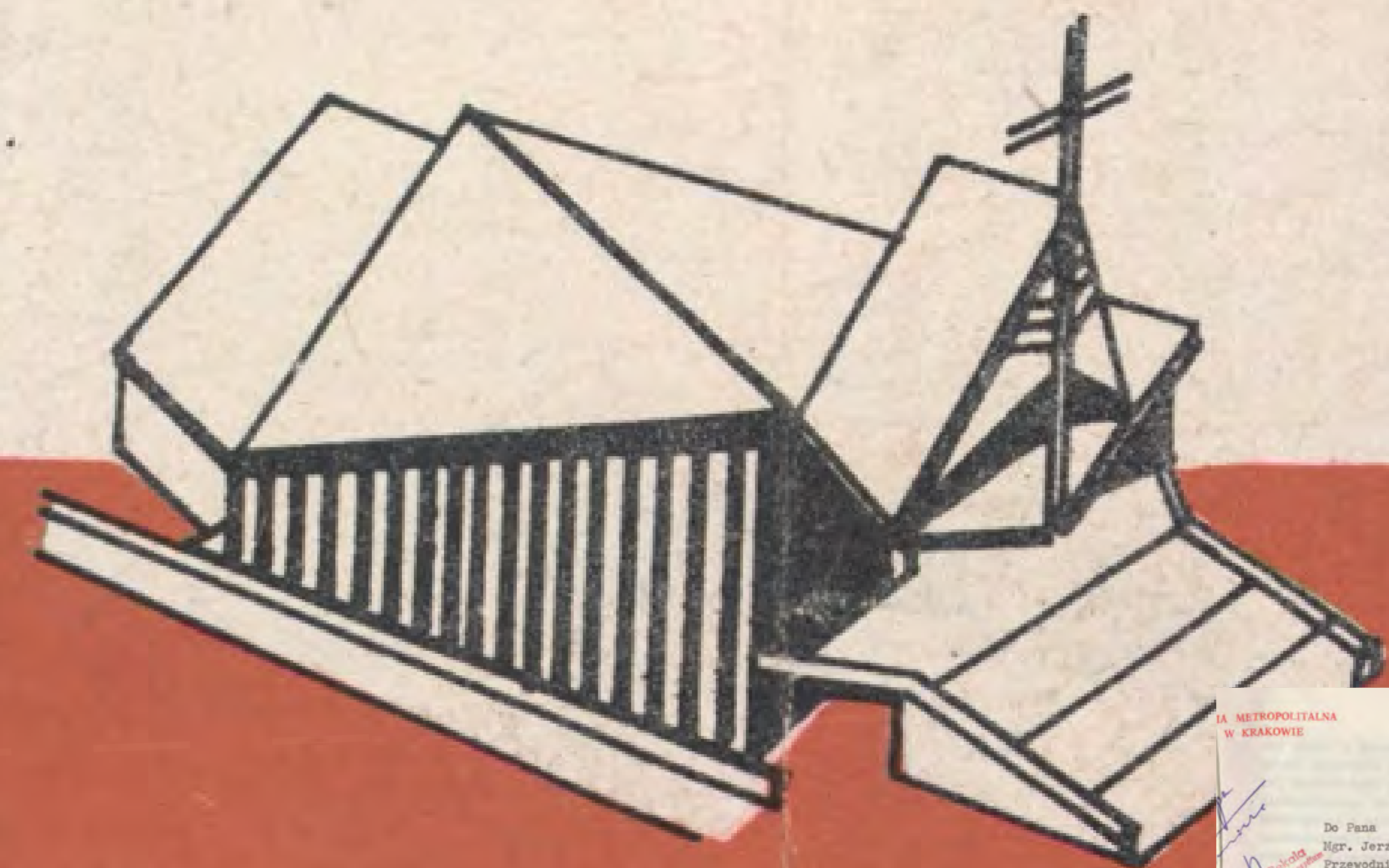
Walkę o budowę kościoła w Bieńczycach rozpoczęto w roku 1950 od erygowania przez arcybiskupa Eugeniusza Baziaka parafii Najświętszego Serca Pana Jezusa. Równolegle rozpoczęto starania o pozyskanie miejsca pod budowę oraz niezbędnych pozwoleń. Po otrzymaniu lokalizacji na os. Teatralnym w Nowej Hucie, na placu budowy został ustawiony krzyż. Wkrótce, bo już w roku 1959, władze uchyliły podjętą wcześniej decyzję, rekrując fundusze z konta Komitetu Budowy Kościoła. Jednocześnie na placu przeznaczonym na cele sakralne postanowiono wystawić szkołę (w ramach akcji „1000 szkół na 1000-lecie państwa polskiego”).

Nakazano również usunięcie krzyża. Spotkało się to ze stanowczą odmową proboszcza parafii w Bieńczycach oraz mieszkańców Nowej Huty, którzy wystąpili w obronie krzyża przeciw interweniującym oddziałom milicji i ZOMO. Starcia rozszerzyły się na całą dzielnicę. Wskutek nasilających się protestów władze państwowe ustąpiły i w roku 1965 ponownie zgodziły się na budowę kościoła w Nowej Hucie, przyznając parafii nową lokalizację, w miejscu dotychczasowej kaplicy. Jesienią 1967 pierwszą łopatę pod przysły świątynię, pod wezwaniem Matki Bożej Królowej Polski (Arka Pana), wbił ks. kardynał Karol Wojtyła, metropolita krakowski. Konsekracja kościoła odbyła się 15 maja 1977.

**poświęcenie kościoła
św. Maksymiliana
przez Ojca św.
Jana Pawła II**

ANK, 29/701/14086, s. 193

ANK, 29/1828/43

The fight to build a new church in Bieńczyce began in 1950 with the founding by Archbishop Eugeniusz Baziak of the Parish of the Sacred Heart. At the same time, attempts began to obtain a site for a new church as well as the necessary permission. After receiving land in the Theatre Housing Estate in Nowa Huta, a cross was placed on the building site. Soon afterwards, because already in 1959, the authorities repealed the previous decision, at the same time confiscating funds from the account of the Church Construction Committee. On the site designated for sacral purposes, a decision was made to build a school (as part of the „1000 Schools for 1000 Years of the Polish State” campaign). The removal of the cross was also

ordered. This was met with firm resistance from the parish priest in Bieńczyce as well as the inhabitants of Nowa Huta, who stood in defence of the cross against the intervening groups of the police and security forces. The clashes spread throughout the whole district. As a result of the increasing protests, the state authorities backed down and in 1965 once again agreed to the construction of a church in Nowa Huta, granting the parish a new location, in the place of a chapel. In autumn 1967, the first spade under the future temple, dedicated to the Most Holy Virgin Mary, Queen of Poland, was put into the ground by Cardinal Karol Wojtyła, Metropolitan Bishop of Kraków. Consecration of the church took place on 15 May 1977.

ANK, 29/701/14087, s. 3-6

Oto bowiem wówczas, kiedy tworzone to nowe miasto, ten nowy, wspaniały warsztat przemysłu, myślano, że prawa ekonomiczne, prawa konsumpcji, a przedtem produkcji – produkcji i konsumpcji – określają bez reszty dzieje człowieka, odpowiadają wszystkim jego potrzebom. I kiedy tak myślano, kiedy w imię tych założeń budowano Nową Hutę z myślą, że będzie to miasto bez Boga, bez świątyni, wówczas Chrystus przyszedł tutaj wraz z ludźmi, którzy stawali przy tym wielkim warsztacie, i ich ustami wypowiedział zasadniczą prawdę o człowieku [...]. Tę prawdę, którą nosił w swoich sercach, Lud Boży Nowej Huty wypowiedział tutaj przed laty, domagając się budowy kościoła.

(fragmenty homilii wygłoszonej przez kard. Karola Wojtyłę podczas konsekracji kościoła w Nowej Hucie-Bieńczycach 15 maja 1977)

This is because, when the new town was created, this new, wonderful industrial workshop, it was thought that economic law, consumption law, and before production – production and consumption – define unreservedly the actions of man and meet all his needs. And when that was thought, when with such assumptions Nowa Huta was built with the thought that it would be a town without God, without temples, then Christ came here together with people who stood by this great workshop, and with their mouths told basic truths about man [...]. Those truths, which he carried in his heart, God's People of Nowa Huta told here years ago, demanding the construction of a church. (fragments of the homily of Cardinal Karol Wojtyła during the consecration of the church in Nowa Huta – Bieńczyce on 15 May 1977)

Analizę warunków, w jakich mieszkańcy Nowej Huty realizowali swoje potrzeby religijne, zwłaszcza w kontekście ciągłego przyrostu liczby wiernych oraz budowy nowych osiedli, daje lektura pism metropolity krakowskiego do Przewodniczącego PRN miasta Krakowa. Korespondencja obrazuje konsekwentne i niezwykle inteligentnie podejmowane przez kardynała Wojtyłę działania mające doprowadzić do realizacji planów budownictwa sakralnego na terenie Nowej Huty.

Analysis of the conditions in which the residents of Nowa Huta realised their religious needs, especially in the context of the constantly increasing number of the faithful and the construction of new estates, is provided by a letter from the Metropolitan Bishop of Kraków to the Head of PRN of the City of Kraków. The correspondence depicts consistent and especially intelligent actions taken by Cardinal Wojtyła with the aim of constructing sacral objects in Nowa Huta.

II.10 BUDOWA NOWYCH ŚWIĄTYŃ/CONSTRUCTION OF A NEW TEMPLE

16 października 1978 kardynał Karol Wojtyła został wybrany na biskupa Rzymu i 264. następcę Świętego Piotra. Przyjął imię Jan Paweł II. Swą posługę na Stolicy Piotrowej sprawował 9497 dni (26 lat, 5 miesięcy i 16 dni). Przez lata swego pontyfikatu Jan Paweł II był nowatorem i odnowicielem Kościoła, zmienił rolę papieżstwa i nadał mu nową dynamikę. Przesłaniem pontyfikatu Jana Pawła II stały się słowa wygłoszone w homilii podczas mszy inauguracyjnej odprawionej 22 października 1978: „Nie lękajcie się! Otwórzcie drzwi Chrystusowi!”.

Jednym z najważniejszych wyróżników pontyfikatu Jana Pawła II są podróże apostolskie. W całej historii Kościoła nie zdarzyły się tak liczne pielgrzymki papieża. Według oficjalnych danych odbył 104 zagraniczne peregrynacje oraz około 145 podróży na terenie Włoch – jako biskup Rzymu odwiedził 317 z 333 rzymskich parafii.

Był to pierwszy pontyfikat w historii, który miał charakter globalny, głównie dzięki odbywanym przez Ojca Świętego podróżom, ale także dzięki środkom masowego przekazu. Niemal każda pielgrzymka relacjonowana była w skali globu i stanowiła medialne wydarzenie. Nauczanie papieża przenikało do świadomości widzów, słuchaczy i uczestników mszy. Emanowało z niego przesłanie walki o wolność i pokój na świecie oraz godność ludzi na wszystkich kontynentach.

W bardzo wielu miejscach papież obudził ducha sprawiedliwości w społeczeństwach i wśród elit politycznych. Wpływał na łagodzenie konfliktów społecznych i międzynarodowych w Trzecim Świecie. Powtarzając hasło: „Nie lękajcie się!”, w dużej mierze przyczynił się do skruszenia fundamentu systemu komunistycznego i zakończenia zimnej wojny.

Watykan czasów Jana Pawła II zyskał międzynarodowy autorytet. Dzięki charyzmie Ojca Świętego i nieprzeciętnym zdolnościom prowadzenia przez niego dialogu ponad 80 państw nawiązało podczas jego pontyfikatu stosunki

dyplomatyczne ze Stolicą Apostolską; należały do nich kraje, które od lat ich nie miały, jak: Wielka Brytania, Szwecja, Izrael czy niektóre kraje muzułmańskie, a także nowo utworzone państwa postsowieckie czy postjugosłowiańskie. Poza tym Stolica Apostolska otrzymała status stałego obserwatora w ponad 40 organizacjach międzynarodowych, regionalnych, międzyrządowych i pozarządowych.

Jan Paweł II miał kontakty z szerokim gronem najważniejszych postaci swojej epoki. Spotykał się zarówno z przedstawicielami świata zachodniego, jak i wschodniego, komunistycznego, a także z wysłannikami państw Trzeciego Świata. Dawało mu to możliwość oddziaływania – w sposób bezpośredni (jak w przypadku krajów Europy Środkowo-Wschodniej) i pośredni.

Bez Jana Pawła II nie byłoby też „Solidarności”. Idea solidarności stała w centrum zainteresowania papieża jeszcze przed powstaniem związku zawodowego „Solidarność” po strajkach roku 1980. Robotnicze protesty oznaczały dla niego więcej niż jedynie bunt przeciwko komunistycznej władzy, chęć poprawy warunków życia czy walkę o wolność i demokrację. „Solidarność” dla Ojca Świętego była symbolem pozytywnych przemian, które miały zmienić nie tylko „oblicze tej ziemi”, lecz także całego świata. „Solidarność” urosła do rangi symbolu, gdyż jej kanonem były przede wszystkim pokojowe metody walki i idea współdziałania w poszanowaniu ludzkiej godności i sprawiedliwości.

TOWARDS THE WORLD

On 16 October 1978 Cardinal Karol Wojtyła was chosen as the Bishop of Rome and the 264th heir of Saint Peter. He took the name John Paul II. He served in the Holy See for 9497 days (26 years, 5 months and 16 days). During his pontificate, John Paul II was an innovator and reviver of the Church, he changed the role of the pope and made it more dynamic. The message of John Paul II's pontificate were the words spoken in the homily during the inauguration mass on 22 October 1978: „Don't be afraid! Open your doors to Christ!”.

One of the most important features of John Paul II's pontificate were apostolic journeys. In the whole history of the Church, there had never been so many papal pilgrimages. According to official sources, he made 104 foreign peregrinations and about 145 trips inside Italy – as the Bishop of Rome he visited 317 of the 333 parishes in Rome.

His was the first pontificate in history to have a global character, mainly thanks to the trips made by the Holy Father, but also thanks to the mass media. Almost every pilgrimage was reported upon on a global scale and represented a media event. The teachings of the pope entered into the awareness of those watching, listening to and attending masses. Messages came from him about the fight for freedom and peace in the world as well as the dignity of people on each continent.

In many places, the pope awoke the spirit of justice in society and among the political elite. He helped to ease social and international conflicts in the Third World. While repeating the slogan: „Don't be afraid!”, to a large extent he contributed to the weakening of the foundations of the Communist system and the end of the Cold War.

During the time of John Paul II, the Vatican gained international authority. Thanks to the charisma of the Holy Father and his great ability to lead dialogue, over 80 countries entered into diplomatic relations with the Holy See during his pontificate; these included countries that for many years had not had such relations, such as: Great Britain, Sweden, Israel and some Islamic countries, as well as newly-formed post-Soviet or post-Yugoslavian states. Besides this, the Holy See was granted the status of permanent observer in over 40 international, regional, inter-governmental and non-governmental organisations.

John Paul II was in contact with a wide range of the most important figures of his time. He met with representatives of the western world, as well as those of eastern countries, Communist ones and those of Third World countries. This gave him the opportunity to act – in a direct way (as in the case of Central-Eastern European countries) and indirectly.

Without John Paul II there would not have been „Solidarity” either. The idea of solidarity was of interest to the pope even before the establishment of the „Solidarity” trade union after the strikes of 1980. The working-class protests were for him something more than just a rebellion against the Communist authorities, a desire to improve the standard of living or a fight for freedom and democracy. „Solidarity” for the Holy Father was a symbol of a positive change that could change not only „the appearance of the world”, but also the whole world itself. „Solidarity” grew to become a symbol because its canons were, above all, peaceful methods of fighting and the idea of acting together to respect dignity and justice.

Pośród niesnasek Pan Bóg uderza W ogromny dzwon, Dla słowiańskiego oto papieża Otworzył tron.

(fragment wiersza Juliusza Słowackiego *Słowiański Papież*, 1848)

Among the discord God rings
A large bell,
For the Slavic pope
He opened the throne

fragment of Juliusz Słowacki's poem *Słowiański Papież* (Slavic Pope), 1848

Wypowiedź Episkopatu Polski po wyborze Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową.
Statement of the Polish Episcopal Conference after the selection of Karol Wojtyła in the Holy See.
AAN, 2/1354/XI 886/1, 2

Informacja PAP z 17 października 1978 o wyborze nowego papieża.
Information from PAP on 17 October 1978 concerning the selection of the new pope.
AAN, 2/1354/XXXIII-140

Wycinki prasowe z informacjami o wyborze papieża.
Press cuttings with information about the selection of the pope.
ANK, 29/2998/4, s. 1, 2

16 października 1978 „Habemus Papam”

October 16, 1978 „Habemus Papam”

Do Pana Profesora
HENRYKA JABŁOŃSKIEGO
Przewodniczącego Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Objąwszy jako Biskup Rzymu Stolicę św. Piotra, pragnę o tym fakcie oficjalnie powiadomić Wzdasz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej przesyłając na Pańskie ręce niniejsze pismo.

Miech mi wolno będzie wyrazić podziękowanie za obecność Pana oraz Delegacji Rządowej na uroczystej inauguracji nowego pontyfikatu w dniu 22 października br.

W piśmie tu podzwaniam równocześnie cały Naród Polski, wyrażając głębokie poszanowanie dla Jego dzieł, kultury i wszystkich osiągnięć.

Kościół Katolicki, opierając się na przykazaniu miłości, pragnie władczyimi sobie środkami dążyć do tego, aby – wedle wyznania Soboru Watykańskiego II – życie ludzkie na tej ziemi stawało się coraz bardziej godne człowieka /Gaudium et Spes, n.91/. Chce też służyć wielkiej sprawie pokoju i sprawiedliwości w świecie współczesnym. W tym celu podejmując dzieło ewangelizacji.

Wyrażam przekonanie, że praca Kościoła, stosownie do powyższych przyjętych zasad nauki religii, wysławiania i sumienia, będzie mogła nadal się rozwijać w naszym Kraju.

Wszystkim Jego Obywatelom przesyłam życzenia wszelkiego dobra.

Watykan, dnia 12 listopada 1978 r.

Joannes Paulus PP. II

List Jana Pawła II z 24 października 1978 do wiernych archidiecezji krakowskiej.
Letter from John Paul II on 24 October 1978 to the congregation of the Kraków archdiocese.
ANK, 29/2998/11, s. 1, 2

III.2 WYBÓR NA STOLICĘ PIOTROWĄ/SELECTION OF THE HOLY SEE

WYPowiedź EPISKOPATU POLSKI PO WYBORZE JANA PAWŁA II

Osiernociona stolica świętego Piotra - znów ma Najwyższego Pasterza. Sprawdzając się słowem Chrystusa Pana: "Nie zostawił was sierotami". Kardynałowie Świętego Kolegium Kościoła Rzymskiego, zgromadzeni na konklawe w Kaplicy Sykstyńskiej, kierowani Światłem Ducha Świętego, wyłonili ze swego grona człowieka - godnego następcę świętego Piotra - Biskupa Rzymskiego.

Jak wiadomo, jest nim Karol kardynał Wojtyła, dotychczasowy arcybiskup metropolita krakowski, syn Narodu polskiego. Kościół Polski, jako żywa cząstka Kościoła Powszechnego, oddał swego syna na służbę całej ludzkości na najwyższym urzędzie Namiesznika Chrystusowego. Nowy Papież przyjął imię Jana Pawła II, co wskazuje, że chce On kierować Kościołem i służyć ludzkości w duchu swych wielkich poprzedników Jana XXIII, Pawła VI, Jana Pawła I, a przede wszystkim w duchu Ewangelii i wierności Chrystusowi. Wskazanie przez Święte Kolegium Kardynalskie Polaka, po raz pierwszy w dziejach Kościoła, na urząd papieski uwidacznia, że Duch Boży nie zna barier językowych, narodowych, rasowych, kulturowych, politycznych. Kościół lokalne tworzą jeden święty Kościół Powszechny. Każdy z nich przyczynia się do budowy tego samego "boskiego" duchowego dołmu poprzez swych synów wnoszących swą ofiarę "boskiego" ducha w sposób wspólny skarbca całego Kościoła. Kościół święty w Polsce związany od przeszło tysiąca lat ścisłymi więzami z Biskupem Rzymskim, pełniąc obowiązek misyjny zlecony mu przez Chrystusa, chce służyć wszystkim ludziom, jest otwarty na dialog z wszystkimi ludźmi dobrej woli i w pełnienu posługi całego społeczeństwa, Narodowi i wszystkim ludziom bez względu na granice.

Sługa Kościoła Krakowskiego i całej Polski, zastępca przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, powołany został na Sługę Sług Bożych. Wierzymy, że jest to dzieło nie tylko Ducha Świętego, ale także Maryi Matki Kościoła i Pani Jasnogrodzkiej, która tak gorąco miłuje nowo wybranego Papieża. Wierzymy także, że jest to dzieło

modlitwy całego Narodu Polskiego, który otrzymuje nagrodę swej wierności Bogu i żywej religijności.

Radość się cały Kościół z wyboru nowego Papieża. Powody do szczególnej radości ma Kościół w Polsce i cały Naród Polski. Radujemy się dlatego także, że Polaki Kardynał został Biskupem Rzymskim w okresie przygotowań do uroczystości 900-lecia męczeńskiej śmierci biskupa męczennika - św. Stanisława - na stolicy krakowskiej i w okresie przygotowań do jubileuszu 600-lecia obecności Matki Bożej w obrazie jasnogrodzkiej w Częstochowie. Wyrażamy głęboką nadzieję, że w tych uroczystościach Papież Jan Paweł II wnieśli udział i będzie przesłany z nami radości jubileuszowe. Chcemy wspierać Go naszymi gorącymi modłowaniami, aby mógł kierować wspaniale Kościoła świętego w tym trudnym okresie koczującego się dwudziestego wieku.

Warszawa-Rzym, dnia 17 października 1978 r.

biskup Bronisław Dąbrowski
sekretarz Episkopatu Polski

BIURO PRASOWE
EPISKOPATU POLSKI
WARSZAWA 10
ul. Chałubińskiego 17
tel. 210-01

INFORMACJA POLSKIEJ AGENCJI PRASOWEJ z dnia 17.10.1978 r.
Serwis 3
godz. 17:30

Po wyborze Karola Wojtyły nowym papieżem.

Rzym, Paryż, Londyn, Nowy Jork, Madryt, Berlin, Bonn, Moskwa, Buenos Aires, Bruksela, AFP, Reuters, UPI, AP, DPA, ANSA, TASS, VE.
/sn/ Wiadomość o wyborze kardynała Karola Wojtyły metropolity krakowskiego kolejnym 264 (a według innych obliczeń 265) papieżem Kościoła Rzymsko-Katolickiego jest wzmianką w wiadomościach, w prasie większości kontynentów i w audycjach radiowych oraz telewizyjnych całością wydarzeniem dnia. Wyborc wywołali powszechną zaciekawienie. W większości krajów Zachodu pierwsze reakcje są ostrożnie pozytywne za wyjątkiem kilku dnienników brytyjskich. Wyborc oceniany jest jako bardzo istotne wydarzenie nowego stadium w historii Kościoła. Uważa się, że nowy papież będzie kontynuatorem linii ponobstwej odnośnie swoich dwóch poprzedników. Podkreśla się, że wybranie go raz pierwszy od 156 lat papieża nie-Niemca jest dowodem głębokich zmian zachodzących w Kościele oraz przejawem poczucia, że przetrwał on kryzys, którego przezwyciężenie wymaga nowego człowieka o nowych doświadczeniach. Wyborc kardynała Wojtyły uważany jest za sukces Kościoła polskiego, umacniającego jego pozycję. Planuje powszechne przesłanie, że nowy papież, "jakkolwiek nieprzebadany w kwestiach walki i stożnienia, jest wielkim kontynuatorem "polityki wewnętrznego Watykanu" i opowiada się za porozumieniem między Kościołem i Państwem w krajach socjalistycznych.

Pierwsze oceny sylwetki politycznej i duchowej nowego papieża
Wszystkie agencje prasowe a także dzienniki w Zachodniej Europie i Ameryce publikują obszernie skomentowane cytowania Jana Pawła II. Przypomina się w nich, że Karol Wojtyła jest tym z polskich kardynałów, którzy nie należą do doświadczenia w odniesieniu do uniwersalnej działalności kościelnej. Wskazuje się także, że od wielu lat czynnie uczestniczył w pracach Kurii Rzymskiej, zasiadając w kilku komisjach papieskich, m.in. w komisji ds. Katolików. Wielekich oraz że był członkiem Stałej Rady Światowego Synodu Biskupów. Podkreśla się, że jest polsiotką, posiada wyjątkowo gruntowne przygotowanie teoretyczne jako doktor teologii i autor wielu prac naukowych, a także był wybitnym na krakowskim wydziale teologii i na KUL-u. Agencja AFP cytuje nieoficjalną wypowiedź kardynała Władysława Hucala, który stwierdził, że już w czasie poprzedniego konklawe kardynał Wojtyła był drugim kandydatem po kardynale Lucianim. "Kierującemu już wówczas, że gdyby Lucian nie został wybrany, pozostałby nam tylko kardynał Wojtyła".
Dlatego też uważa się, że elekcja Wojtyły jest rezultatem kompromisu. Kiedy uczestnicy konklawe przekonali się, że

bc w-wa 2 6
bc białe podł
= białe nr 123

białe zdjęcie
biała podłaska dnia 17.10.1978r.

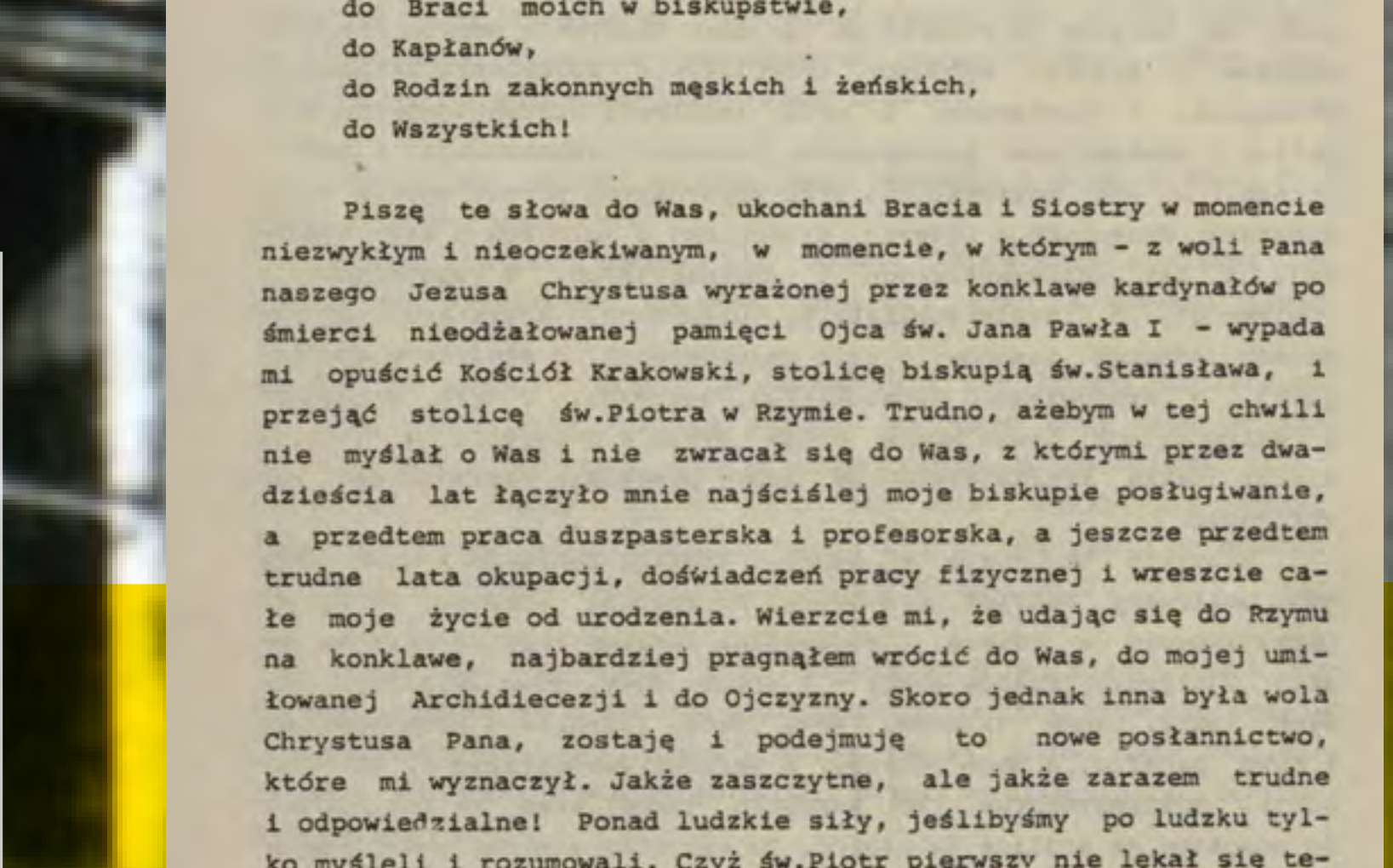
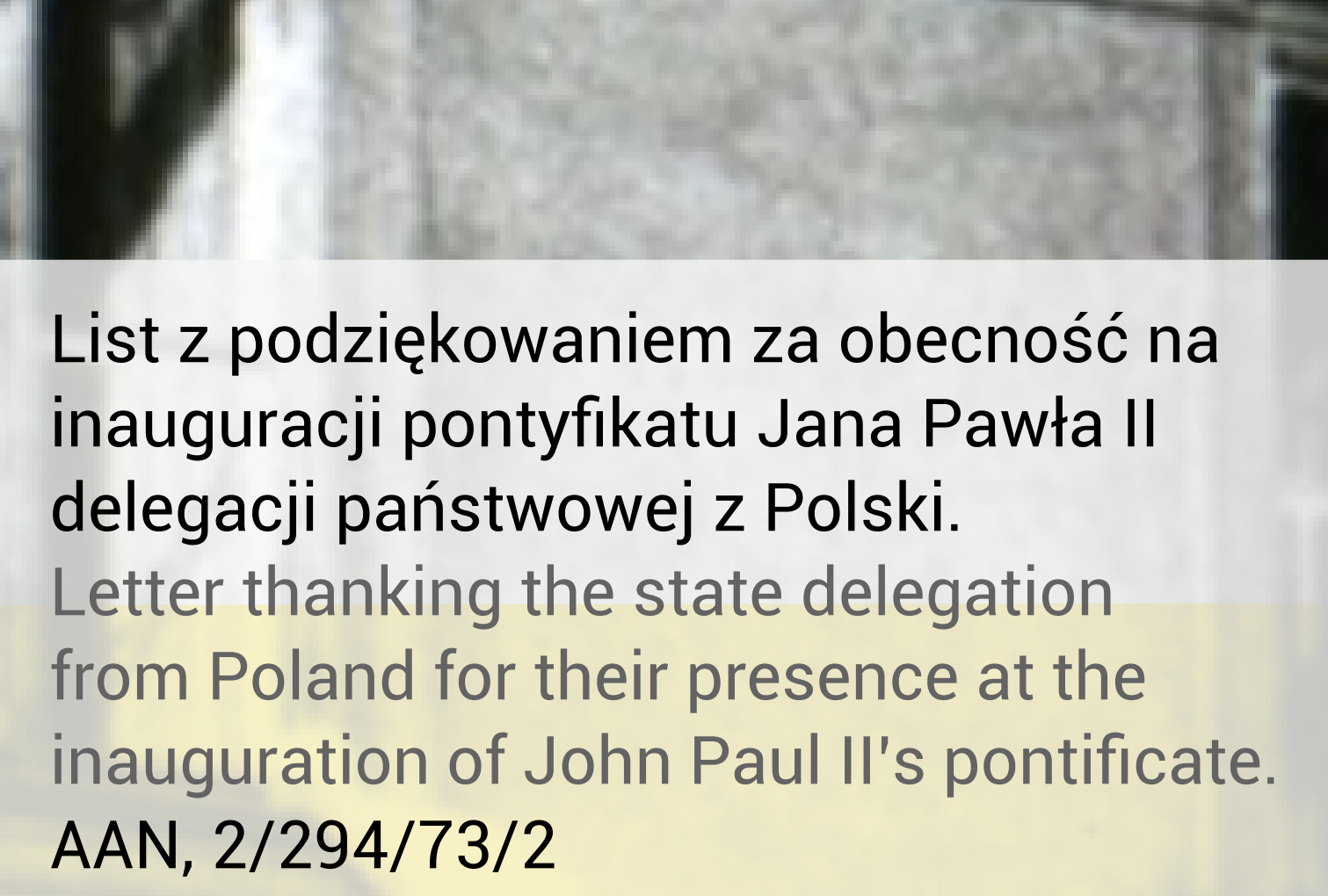
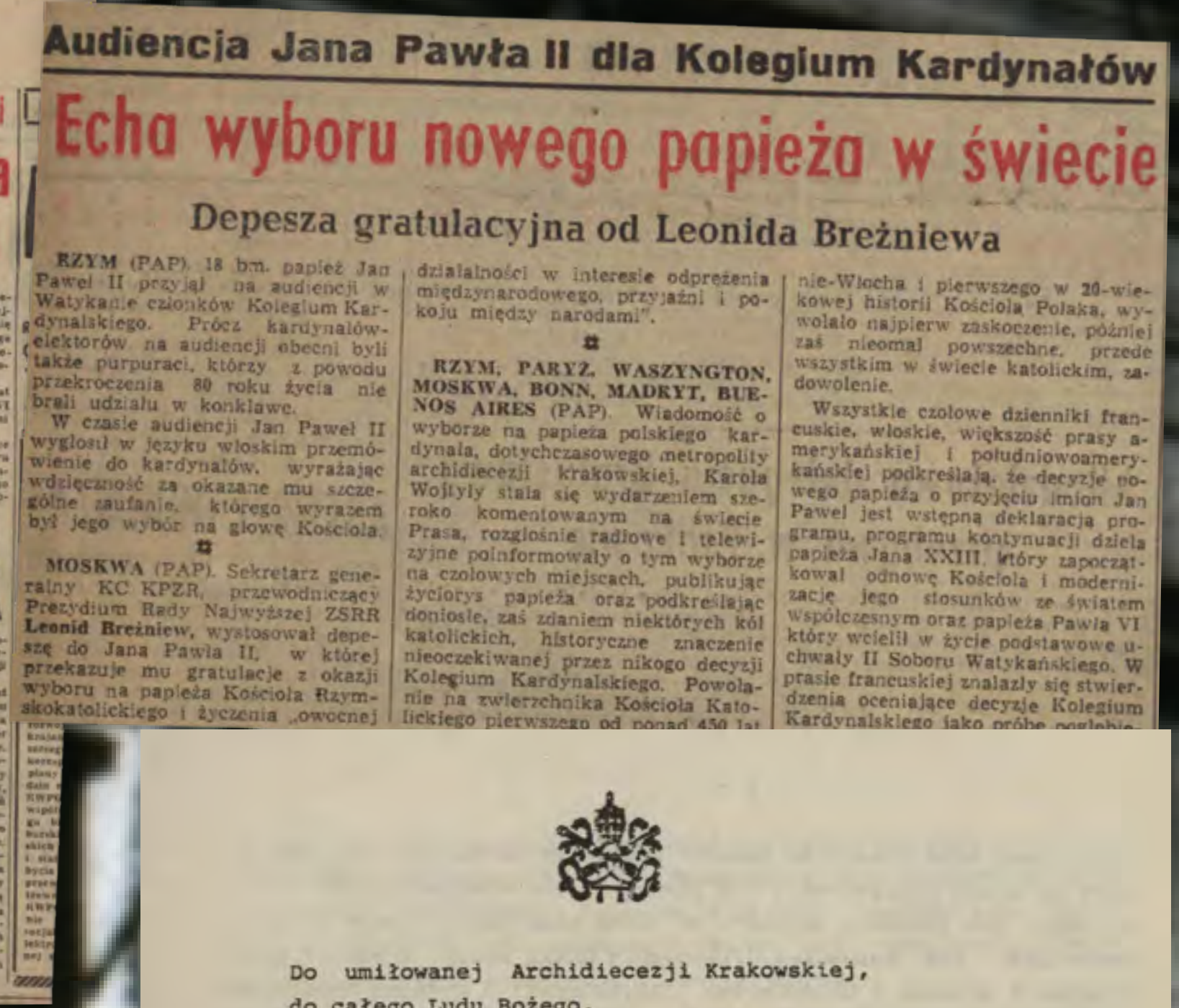
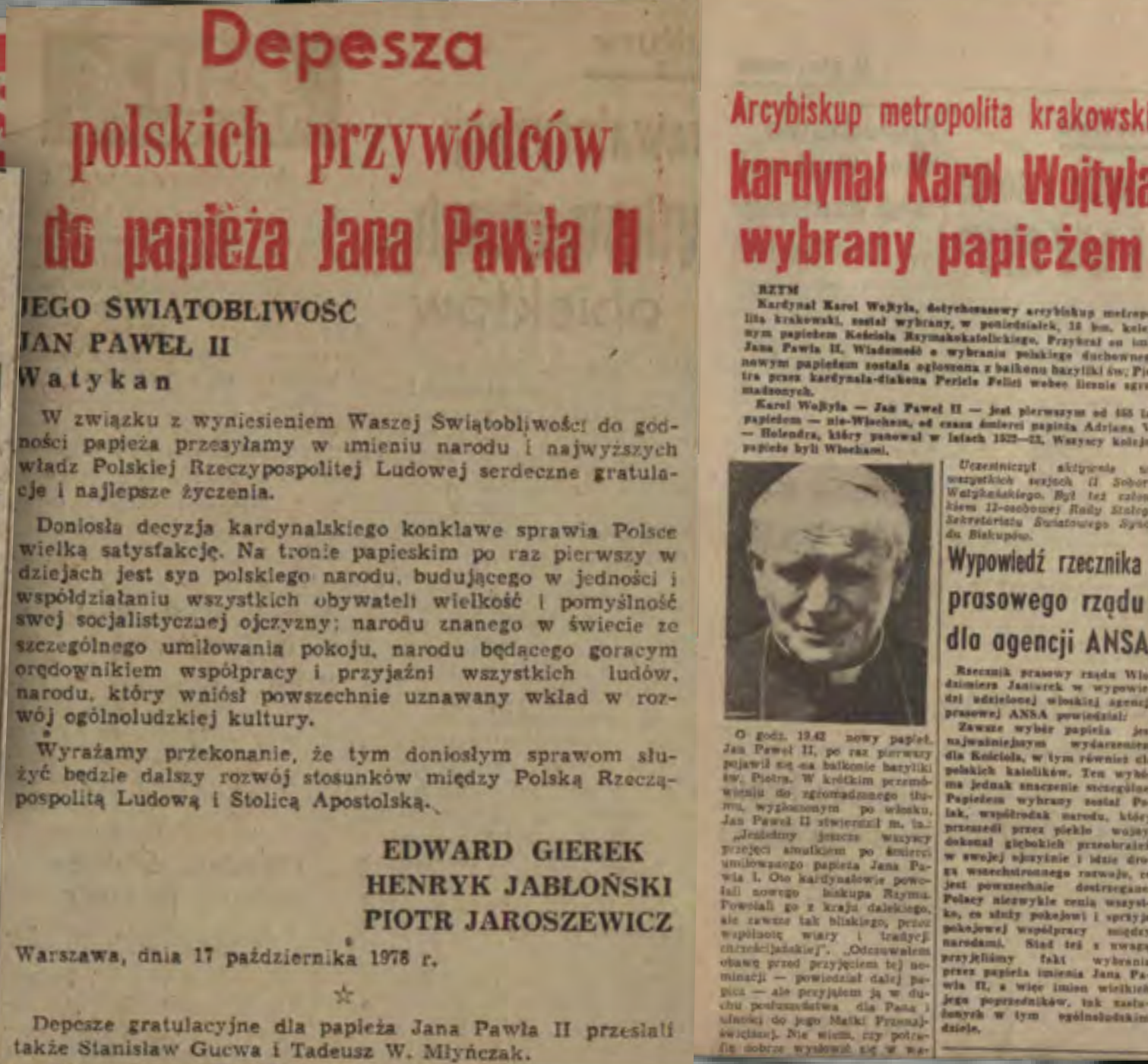
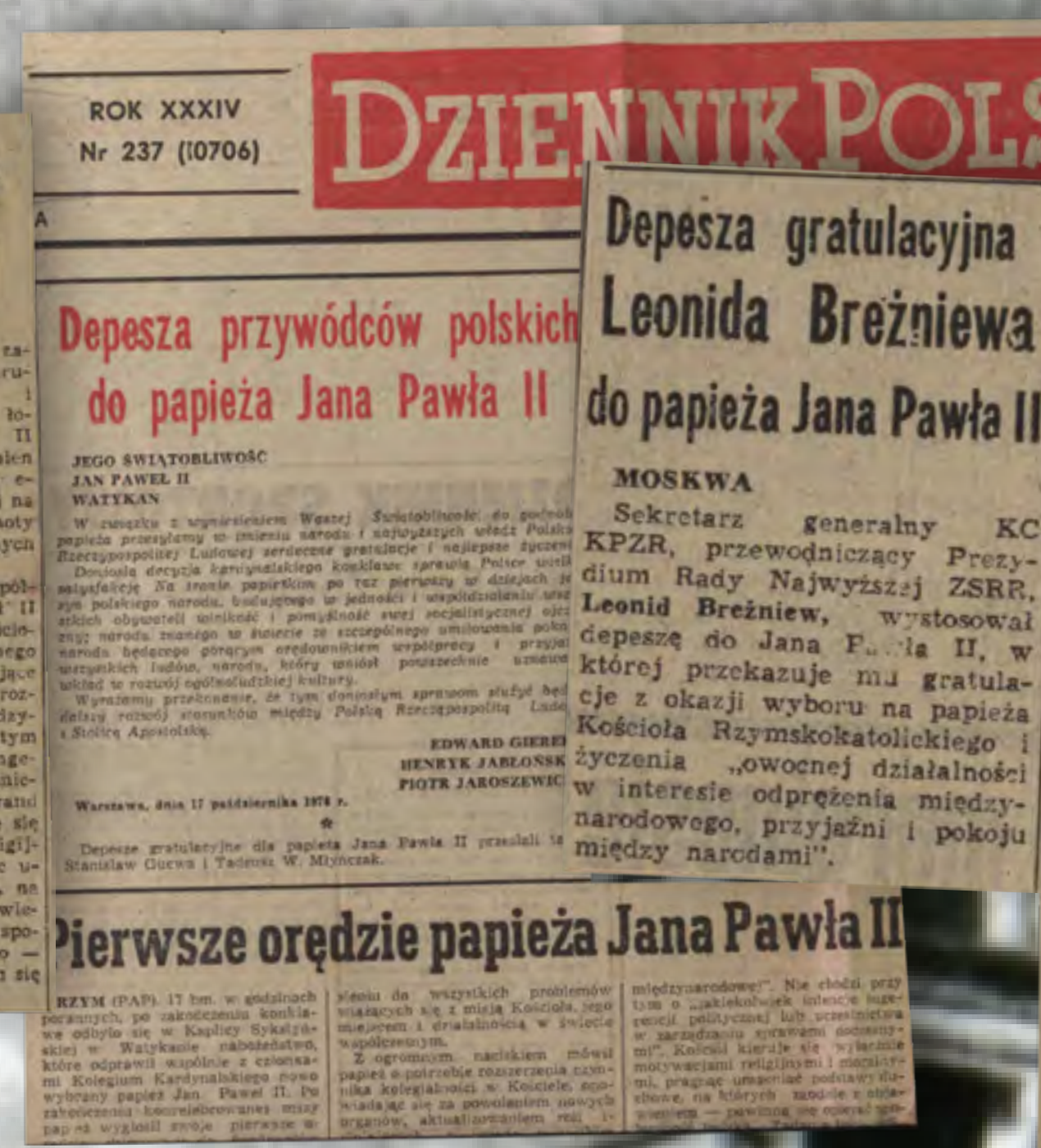
polka zjednoczona partia robotnicza
Komitet Centralny
wydział organizacyjny

w odpowiedzi na wasz list nr 258 z dnia dzisiejszego Komitet egzekwujący papieża w białej podlaskiej informujemy:
wśród wykazu następującej informacji: informacja o wyborze na papieża kardynała wojtyły wywołuje duże zainteresowanie i w wielu dniennikach odwołano się do przekonania, że wybór ten to stanowisko przeobrażenia Kościoła polskiego i całego chrześcijaństwa. Wskazuje się, że wybór ten ma być polityczny i zastanawia się nad konsekwencjami tego wyboru. Wskazuje się, że wybór ten ma być polityczny i zastanawia się nad konsekwencjami tego wyboru. Wskazuje się, że wybór ten ma być polityczny i zastanawia się nad konsekwencjami tego wyboru.

białe podłaska 17.10.78
nadałab demagogię
przejście: tarkowska dzb

AP Lublin, Oddział
w Białej Podlaskiej,
38/329/382

Pałac biskupów krakowskich po wyborze papieża Jana
Pawła II – dekoracja bramy wjazdowej; fot. J. Trojan.
Kraków Bishop's Palace after the selection of Pope John
Paul II – decoration of the entrance gates; photo. J. Trojan.
ANK, 29/670/633

List z podziękowaniem za obecność na inauguracji pontyfikatu Jana Pawła II delegacji państwowej z Polski.
Letter thanking the state delegation from Poland for their presence at the inauguration of John Paul II's pontificate.
AAN, 2/294/73/2

Razem z wami pragnę wyśpiewać pieśń dziękczynienia dla Opatrzności, która pozwoliła mi dziś jako pielgrzymowi stanąć na tym miejscu.

(2 czerwca 1979, plac Zwycięstwa w Warszawie)

Together with you, I wish to sing songs of gratitude for Providence,
which has allowed me today to stand in this place as a pilgrim.
(2 June 1979, Victory Square in Warsaw)

Podziękowanie za zaproszenie.
Acknowledgement for the invitation.
AAN, 2/294/73/2

Pierwsza wizyta Ojca Świętego w Polsce – wierni
zgrupowani na placu Zamkowym w Warszawie.
The first visit of the Holy Father to Poland –
the faithful gathered at Castle Square in Warsaw.
AAN, 2/2300/555

Przemówienie powitalne przewodniczącego Rady
Państwa PRL Henryka Jabłońskiego, 2 czerwca 1979.
Welcoming speech of the leader of the PRL National
Council Henryk Jabłoński, 2 June 1979.
NAC, 3/53/0/1/2/24

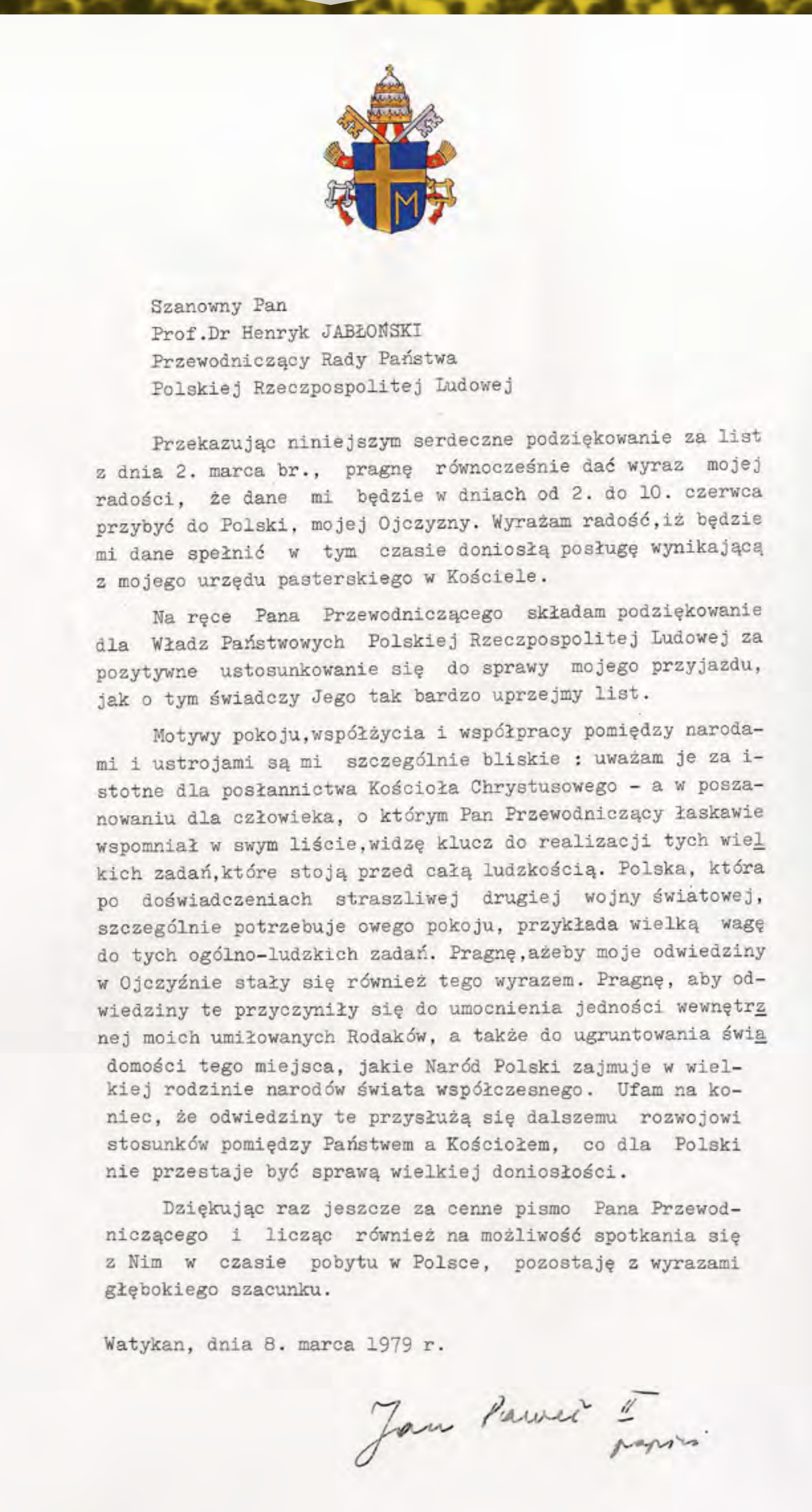
Spotkanie Jana Pawła II
z Edwardem Gierkiem.
Meeting of John Paul II
with Edward Gierek.
AAN, 2/2751/323

Pierwsza wizyta Ojca Świętego
w Polsce, 2–10 czerwca 1979.
The first visit of the Holy Father
to Poland, 2–10 June 1979.
AAN, 2/2300/555

Wołam, ja, syn polskiej ziemi, a zarazem ja, Jan Paweł II, papież. Wołam z całej głębi tego Tysiąclecia, wołam w przeddzień Święta Zesłania, wołam wraz z Wami wszystkimi: Niech zstąpi Duch Twój! Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!

I call out, I, a son of the Polish land,
and as I, John Paul II, the pope. I call
out from the depth of this millennium,
I call out on the eve of Whitsun, I call
out together with you all: Let your spirit
come down! Let your spirit come down
and renew the appearance of the land.
This land!

Msza św. na placu Zwycięstwa odprawiona przez Jana Pawła II w Warszawie 2 czerwca 1979.
Holy mass at Victory Square conducted by John Paul II in Warsaw on 2 June 1979.
AAN, 2/1889/8831

Msza św. w Gębarzewie pod Gnieznem, podczas której Jan Paweł II zwrócił uwagę na potrzebę duchowej jedności Europy, 3 czerwca 1979.
Holy mass in Gębarzewo near Gniezno, during which John Paul II drew attention to the need for spiritual unity in Europe, 3 June 1979.
NAC, 3/53/0/1/5/1

ANK, 29/1431/14

BIURO WYDZIAŁU TEologicznego
W KRAKOWIE
33 Kraków, ul. Poleska 10
PREZENTACJA OJCA ŚWIĘTEGO JANA PAWŁA II:
DO RADY PAPIESKIEGO WYDZIAŁU TEologicznego
KRAKÓW, 9 CZERWCA 1979 R.

Księżo Biskupie Metropolito, Księża Biskupi,
Drogi Księżo Dziekanie, Umiłowani Księża, Państwo,
Profesorowie.

Dziękuję za zaproszenie, które pozwala mi dzisiaj spotkać się z umiłowaną przeze mnie Alma Mater, której sam jestem naprzód studentem, z kolei doktorem, a po habilitacji w 1953 roku - wykładowcą, docentem i profesorem przez szereg lat.

Wszystkim znane są dobre moje starania z okresu, kiedy byłem metropolitą krakowskim, o przyznanie należnych praw tej Uczelni, która z pewnością zasłużyła na to, aby jej charakter akademicki był w pełni respektowany - i to stosownie do potrzeb obecnych, które różnią się swym charakterem i zakresem od potrzeb dawniejszych - choćby z tego okresu, kiedy krakowski Wydział Teologiczny należał jeszcze do organizmu Uczelni Jagiellońskiej.

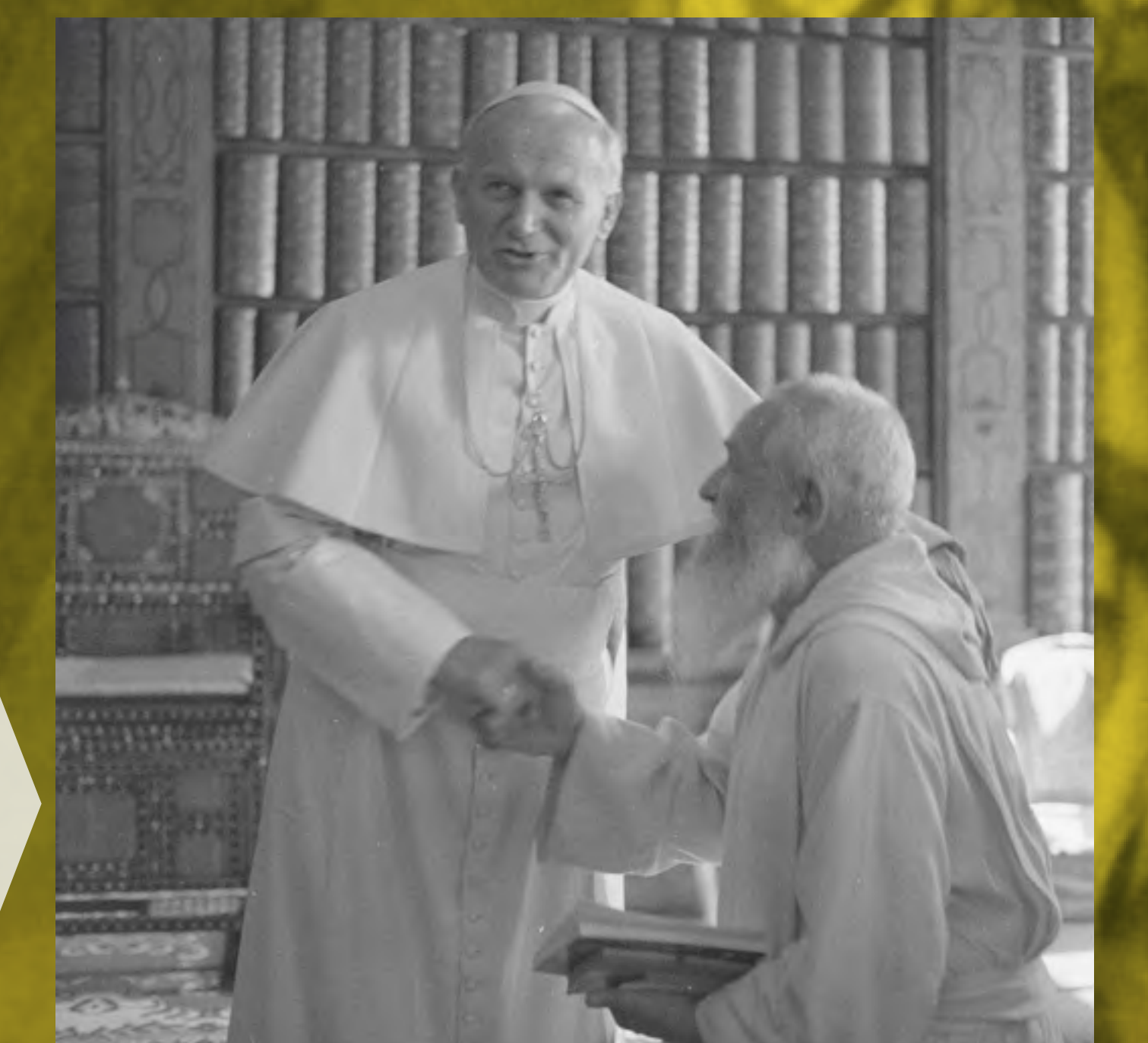
1. Idąc za wymową tych potrzeb, starałem się w okresie spełniania mego urzędu w Krakowie:

1/ o odnowienie i pomnożenie zespołu pracowników naukowych oraz o zapewnienie im tych kwalifikacji, które wedle prawodawstwa kościelnego /przez analogię do procedury państwowej w Polsce/ są podstawą usamodzielniania pracowników nauki,

2/ o zabezpieczenie podstawowego wykształcenia o charakterze akademickim oraz stosownych do tego wykształcenia stopni akademickich kanonicznie ważnych szerokiemu ogółowi studentów teologii; w szczególności chodziło o alumnów seminariów duchownych - przyszłych kapłanów i duszpasterzy - z archidiecezji krakowskiej, a także z diecezji częstochowskiej, katowickiej i tarnowskiej oraz z poszczególnych zakonów i zgromadzeń zakonnych, zwłaszcza studiujących w Instytucie Księży Misjonarzy w Krakowie. Droga do tego celu prowadząca był zatwierdzony przez Stolicę Apostolską, /Kongregację pro Institutione Catholica/ system umów o współpracy naukowej pomiędzy Papieskim Wydziałem

Pozwólcie, zanim stąd odejdę... Patrzę jeszcze stąd na Kraków, na ten Kraków, w którym każdy kamień i każda cegła jest mi droga... Patrzę stąd na Polskę. I dlatego – zanim stąd odejdę – proszę Was, abyście całe to duchowe dziedzictwo, któremu na imię Polska, raz jeszcze przyjęli z wiarą, nadzieją i miłością [...]. Abyście nigdy nie zwątpili i nie znużyli się, i nie zniechęcili. Abyście nie podcinali sami tych korzeni, z których wyrastamy.

Allow me, before I leave here... I will look again at Kraków, at this Kraków, in which every stone and every brick is dear to me... I will look from here at Poland. And that's why – before I leave here – I ask you to, all of this spiritual heritage, which is called Poland, once again accept it with faith, hope and love [...]. So that you never doubt and never be weary, and never feel discouraged. So that you do not cut the roots from which we grow.

Spotkanie Jana Pawła II z duchowieństwem zakonnym w bibliotece jasnogórskiej, 4 czerwca 1979.
Meeting of John Paul II with the clergy in the library at Jasna Góra, 4 June 1979.
NAC, 3/53/0/1/7/104

Spotkanie papieża z młodzieżą – tzw. papieskie okno budynku kurii metropolitalnej w Krakowie przy ul. Franciszkańskiej 3, 9 czerwca 1979. Od pierwszej pielgrzymki papieskiej w roku 1979 spotkania te stały się tradycją. Podczas każdej wizyty Jana Pawła II w Krakowie pod oknem pałacu przy Franciszkańskiej 3 licznie gromadzili się mieszkańcy. Spontaniczny dialog papieża z wiernymi trwał długo, wypełniony i wzniosłymi, i humorystycznymi momentami. W roku 2002 z okna padły słynne słowa: „Jakby kto pytał, Franciszkańska 3”.
Meeting of the pope with youngsters – the so-called pope's window in the building of the Metropolitan Curia in Kraków at 3 Franciszkańska Street, 9 June 1979.
From the first papal pilgrimage in 1979, these meetings became a tradition. During each of his visits to Kraków, large numbers of residents gathered under the window of the Palace at 3 Franciszkańska Street. The spontaneous dialogue between the pope and the faithful lasted a long time, was replete and elevated, with some humorous moments. In 2002, the famous words: „If somebody asks, 3 Franciszkańska Street”, came from the window.
ANK, MI 41/2

Przejazd przez Kraków. Manifestacja krakowian pod pałacem biskupim podczas pobytu Ojca Świętego w Krakowie, 10 czerwca 1979.
Journey through Kraków. Manifestation of Cracovians in front of the Bishop's Palace during the stay of the Holy Father in Kraków, 10 June 1979.
ANK, 29/670/2460

Przejazd Ojca Świętego Jana Pawła II ulicami Krakowa, czerwiec 1979.
Journey of the Holy Father John Paul II through the streets of Kraków, June 1979.
ANK, 29/670/5060

Msza św. na terenie byłego nazistowskiego obozu zagłady Auschwitz-Birkenau, 7 czerwca 1979.
Holy mass in the area of the former Nazi concentration camp in Auschwitz-Birkenau, 7 June 1979.
ANK, 29/2998/sygn. tymcz. 299

Klękam na tej Golgocie naszych czasów.

I kneel in this Golgotha of our times.

Nigdy jeden naród nie może rozwijać się kosztem drugiego.

One nation can never develop at the cost of another.

Msza św. w Nowym Targu, 8 czerwca 1979.
Holy mass in Nowy Targ, 8 June 1979.
ANK, 29/2998, sygn. tymcz. 299

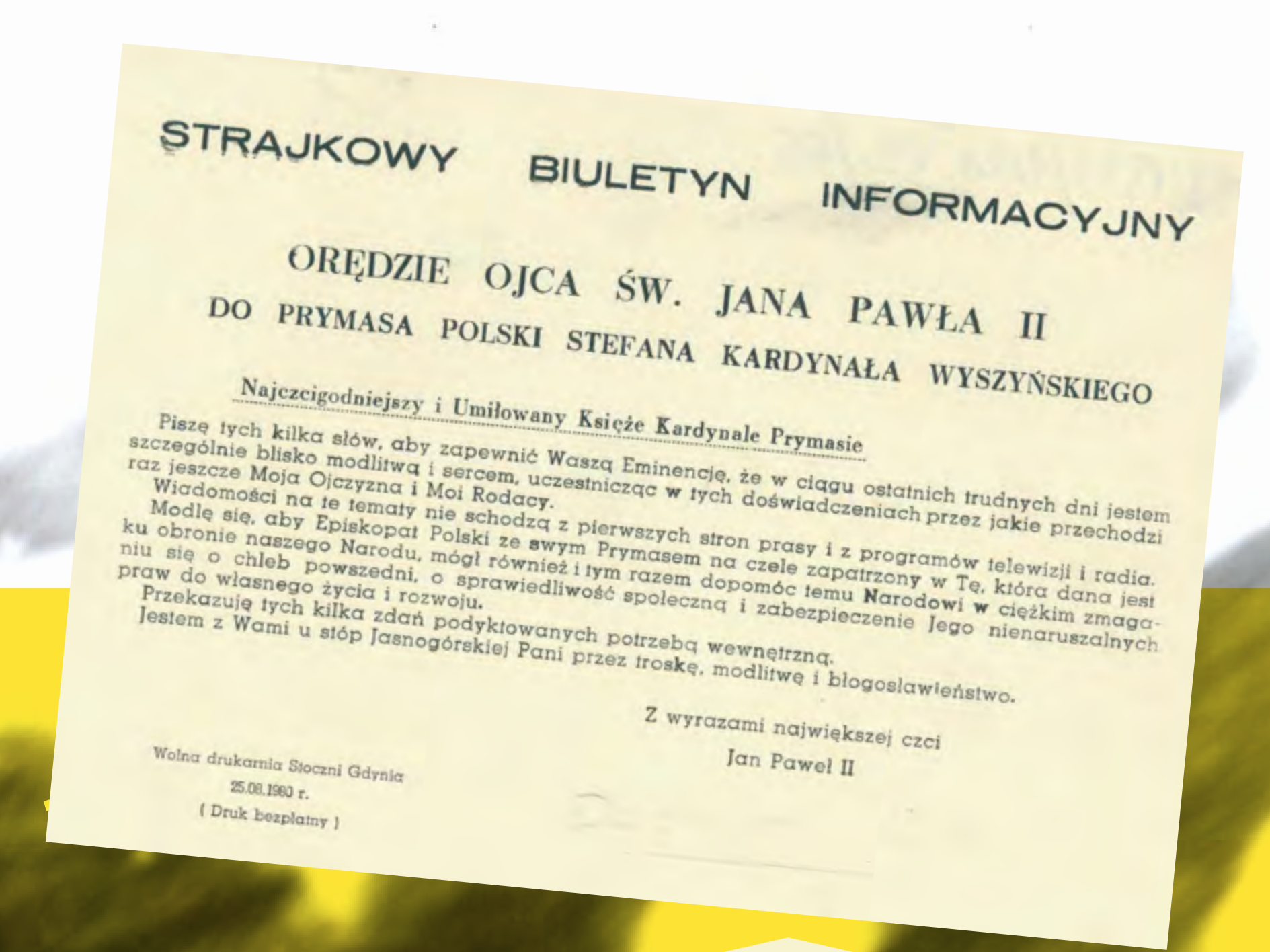
ANK, 29/1828/45/5

AP Radom, 58/1479/151, 152

ANK, 29/133/teka VIII-204

ANK, 29/1333/teka VIII-126

Odpis apelu Jana Pawła II z 18 grudnia 1981 do Prezesa Rady Ministrów PRL w związku z wprowadzeniem stanu wojennego. Extract of the appeal by John Paul II from 18 December 1981 to the Head of the PRL Council of Ministers in connection with the introduction of martial law.

ANK, 29/1828/24, s. 81

Przedruk wystąpienia Jana Pawła II wygłoszonego podczas audiencji dla przedstawicieli NSZZ „Solidarność” (fragment), 13 stycznia 1981. Reprint of the speech of John Paul II made during an audience of representatives of the „Solidarity” trade union (fragment), 13 January 1981.

AP Szczecin, 65/1002/426

Ważnym przesłaniem dla ludzi „Solidarność” były także dwie papieskie encykliki –

Laborem Exercens (ogłoszona 14 września 1981):

„To wezwanie do solidarności i wspólnego działania skierowane do ludzi pracy – przede wszystkim wycinkowej, monotonnej pracy w zakładach przemysłowych, która ograniczała osobowość ludzką na rzecz panującej nad nią maszyny – posiadało swoją doniosłą wartość i wymowę z punktu widzenia etyki społecznej. Była to reakcja przeciwko degradacji człowieka jako podmiotu pracy, połączonej z niesłyszczanym wysiłkiem w dziedzinie zarobków, warunków pracy i troski o osobę pracownika, która połączyła świat robotniczy we wspólnocie wielkiej solidarności”.

oraz Sollicitudo rei socialis (ogłoszona 30 grudnia 1987):

„Solidarność pomaga nam dostrzec 'drugiego' – osobę, lud czy naród – nie jako narzędzie, którego zdolność do pracy czy odporność fizyczną można tanim kosztem wykorzystywać, a potem, gdy przestaje być użyteczny, odrzucić, ale jako 'podobnego nam', jako 'pomoc', czyniąc go na równi z sobą uczestnikiem 'uczty życia', na którą Bóg zaprasza jednakowo wszystkich ludzi”.

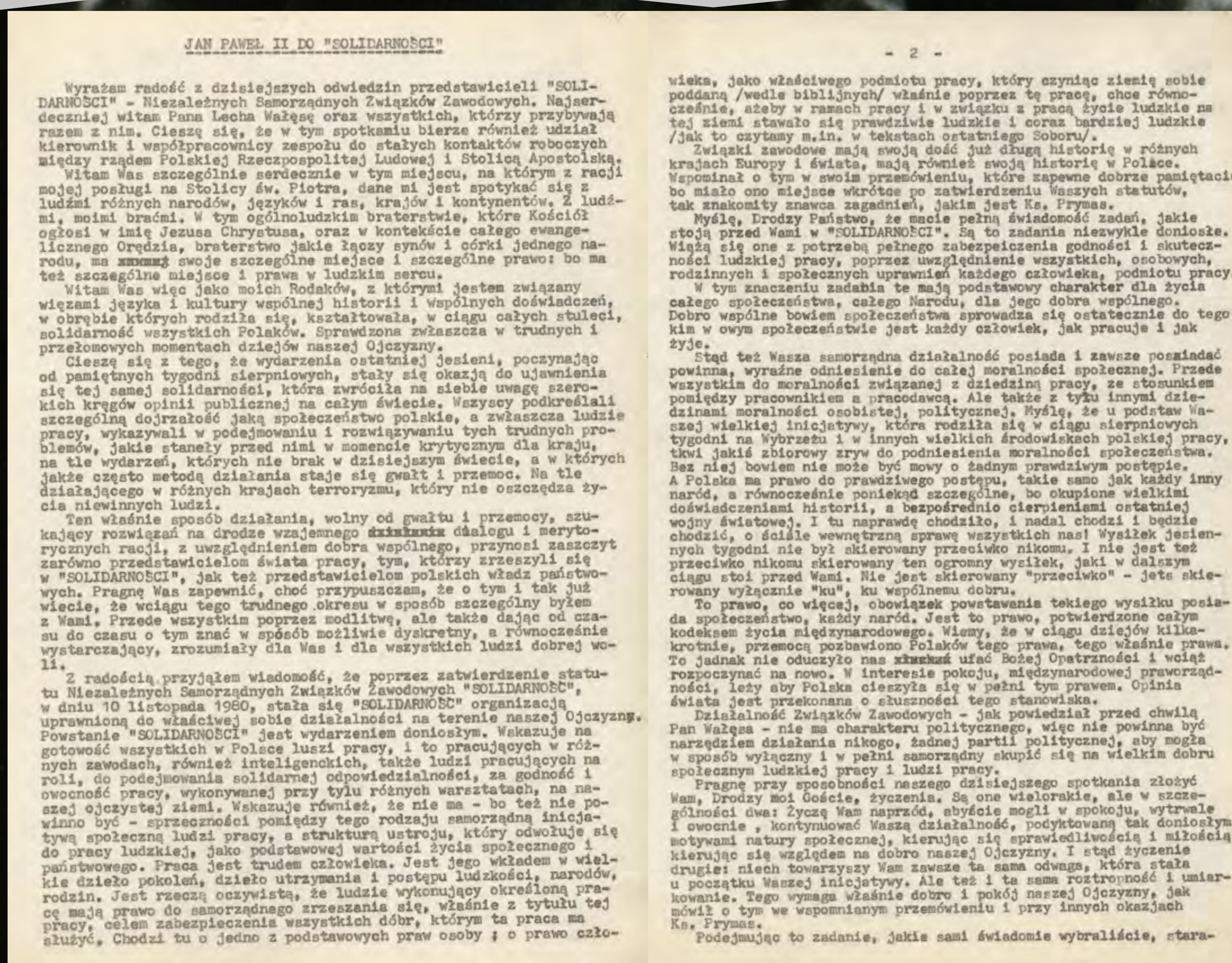
Important messages for the members of „Solidarity” were also found in two papal encyclicals –

Laborem Exercens (announced on 14 September 1981):

„The call to solidarity and common action addressed to the workers – especially to those engaged in narrowly specialized, monotonous and depersonalized work in industrial plants, when the machine tends to dominate man – was important and eloquent from the point of view of social ethics. It was the reaction against the degradation of man as the subject of work, and against the unheard-of accompanying exploitation in the field of wages, working conditions and social security for the worker. This reaction united the working world in a community marked by great solidarity”.

As well as Sollicitudo rei socialis (announced on 30 December 1987):

„Solidarity helps us to see the „other” – whether a person, people or nation – not just as some kind of instrument, with a work capacity and physical strength to be exploited at low cost and then discarded when no longer useful, but as our „neighbour,” a „helper”, to be made a sharer, on a par with ourselves, in the banquet of life to which all are equally invited by God”.

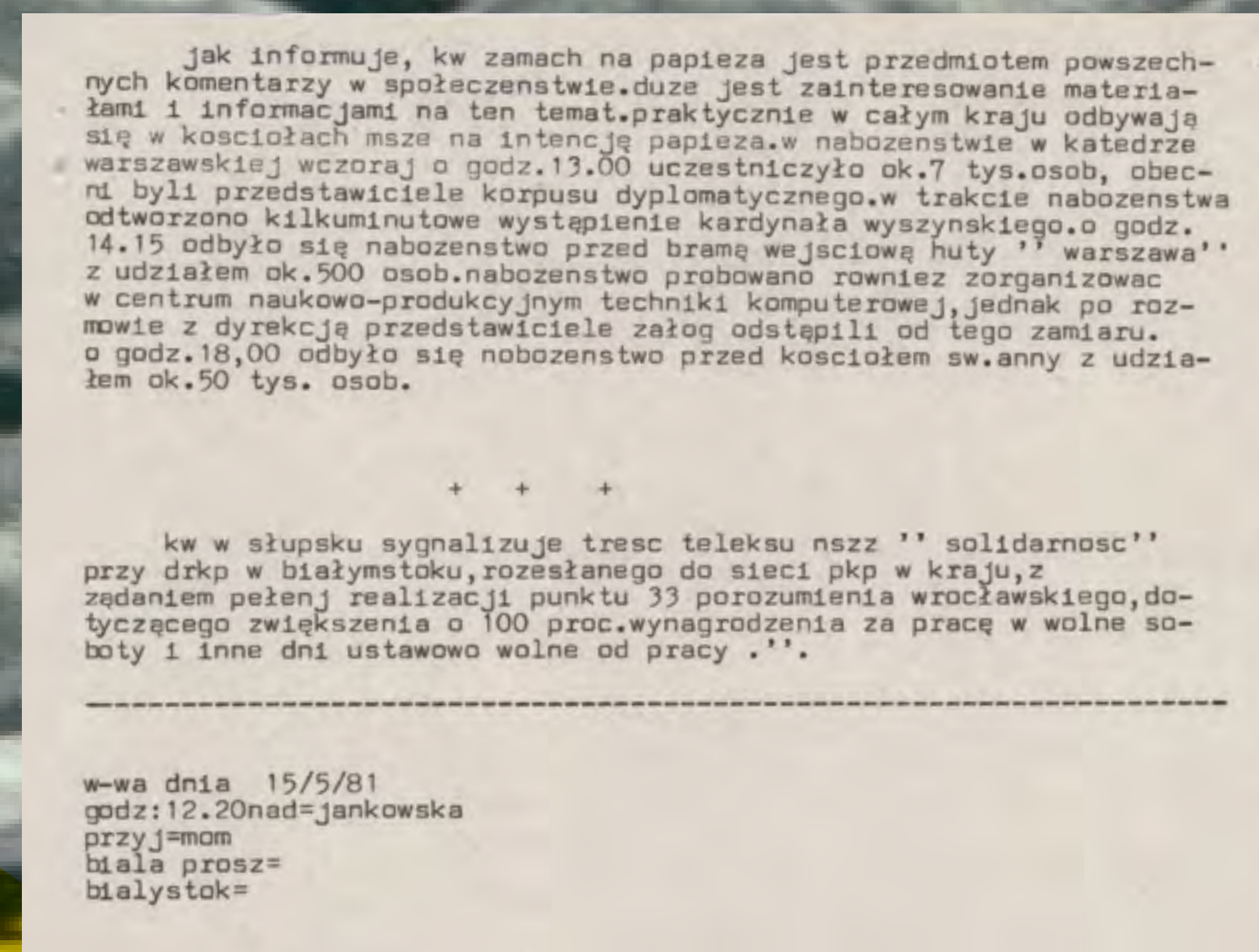

ANK, 29/1828/45/9

III.5 OBUDZIŁ W NAS SOLIDARNOŚĆ/HE WOKE IN US SOLIDARITY

13 maja 1981 o godzinie 17.17 świat się na moment zatrzymał. Na placu Świętego Piotra w Watykanie w obecności tysięcy pielgrzymów z całego świata Ali Ağca dokonał zamachu na życie Ojca Świętego.

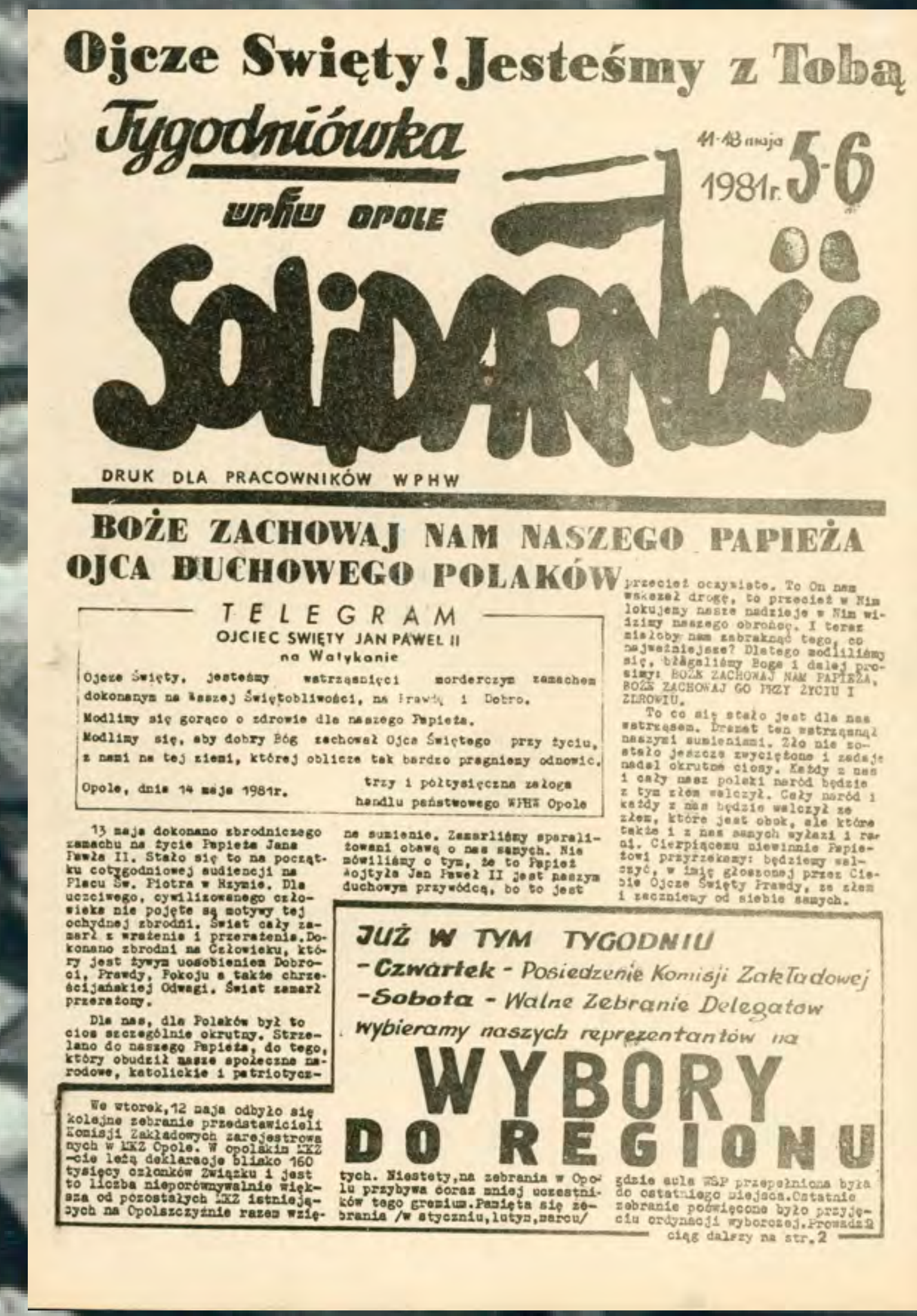
On 13 May 1981 at 5.17 pm the world stood still for a moment. In St. Peter's Square in the Vatican, in the presence of thousands of pilgrims from all over the world, Ali Ağca tried to assassinate the Holy Father.

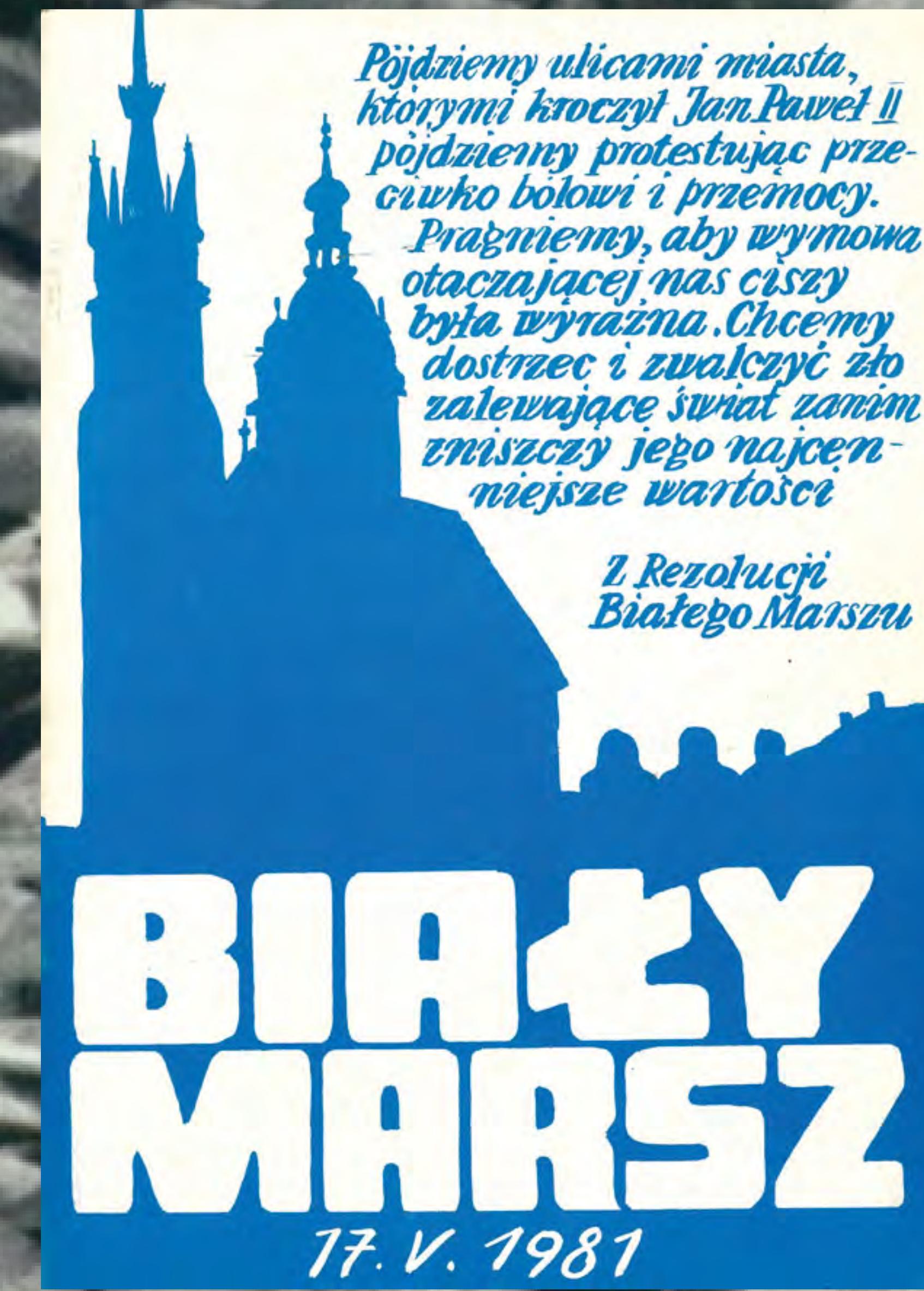
Informacja nr IV/87/81 KC PZPR z 15 maja 1981 o sytuacji w kraju – fragment dotyczący reakcji społeczeństwa na wieść o zamachu na papieża.
Information no. IV/87/81 KC PZPR from 15 May 1981 about the situation in the country – a fragment concerning the reaction of society to news of the assassination attempt on the Pope's life.
AP Leszno, 34/468/292, s. 313

„Biuletyn Informacyjny Solidarność” Region Częstochowa, nr 21 z 22 maja 1981.
„Solidarity Information Bulletin” Częstochowa Region, no. 21 from 22 May 1981.
AP Częstochowa, 8/423/569

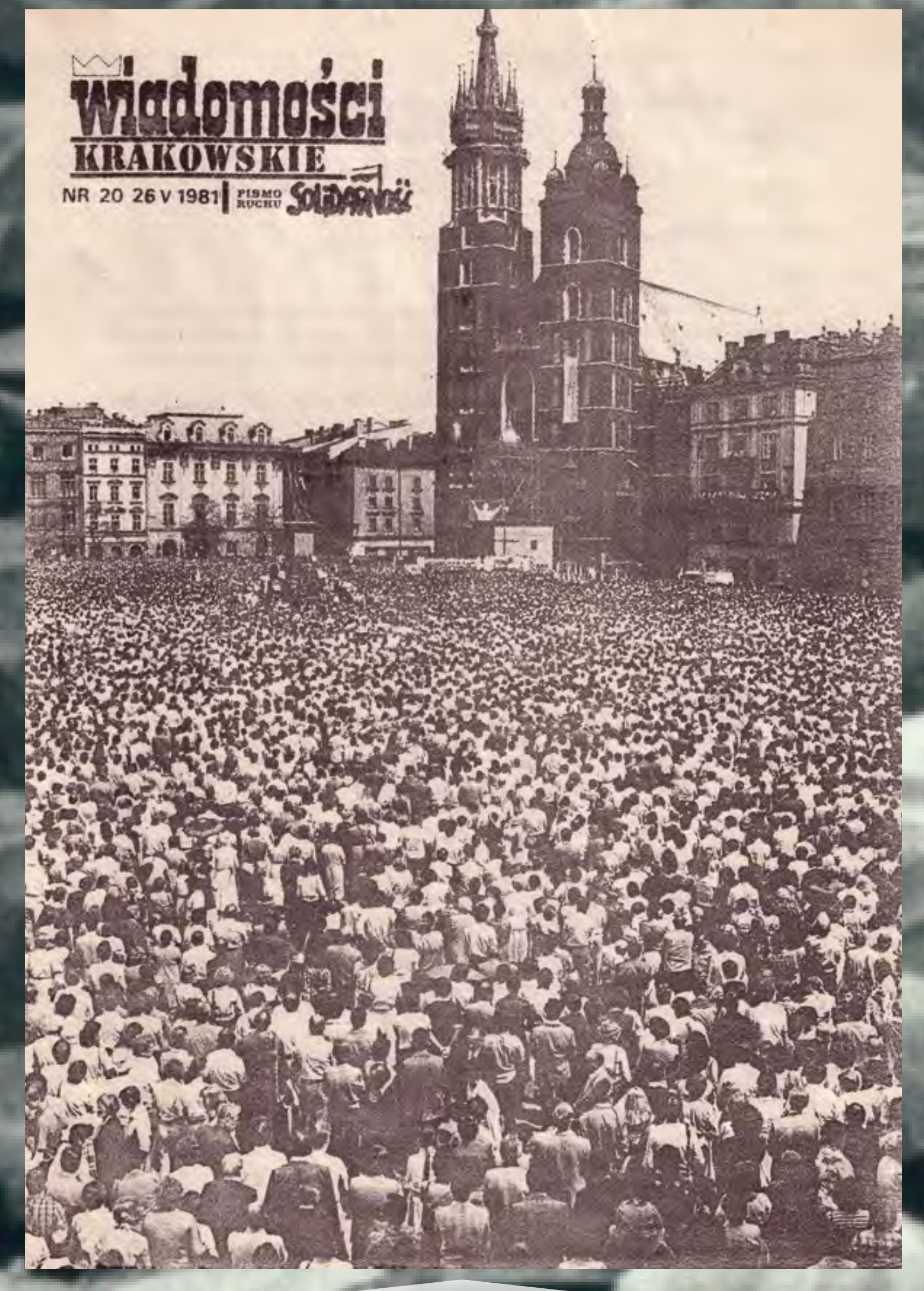

Strona tytułowa „Tygodniówki WPHW Opole Solidarność”, 11–18 maja 1981.
Front page of „Opole Solidarity Weekly”, 11–18 May 1981.
AP Opole, 45/2579/1492

Broszura *Biały Marsz* wydana w Krakowie w roku 1981. Około pół miliona osób ubranych na biało przeszło z Błonia na Rynek Główny, modląc się za rannego papieża. Czas zabawy, charakterystyczny dla okresu juvenaliów, ustąpił ciszy i modlitwie na wieść o zamachu na życie Jana Pawła II.
The *White March* brochure issued in Kraków in 1981. Around half a million people dressed in white walked from the Błonia to the Market Square, praying for the wounded pope. A time of fun, characteristic for the student rag week, was replaced by silence and prayers after the news about the assassination attempt on the life of John Paul II.
ANK, 29/2998/20

[...] Dziś na wieść o zbrodniczym zamachu przerywamy zabawę. Nie stać nas na beztroskę i wesołość wobec takiego wydarzenia. Pójdziemy w Białym Marszu – marszu pokoju, pójdziemy przez miasto, którego ulicami kroczył Papież – protestując przeciwko przemocy, terrorowi i nienawiści” („Wiadomości Krakowskie. Pismo ruchu ‘Solidarność’”, nr 20 z 26 maja 1981).
„[...] Today, on the news of the assassination, we are stopping the fun. We are not able to afford a carefree attitude and merriment in light of such an event. We will go on a White March – a march of peace, we will go through the city, whose streets were used by the Pope – protesting against violence, terror and hate”. („News from Kraków. Letter from the ‘Solidarity’ movement”, no. 20 from 26 May 1981).
ANK, 29/2998/20

ANK, 29/1333/teka VIII/84

III.6 OBUDZIŁ W NAS SOLIDARNOŚĆ/HE WOKE IN US SOLIDARITY

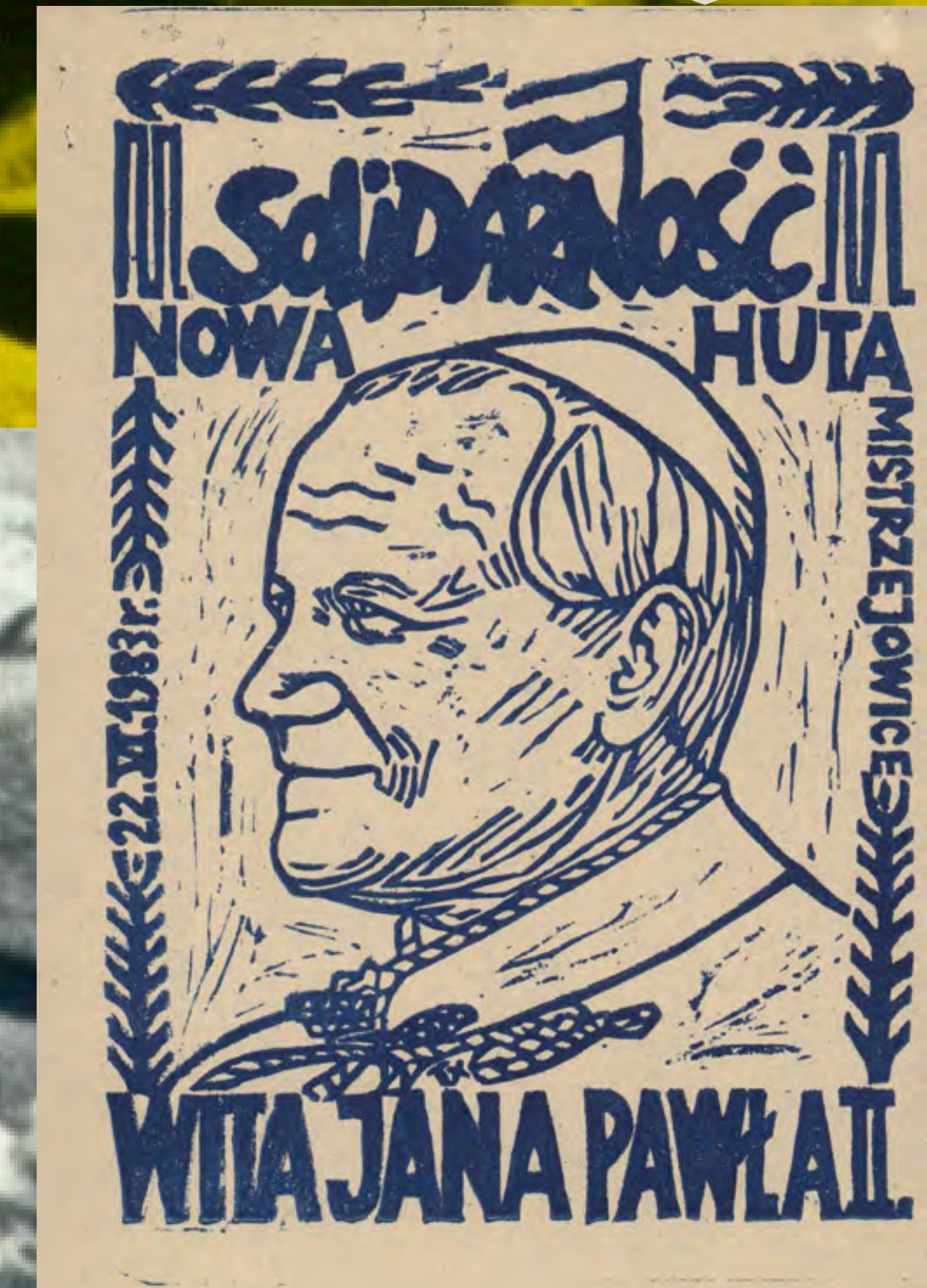

ANK, 29/1828/45

Kościół Mariacki w Krakowie udekorowany na przyjazd Ojca Świętego.
St. Mary's Church in Kraków decorated for the visit of the Holy Father.
ANK, 29/2998/7

ANK, 29/1828/43

Każda pielgrzymka papieska była wyjątkowa i niosła szczególny przekaz. Ta – w roku 1983 – odbywała się w stanie wojennym, gdy władza wypowiedziała wojnę narodowi, a więzienia pełne były więźniów politycznych. O ich zwolnienie papież upomniał się jeszcze przed przybyciem do kraju. Władze komunistyczne skrupulatnie przygotowały się do wizyty Jana Pawła II – wzmocniono obstawę sił milicyjnych, wojska, pracowników służb bezpieczeństwa. Miejsca spotkań Ojca Świętego z wiernymi zostały obwieszane propagandowymi hasłami. Mimo to wszędzie, również na trasach przejazdów papieża, widniały transparenty z hasłami „Solidarności”, skrzętnie rejestrowane przez służby bezpieczeństwa i ich współpracowników.

Each of the pope's pilgrimages was special and came with a particular message. This one – in 1983 – took place during martial law, when the authorities declared war on the nation, and prisons were full of political prisoners. The pope mentioned their release before his arrival in the country. The Communist authorities scrupulously prepared for the visit of John Paul II – the police, military and security services were all reinforced. The meeting places of the Holy Father with the faithful were covered with propaganda slogans. Despite this, everywhere, even on the routes of the pope, there were banners hanging with the slogan „Solidarity”, busily being registered by the security services and their co-workers.

 Szanowny Panie Przewodniczący,

pragnę wyrazić serdeczne podziękowanie za zaproszenie do ponownego odwiedzenia Polski w miesiącu czerwcu br., które Pan Profesor przesłał mi w imieniu najwyższych Władz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Swoim własnym oraz w porozumieniu z Episkopatem Polski.

Mam stale w pamięci moją pierwszą podróż apostolską do Ojczyzny, odbytą w pierwszym roku mojego posługiwania Kościołowi Powszechnemu na rzymskiej stolicy świętego Piotra. Gdy przed blisko czterema laty wypowiadałem na krakowskim lotnisku słowa szczerzej wdzięczności za gościnę w umiłowanym Kraju, nie zważałem się wtedy dać wyraz przekonaniu, że "odwiedziny Papieża w Polsce są z pewnością wydarzeniem bez precedensu nie tylko w tym stuleciu, ale także w całym tysiącleciu. Tym bardziej, że są to odwiedziny Papieża-Polaka, który ma święte prawo i obowiązek w dalszym ciągu czuć głęboko z Narodem ... To wydarzenie bez precedensu było z pewnością aktem pewnej odwagi i obydu.

Pan Profesor Henryk Jabłoński
Przewodniczący Rady Państwa
Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
Warszawa

stron. Jednakże naszym czasem potrzebny był taki właśnie akt odwagi. Trzeba czasem odważyć się pójść także w tym kierunku, w którym dotąd jeszcze nikt nie poszedł" /Acta Apostolicae Sedis 71, 1979, s.883/.

Przekonanie to było wciąż żywe w moim sercu, gdy przez wiele miesięcy pilnie śledziłem wielorakie starania i dążenia Biskupów Polskich i Władz Państwowych, zmierzające do tego, bym mógł osobiście uczestniczyć w obchodach wielkiego Jubileuszu Środo-wieczia Obecności Cudownego obrazu Matki Bożej na Jasnej Górze w Częstochowie.

Dlatego też z radością przyjąłem wiadomość, że kilka dni temu Komisja Wspólna Przedstawicieli Rządu i Episkopatu uzgodniła ostateczny termin i szczegółowy program mojej drugiej pielgrzymki apostolskiej do Ojczyzny.

Ufam, że również i te odwiedziny przyczynią się do umocnienia owej szczególnej więzi duchowej, jaka łączy mnie z Ziemią i z Narodem, z którymi zrosło się moje serce, oraz z tym Kościołem Chrystusowym, z którego wyszedłem, któremu służyłem i chcę służyć nadal poprzez posługę Piotrową.

Wyrażam pełne nadziei życzenia, że moja ponowna wizyta w Polsce będzie służyć przede wszystkim celom religijnym, dla których jest ona podejmowana. Ufam także, iż przyczyni się ona do upragnionego wzrostu wspólnego dobra we wszystkich dziedzinach życia duchowego i moralnego, społecznego i gospodarczego. Oby nadto przysłużyła się dalszemu rozwojowi stosunków między Kościołem i Państwem, między Polską i Stolicą Apostolską.

Obecna podróż odbędzie się w klimacie jubileuszowego Roku Odkupienia i przeto winna także ożywić poczucie przebaczenia oraz pomość wysiłki wszystkich ludzi na rzecz

większej solidarności życia w poszanowaniu praw jednostki i grup społecznych, we wspólnym urzeczywistnianiu nakazów sprawiedliwości, miłości i pokoju wśród państw i narodów.

Z tą myślą kierując na ręce Pana Przewodniczącego gorącą prośbą do Władz Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej o uwolnienie wszystkich skazanych i sądzonych z dekretu stanu wojennego wprowadzonego w grudniu 1981 r. Prosząc o to zanim przybędę do Polski, solidaryzując się z całym Episkopatem Polskim, który na konferencji plenarnej w dniach 23-24 lutego hr. dał publicznie wyraz takim nadziejom całego Narodu szlusznie oczekującego pełnej sprawiedliwości społecznej dla wszystkich obywateli Kraju. Ten humanitarny czyn ze strony Władz Państwowych wobec osób pozbawionych wolności byłby zapewne w świadomości społecznej rzeczywistym krokiem na drodze wiodącej do pojednania narodowego, mobilizującym całe społeczeństwo do uczestnictwa w odnowie.

Raz jeszcze dziękuję Panu Przewodniczącemu za zaproszenie do Ojczyzny i w nadziei na osobiste spotkanie w Warszawie pozostaję z wyrazami szczerzego szacunku.

Z Watykanu, dnia 21 kwietnia 1983 r.

Jan Paweł II

AP Warszawa, 72/3746/682

List do Przewodniczącego Rady Państwa PRL.
Letter to the Head of the PRL National Council.
AAN, 2/294/73/2

Fragment homilii papieskiej z Częstochowy, czerwiec 1983.
Fragment of the papal homily in Częstochowa, June 1983.
AP Częstochowa, 8/423/508, s. 1

EMBARGO
 Detail speech delivered

CZĘSTOCHOWA - 19.6.1983

1. "Pan Bóg da Mu tron Jego pracjosa, Davida. Będzie panował nad domem Jakuba na wieki. a Jego panowaniu nie będzie końca" (Zk 1,30-35).

Pragnę nawiązać do tych słów z Lukaszowej ewangelii Owiastowania, w momencie, gdy Janie mi jest dokonana liturgicznego aktu koronacji obrazów Matki Bożej:

- z Lukaszowej
- z Brodzka
- ze Stoczka Wawitkiewicza
- z Zielonki.

Dokonywać tego aktu na Jasnej Górze w dniu, w którym wraz z synami i córkami umiłowanego mojego Narodu składamy życzliwie na sześćdziesiąt lat obecności Bogurodzicy w naszych dziejach. Akt liturgiczny koronacji wymienionych czterech obrazów pragnę w szczególności wiązać do tego pięćdziesiątego jubileuszu. Koronacja jest związana z godnością królewską. Dlatego też odwołuję się do słów wiaścowania, które mówią o królewskiej godności Chrystusa. Z Królestwem Syna związane jest królowanie Jego Matki. Koronując aktem liturgicznym obrazu lub rzeźby, naprzód wkładamy koronę na głowę Syna, Chrystusa, a potem Maryi.

2. W słowach wiaścowania godność królewska Chrystusa wyrażona jest w sposób metafizyczny. To właśnie z królewskiego rodu Davida miał się narodzić Ten, którego Bóg pośle jako Pomazaniec czyli Mesjasza dla zbawienia swojego ludu. Ten, który przychodzi nianaszony Duchem Świętym i mocą.

Kiedy Jezus z Nazaretu obwiesił swa nosa maszaka, czyniąc ouda i znając wielkie mielny ludem, lud ohoiż do uczynić królem.

Do użytku wewnątrzpartyjnego

Przeгляд .opinii
 prasy zagranicznej nt. wizyty papieża w Polsce w trakcie
 jej trwania /17.06. - 19.06.1983 r./

I. Brodki przekazy krajów socjalistycznych poinformowały o rozpoczęciu wizyty w krótkich komunikatach centralnych agencji prasowych. Podkreślano religijny charakter wizyty. Obfity materiał zamieściły dzienniki węgierskie oraz organ prasowy CDU /działający w NRD/. Prasa i agencje krajów socjalistycznych unikają komentarzy politycznych, skupiając się na swartym przekazie zasadniczych informacji.

II. Zachodnie środki masowego przekazu starają się stworzyć wokół wizyty Jana Pawła II atmosferę niezwyklego precedensu oraz sensacji. Charakter wielu materiałów wskazuje na niesłusne Polaco, antykomunistyczne intencje autorów.

Prasa zachodnia niemal zgodnie oceniła początek pobytu papieża w Polsce jako dowód, że jego wizyta wykracza poza ramy duszpasterkie. Świadectwem tego wg. prasy zachodniej ma być z jednej strony postawa wiernych, a z drugiej polityczne akcenty w pierwszych wystąpieniach Jana Pawła II. Dlatego też duży rozgłos propagandowy nadaje się tym fragmentom wystąpień, które dotyczyły:

- więźniów politycznych / na lotnisku, a następnie w katedrze warszawskiej/
- negatywnego stosunku do stanu wojennego /w katedrze warszawskiej/
- postulat "pełnej realizacji" porozumień sierpniowych /przemówienie w Belvedere/.

Wyobrymsia się np. zjawisko wznoszenia okrzyków prosolidarnościowych /red.Castex - AFP/, czy fakt obecności ks.Jankowskiego na lotnisku Okęcie /rad.H.Piok - Guardian/.

W pierwszych próbach ugodnienia zachodnie środki masowego przekazu, prawie bez wyjątku narzucają sugestię, że dalsze części podróży papieskiej przebiegnie pod znakiem politycznych aluzji i wtrętów w przemówieniach Jana Pawła II oraz manifestowania przez ludność swego przywiązania do b."Solidarności".

Zainteresowanie sprawami Polski na Zachodzie przybiera często karykaturalną postać. Na przykład na łamach poczytnego dziennika francuskiego "Le Monde" profesor historii Jacques Le Goff pisze, że w Polsce tysiące świętych i kobiet przebywa w więzieniach za działalność związkową. Są oni gubieni przez "fretis komunistyczny". W podobnej tonacji utrzymany jest pseudoreportaż z Polski de Chikaffe w "Le Figaro". Te i inne publikacje w prasie francuskiej są dalszym ciągiem zapoczątkowanego przez ministra spraw zagranicznych Francji Claude Chayssona szkolenia i publicznego obrabiania dobrego imienia naszego kraju /s.in. minister przyrównywał Polskę do Republiki Południowej Afryki/. Podobne w tonie i treści opinie można znaleźć na łamach zachodniemieckiego "Die Welt", amerykańskiego "Newsweek'a", a nawet szacownego brytyjskiego "Times'a".

Niektóre korespondencje z Polski oceniają nastroje wśród wiernych jako mniej entuzjastyczne niż w 1979 r., a nawet jako pomurne i cyniczne /amerykańska UPI/. Zwłaszcza powitanie na lotnisku określono jako lodowate i oczywiście oskarżono władze

AP Gdańsk, 10/2384/18532, s. 1, 2

Msza św. w Poznaniu, czerwiec 1983.
 Holy mass in Poznan, June 1983.
 ANK, 29/2998, sygn. tymcz. 299

Msza św. na Górze św. Anny. Koronacja obrazu Matki Boskiej Opolskiej, 21 czerwca 1983.
 Podczas swej drugiej pielgrzymki papież wzywał obie strony – władzę i naród – do dialogu i porozumienia. Wątek ten pojawia się we wszystkich homiliach papieskich, a najwyraźniej wybrzmiał na Górze św. Anny.
 Holy mass on St. Anne's Mountain. Coronation of the painting of the Mother of God of Opole, 21 June 1983.
 During his second pilgrimage, the pope called on both sides – the authorities and the nation – to enter into dialogue and understanding. This subject appeared in all of the papal homilies, and was most clearly heard at St. Anne's Mountain.
 AP Opole, 45/3571/12/107

Uniwersytet Jagielloński pozostał bliski sercu Karola Wojtyły w trakcie pełnienia funkcji biskupa krakowskiego i kardynała. Podczas drugiej pielgrzymki do Polski, 22 czerwca 1983, w auli Collegium Maius odebrał tytuł doktora honoris causa UJ. W podziękowaniu Jan Paweł II powiedział:

„Nie mogę ukryć, że w progi Almae Matris Iagellonicae wkraczam dzisiaj ze szczególnym wzruszeniem. Przez wiele lat jako krakowianin spotykałem się na co dzień z tym kompleksem gmachów, które kryje w sobie Uniwersytet – a jednak nie stracił on przez to na swojej wielkości. Nie spowszedniał. Pozostawił tą swoją podstawową wielkość, jaką posiada w dziejach ojczyzny oraz w dziejach kultury polskiej, europejskiej i światowej”.

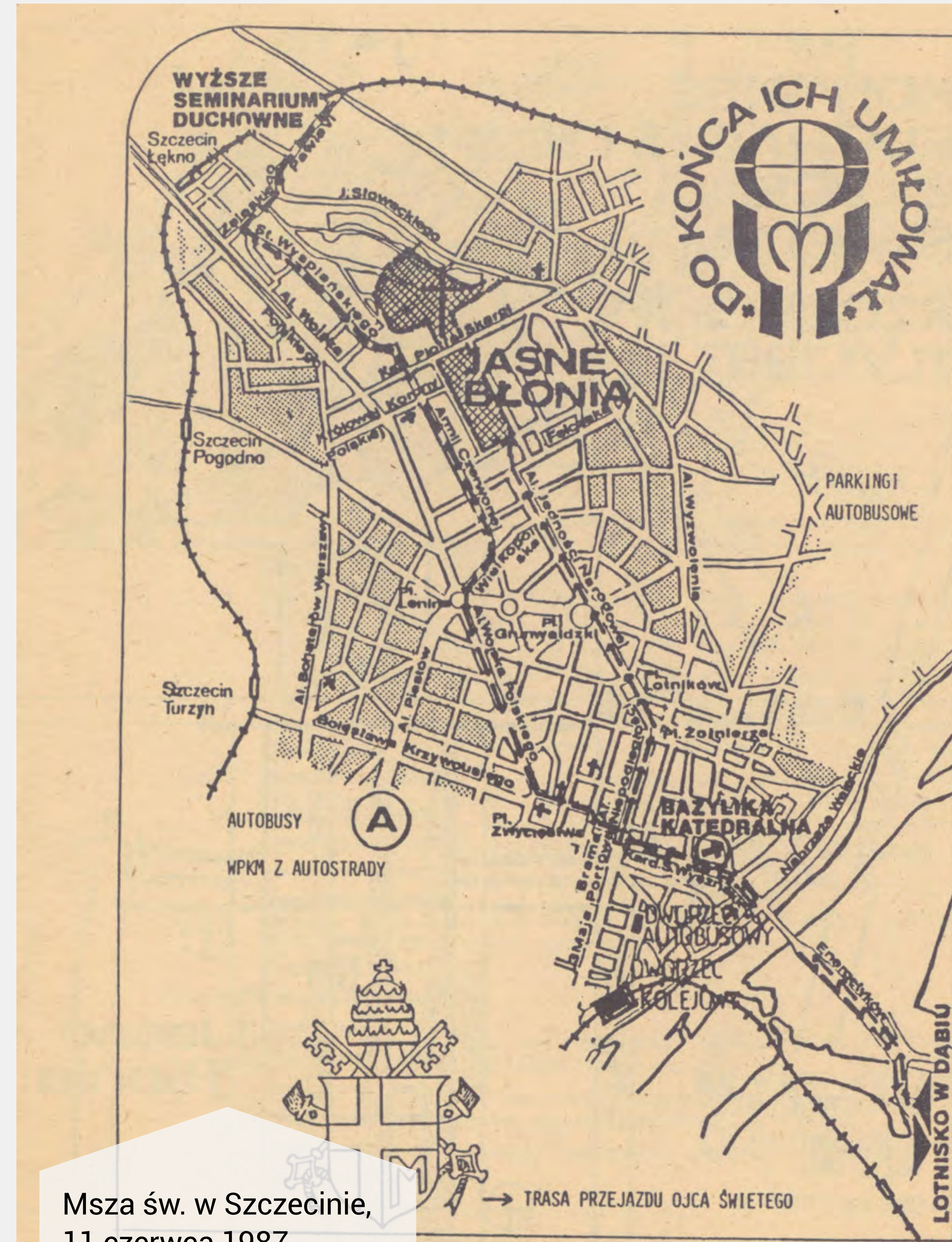
The Jagiellonian University remained close to the heart of Karol Wojtyła during his time as the Kraków bishop and cardinal. During the second pilgrimage to Poland, on 22 June 1983, in the hall of Collegium Maius, he received the title of doctor honoris causa. In acknowledgement, John Paul II said:

„I can not hide that I cross the threshold of Almae Matris Iagellonicae today with particular emotions. For many years, as a Cracovian I met on a daily basis with this complex of buildings, which hides inside the University – but which has not lost its greatness. It has not weakened. The basic greatness that it possesses in the events of its fatherland as well as in the events of Polish, European and world culture remains”.

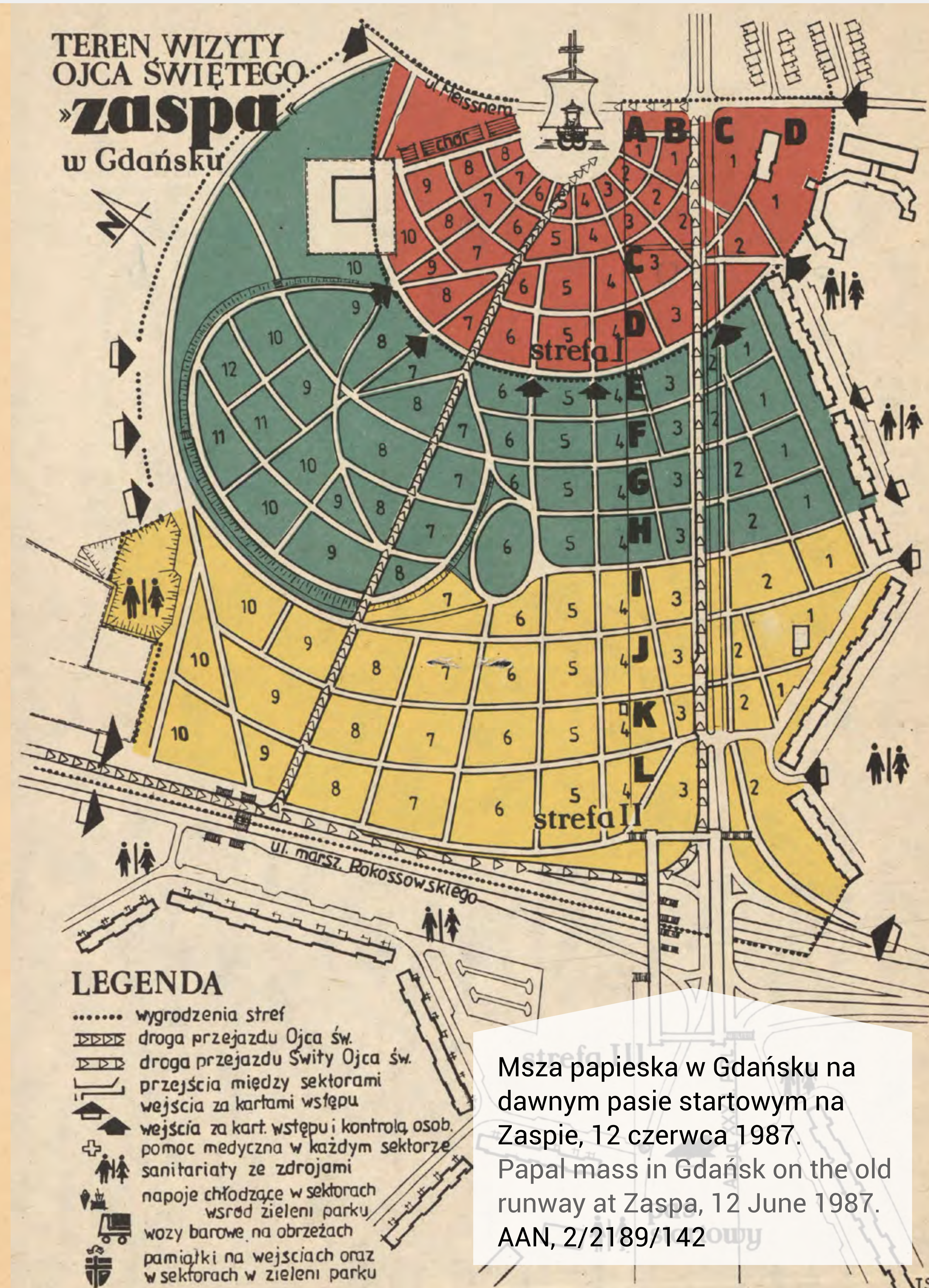
Msza św. we Wrocławiu, czerwiec 1983.
 Holy mass in Wrocław, June 1983.
 ANK, 29/2998, sygn. tymcz. 299

Solidarność – to znaczy: jeden i drugi, a skoro brzemię, to brzemię niesione razem, we wspólnocie. A więc nigdy: jeden przeciw drugiemu, jedni przeciw drugim.

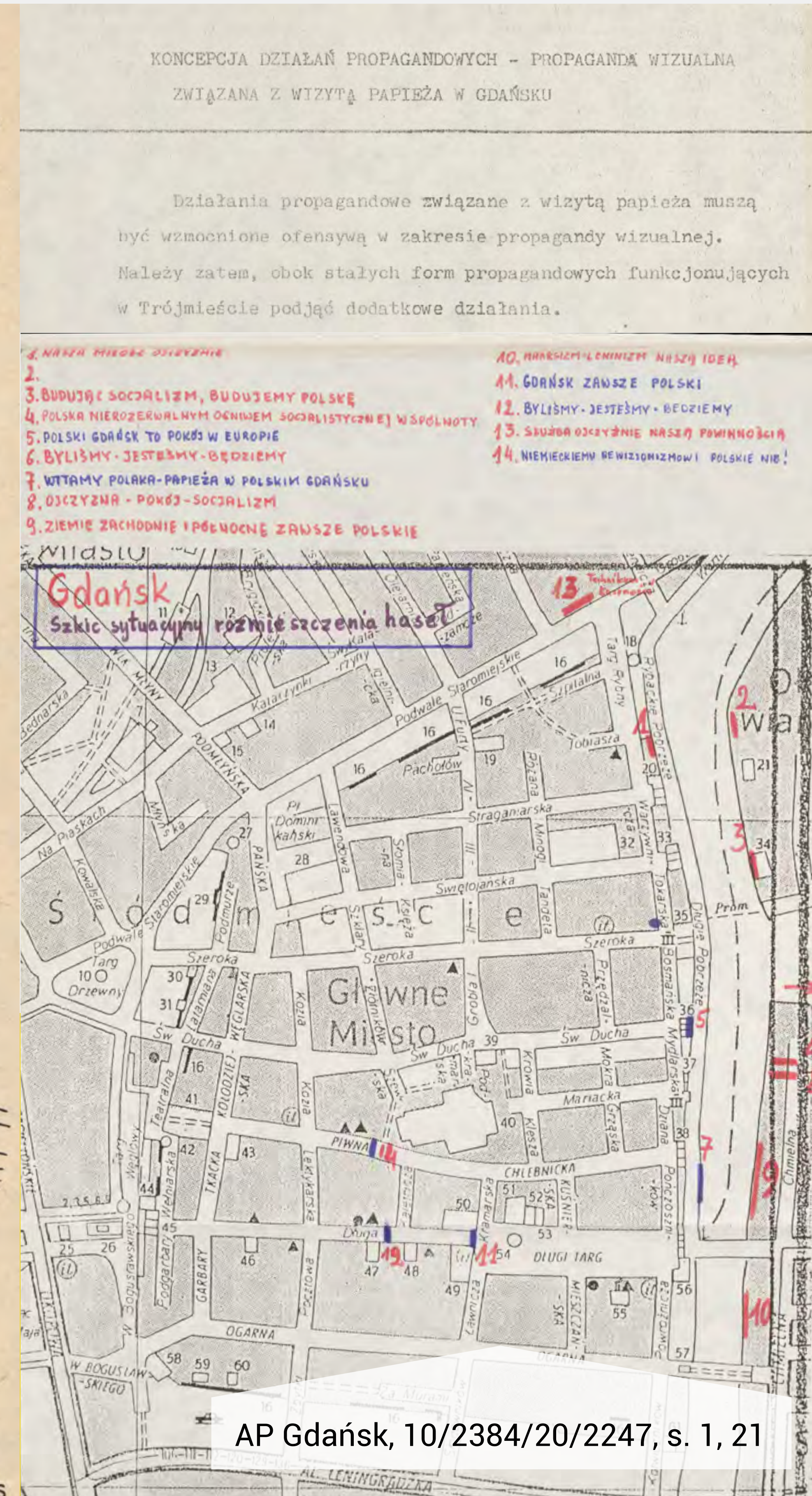
Solidarity means: one and the other, and as a burden, it is a burden carried together, in a community. And so never: one against the other, some against others.

Msza św. w Szczecinie, 11 czerwca 1987.
Holy mass in Szczecin, 11 June 1987.
AP Szczecin, 65/858/2796

Msza papieska w Gdańsku na dawnym pasie startowym na Zaspie, 12 czerwca 1987.
Papal mass in Gdańsk on the old runway at Zaspa, 12 June 1987.
AAN, 2/2189/142

AP Gdańsk, 10/2384/20/2247, s. 1, 21

AP Szczecin, 65/858/2796

ANK, 29/1828/45

ANK, 29/1828/45/2

Przed wizytą w Gdańsku - APF: Atmosfera jest napięta w Kolebce Solidarności - Gdańsku, gdzie ponad 20 tys. milicjantów rozmieszczono w przededniu wizyty papieża.

W Gdańsku mundury milicjantów widać wszędzie. Wzmocnione patrole krążą po ulicach i mnożą sprawdzanie tożsamości. Duże jednostki ZOMO rozbiły liczne obozowiska. We wtorek milicja dokonała przez miasto. Podobnie jak w W-wie i Lublinie, skierowano ostrzeżenia wobec zwolenników Solidarności.

AP: To miasto portowe na północy zostało w środę udekorowane morzem flag i sztandarów na oczekiwaną od dawna wizytę papieża i jego spotkanie z Wałęsą. Jednakże zmasowany pokaz siły przez milicję pieszą, w gazikach i w konwojach ciężarówek zaszyfrował, że komunistyczne kierownictwo jest przygotowane do zlikwidowania wszelkich prób wykorzystania wizyty do podejmowania demonstracji antyrządowych.

AP: Papież chwalił porozumienia z 1980, które utorowały drogę do powstania Solidarności, jedynego npsz w bloku, mówiąc, że reformy rozwijają "godność człowieka". Mówił do tłumu kilkuset tysięcy ludzi w "wylęgarni" aktywności Solidarności.

"W latach 80-tych Szczecin był miejscem burzliwych wydarzeń i burzliwych porozumień między władzami państwowymi a przedstawicielami klasy robotniczej. Jaki był sens tych porozumień? Czy nie dotyczyły wszystkiego tego, co dotyczy godności ludzkiego trudu, godności ludzi i pracy? Mężczyźni i kobiety?". Dodał, że "rodziny mają prawo do warunków życia, które zagwarantowałyby im poziom życia równy z ich godnością". Tłum przerywał mu kilka razy, gdy mówił o prawach robotników.

Odstepując od tekstu powiedział: "Tu, na Wybrzeżu tak wiele powiedziano o odnowie, której wszyscy pragniemy, której nie przestajemy pragnąć". Dodał, że poczyniono postęp w poprawie warunków robotników, ale "pozostają jeszcze duże zadania". Kilka sztandarów Solidarności powiewało w tłumie, szacowanym przez przedstawicieli miejscowych władz na 300 tys.

Papież utrzymał najdonioślejsze brawo, gdy na zakończenie powiedział zebrany, że muszą opierać się wiatrowi. "Ci, którzy żyją na morzu, muszą walczyć z wiatrem, aby zwyciężyć". Taki wiatr "przychodzi od wewnątrz i z zewnątrz. Bądźcie jak prz żeglarz i dotrzyjcie do celu".

AP Łódź, 39/1370/149

U grobu ks. Jerzego Popiełuszki, "kapłana Solidarności", Warszawa 14 czerwca 1987.
At the tomb of Fr. Jerzy Popiełuszko, "priest of Solidarity", Warsaw 14 June 1987.
ANK, 29/1828/45/3

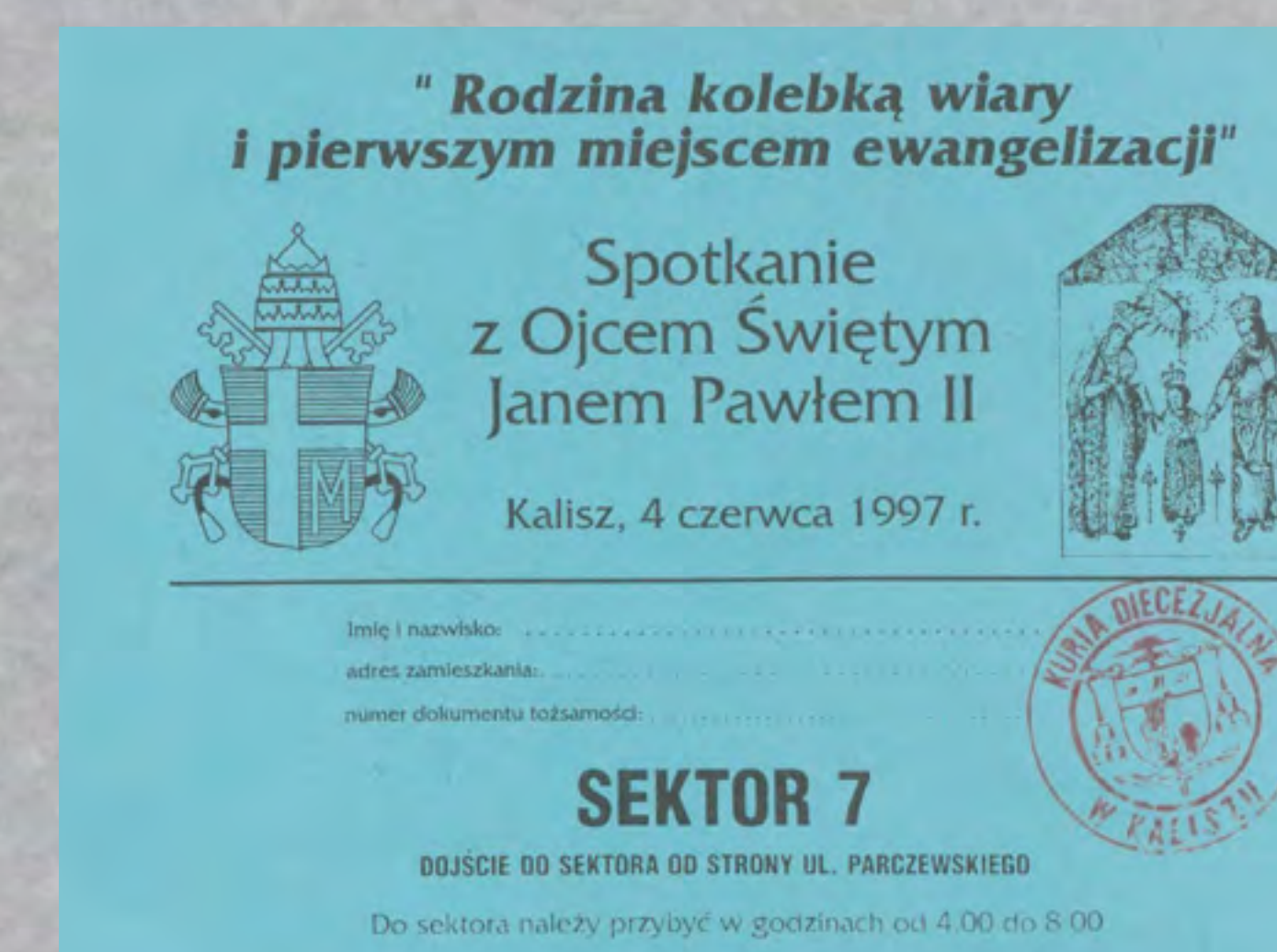
Podczas podróży zagranicznych Jan Paweł II odwiedził 130 krajów i około 900 miejscowości, wygłosił ponad 2400 przemówień. W niektórych krajach był kilkakrotnie, m.in. w Polsce, we Francji, w USA, Meksyku, Hiszpanii czy Portugalii. Łączna długość pielgrzymkowych dróg Jana Pawła II wynosi ok. 1 mln 700 tys. km, co odpowiada trzykrotnej odległości między Ziemią a Księżycem.

During foreign trips, John Paul II visited 130 countries and about 900 places, making over 2400 speeches. He visited some countries a few times, including Poland, France, the USA, Mexico, Spain and Portugal. The combined distance of John Paul II's pilgrimages equalled around 1.7 million km, which is three times the distance between the Earth and the Moon.

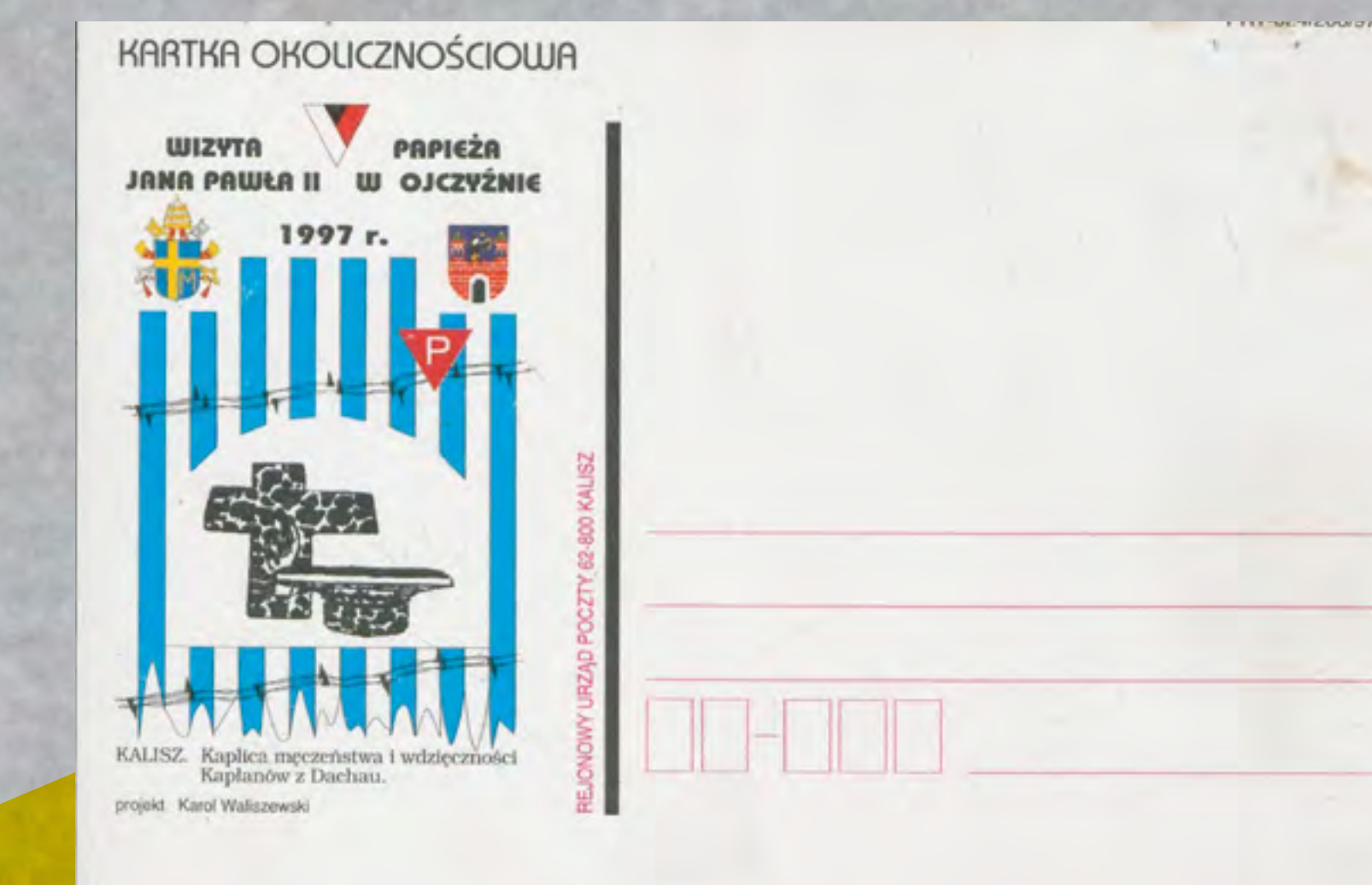
W ukochanych górach – wjazd kolejką górską na Kasprowy Wierch, 6 czerwca 1997.
In his beloved mountains – a trip by cable car to Kasprowy Wierch, 6 June 1997.
ANK, 29/1923/270

Przejazd przez Przemysł, 2 czerwca 1991; fot. J.R. Mach.
Trip through Przemysł, 2 June 1991; photo. J.R. Mach.
AP Przemysł, 56/876/8/91

Zaproszenie na mszę papieską w Kaliszu, 4 czerwca 1997.
Invitation to the papal mass in Kalisz, 4 June 1997.
AP Kalisz, 11/1372/6

Kartka okolicznościowa.
Greeting card.
AP Kalisz, 11/1372/59

Spotkanie z prezydentem USA Jimmym Carterem podczas pielgrzymki po USA w 1979.
Meeting with the President of the USA Jimmy Carter during a pilgrimage to the USA in 1979.
AAN, 2/2729/135

Jan Paweł II podczas pielgrzymki po Stanach Zjednoczonych, Nowy Jork, 1979.
John Paul II during a pilgrimage to the United States, New York, 1979.
AAN, 2/2729/13

Łąduje helikopter z Ojcem Świętym, Gliwice, 16 czerwca 1999; fot. J. Lewczyński.
A helicopter with the Holy Father landing, Gliwice, 16 June 1999; photo. J. Lewczyński.
AP Katowice, Oddział w Gliwicach, 15/98/Alb. Lew. 27

Msza św. w Santiago de Cuba, 1998.
Holy mass in Santiago de Cuba, 1998.
AAN, 2/2548/845

Powitanie Jana Pawła II na lotnisku w Hawanie, 1998.
Welcoming of John Paul II at the airport in Havana, 1998.
AAN, 2/2548/845

Budowa ołtarza papieskiego na lotnisku; fot. J. Lewczyński.
Construction of the papal altar at the airport; photo. J. Lewczyński.
AP Katowice, Oddział w Gliwicach, 15/98/Alb. Lew. 27

Jan Paweł II pogrążony w modlitwie.
John Paul II deep in prayer.
AAN, 2/2664/793

IV.1 KU WIECZNOŚCI

2 kwietnia 2005 Ojciec Święty odszedł do Domu Pana. Świadek, jakie dał światu umierający Jan Paweł II, nazwano jego „piętnastą encykliką”. Powszechnie zwracano uwagę, że pomimo ciężkiej choroby chciał wypełnić swą misję do końca. Jego choroba i cierpienie nie były tajemnicą, Ojciec Święty z niezwykłym spokojem przyjmował nadchodzący kres życia. Gdy odchodził, swoją postawą, twarzą, oczami tworzył duchową wspólnotę bólu, ale dawał też nadzieję wiernym na całym świecie.

Pogrzeb Jana Pawła II, który miał miejsce 8 kwietnia 2005 w Rzymie, stał się największym w dziejach świata zgromadzeniem najważniejszych przedstawicieli globu. W pożegnaniu Ojca Świętego wzięło udział 200 oficjalnych delegacji z szefami państw i rządów oraz przedstawicielami rodów królewskich i książęcych, przywódcami wyznań i religii z całego świata, a także szefami największych organizacji międzynarodowych.

Pontyfikat Jana Pawła II miał ogromny wpływ duszpasterski, indywidualny, bezpośredni na rozwój światowego chrześcijaństwa i katolicyzmu oraz na jego wzmocnienie, ugruntowanie i scalenie. Przypadał on na okres przemian społeczno-gospodarczych i politycznych na naszym globie.

Jan Paweł II wprowadził Kościół w trzecie tysiąclecie, nie tylko w związku z historyczną datą, lecz także ze względu na postrzeganie dorobku Kościoła. Znakiem rozpoznawczym pontyfikatu Jana Pawła II stało się dążenie do pojednania między wyznawcami różnych religii i wyznań. Jego dorobek, zarówno ten mający udział w doktrynie wiary, jak i wydarzenia, gesty, które uczynił, wpisały się na trwałe w historię i zmieniły wizerunek Kościoła. Stanowią one swoiste dziedzictwo Ojca Świętego.

Proces beatyfikacyjny Jana Pawła II rozpoczął się od żądania *santo subito* (wł. „święty natychmiast”), zwrotu pojawiającego się na transparentach osób zgromadzonych podczas papieskich uroczystości pogrzebowych 8 kwietnia 2005. W ten sposób wierni Kościoła katolickiego domagali się od przyszłego papieża, jeszcze przed jego wyborem, aby niezwłocznie po rozpoczęciu nowego pontyfikatu podjął procedurę zmierzającą do kanonizacji Jana Pawła II.

1 maja 2011 miała miejsce beatyfikacja Jana Pawła II podczas uroczystej mszy św. na placu Świętego Piotra w Rzymie. Nabożeństwo prowadził papież Benedykt XVI, uroczystą mszę koncelebrowało kilka tysięcy kardynałów, arcybiskupów i biskupów z całego świata.

27 kwietnia 2014 w Watykanie odbyła się kanonizacja błogosławionych Jana Pawła II i Jana XXIII. Uroczystość koncelebrował papież Franciszek, a emerytowany papież Benedykt XVI brał w niej udział.

Bliski współpracownik Ojca Świętego, ksiądz Adam Boniecki, tak scharakteryzował pontyfikat Jana Pawła II: „Cały pontyfikat to burzenie murów i budowanie mostów. Papież pielegnował tradycję i dokonywał rzeczy całkiem nowych, by nie powiedzieć: rewolucyjnych. Niemożliwe stawało się możliwe”.

TOWARDS ETERNITY

On 2 April 2005 John Paul II returned to the house of the Father.

The testimony that the dying John Paul II gave to the world is called his „fifteenth encyclical”. It was commonly noted that, despite his illness, he wanted to complete his mission. His illness and suffering were no secret and the Holy Father accepted the approaching end of his life with special calm. When he left, with his posture, face and eyes, he created a spiritual community with pain, but also gave hope to the faithful all over the world.

The funeral of John Paul II, which took place on 8 April 2005 in Rome, became the greatest gathering of the most important global representatives in the history of the world. The farewell of the Holy Father was attended by 200 official delegations with heads of states and governments, representatives of royal families and the nobility, religious leaders from all over the world as well as heads of the largest international organisations.

John Paul II's pontificate had a great effect on pastoral work, directly on the development of Christianity and Catholicism in the world and on its reinforcement, consolidation and integration. It coincided with a period of social-economic and political change in our world.

John Paul II led the Church into a third millennium, not only connected with the historic date but also in terms of the perception of the Church's achievements. A sign of John Paul II's pontificate was the drive to unite followers of different religions and confessions. His work, both that affecting the doctrine of faith, as well as events and gestures that he made, entered into the history books and changed the image of the Church. They represent the legacy of the Holy Father.

John Paul II's beatification began with the demand of *santo subito* (holy immediately), a slogan appearing on the posters of people gathered during the pope's funeral on 8 April 2005. In this way, the faithful of the Catholic Church demanded that the future pope, even before his selection, should immediately after starting the new pontificate begin the procedure to canonise John Paul II.

On 1 May 2011 the beatification of John Paul II took place during a celebratory holy mass at St. Peter's Square in Rome. The mass was conducted by Benedict XVI and was concelebrated by a few thousand cardinals, archbishops and bishops from all over the world.

On 27 April 2014 in the Vatican, the canonisations of John Paul II and John XXIII took place. The ceremony was concelebrated by Pope Francis, and the retired Pope Benedict XVI took part in it.

The close co-worker of the Holy Father, Father Adam Boniecki, described the pontificate of John Paul II as follows: „The whole pontificate was a time of knocking down walls and building bridges. The pope cared for traditions and carried out totally new things, if not to say: revolutionary. The impossible became possible”.

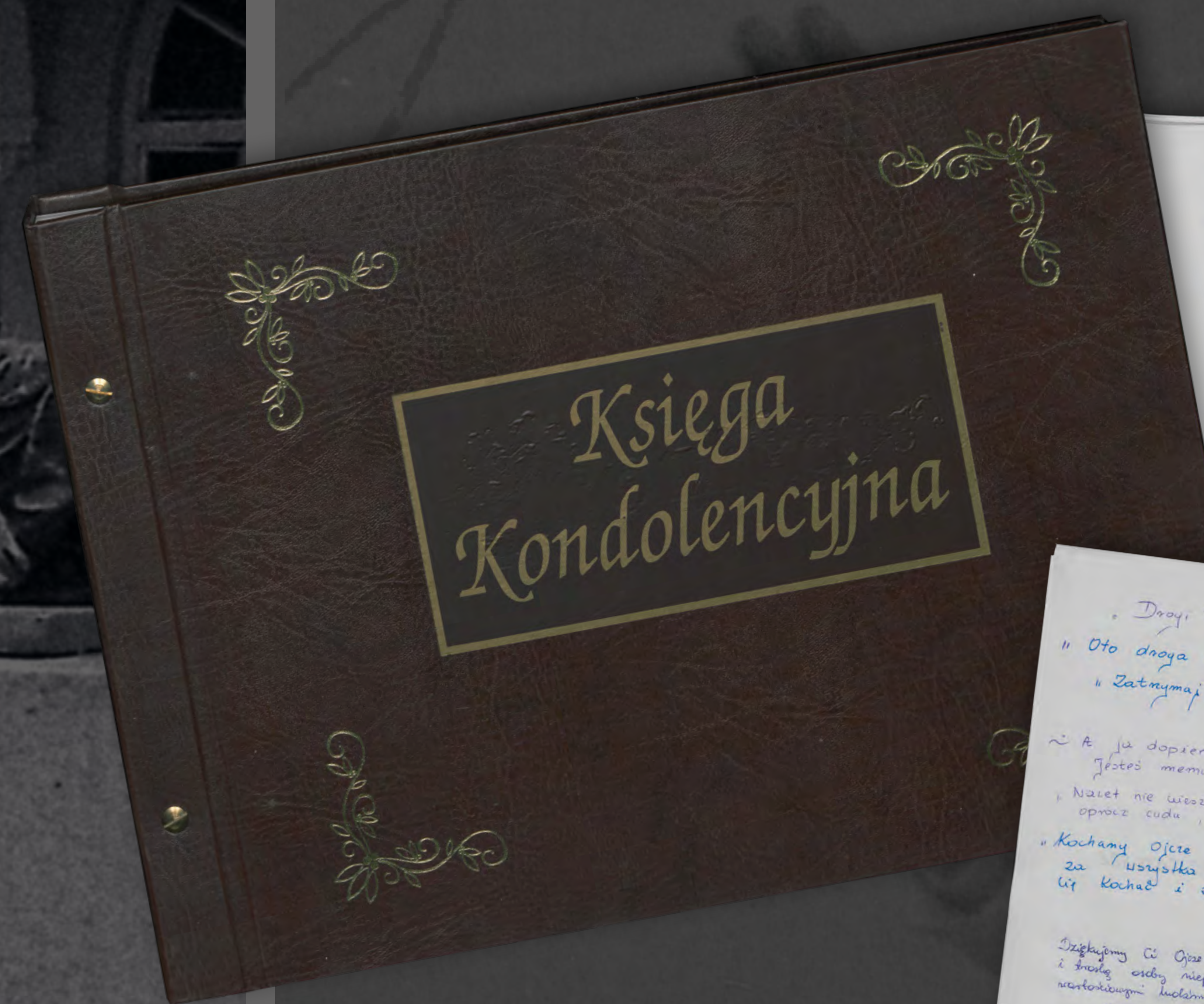

Oto droga, którą wszyscy przechodzimy, każdy z nas...

Zatrzymaj się, jej przemijanie ma sens.

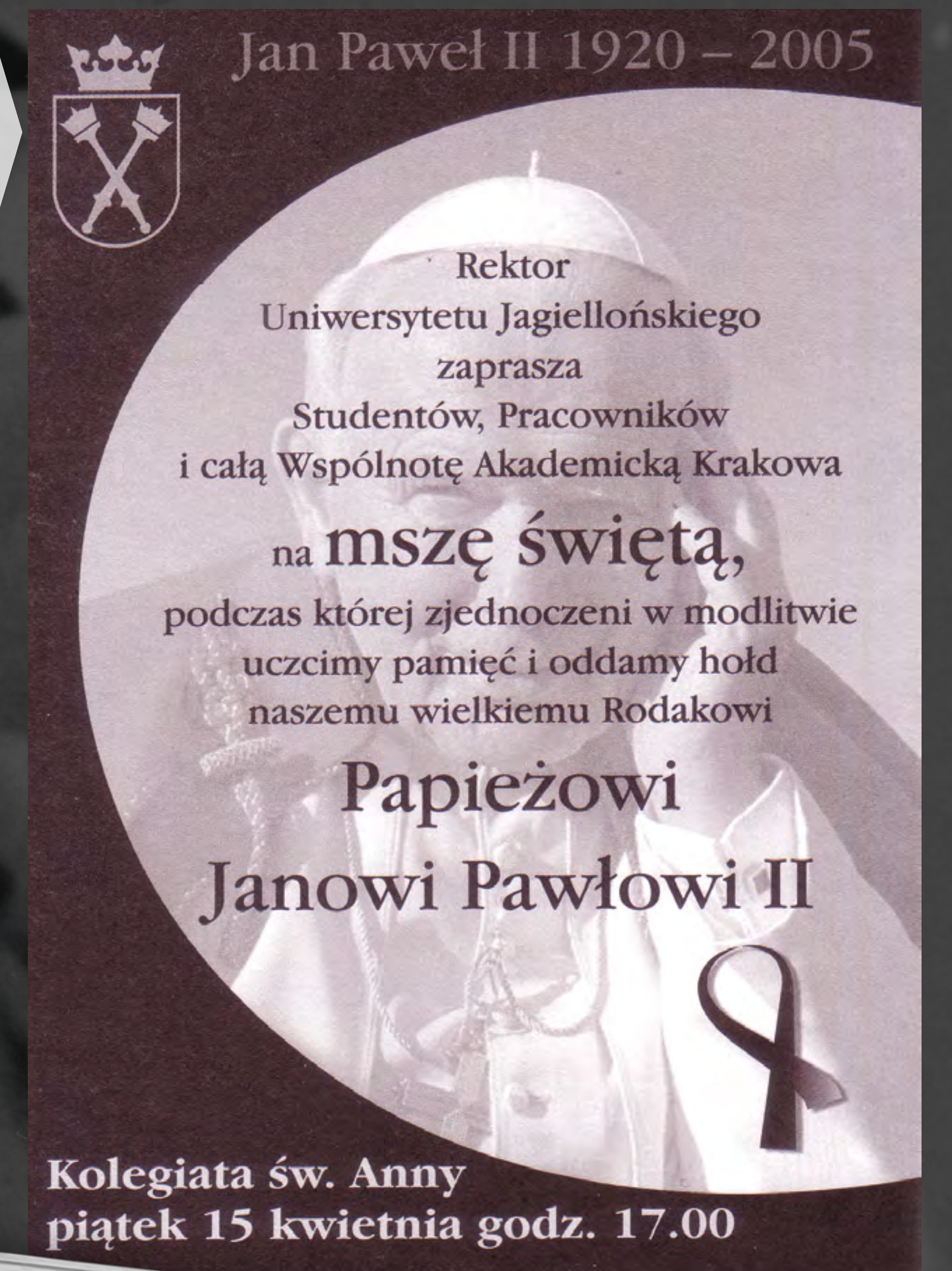
This is a path that we all travel along, each of us...

Stop, its evanescence makes sense.

Księga kondolencyjna po śmierci papieża Jana Pawła II – Urząd Miejski Jeleniej Góry. Book of condolences after the death of John Paul II – Jelenia Góra Town Council. AP Wrocław, Oddział w Jeleniej Górze, 83/714/1

Zaproszenie Rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego na mszę św. do kolegiaty św. Anny po śmierci papieża. Invitation of the Rector of the Jagiellonian University to a holy mass in the Church of St. Anne after the death of the pope. ANK, 29/2998/50

Homagium – pomnik Jana Pawła II i Stefana Wyszyńskiego autorstwa Jerzego Jarnuszkiewicza, usytuowany na dziedzińcu głównego gmachu Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Odślonięty został 30 maja 1983. Przedstawia Jana Pawła II i Stefana Wyszyńskiego w uścisku, układzie nawiązującym do fotografii Arturo Mariego, wykonanej podczas pierwszej audiencji papieża. To jedno z pierwszych upamiętnień Ojca Świętego, doceniane również za wartości artystyczne. W następnych latach powstało wiele mniej lub bardziej udanych pomników Jana Pawła II w Polsce i na świecie. Homagium – monument of John Paul II and Stefan Wyszyński by Jerzy Jarnuszkiewicz, located in the grounds of the main building of the Catholic University of Lublin. It was unveiled on 30 May 1983. It represents John Paul II and Stefan Wyszyński embracing, as was the case in a photograph taken by Arturo Mari during the pope's first audience. This is one of the first tributes to the Holy Father, which is also valued for its artistic merit. In later years, many other monuments of John Paul II, of varying quality, were created in Poland and the world. ANK, 29/2998, sygn. tymcz. 299

"Błogosław mi pustki" anguś w domu moim...
Tyle nas, a jakoby nikogo nie było...
Tęskno i smutek w moim sercu
Ileż żalów
Jan Lubicki

Drugi Przywilej
"Oto droga którą wszyscy przechodzimy, każdy z nas..."
"Zatrzymaj się, jej przemijanie ma sens..."
Jan Paweł II

Ojciec Święty – moim życiem udowodniłeś, że może stworzyć
swoją przyszłość w drodze Chrystusowym udowodniłeś, że
ludzi nie musi dłużej męczyć i niech posiadania władzy
dla sprawnego przebiegu moralnych i materialnych
Każdego obejmujesz swą miłością i troską.
Możesz nam wszystkim:
» Nie bójcie się – ja jestem »
Nigdy nie będziemy się więcej bali – wiemy, że Ty zawsze będziesz
z nami i że Bóg sprawi, że z naszej miłości, modły
będzie wspaniałym ludzom na świecie formą, słowem
ich życia, modlitwą opieką i wskazywaniem drogi do Boga.
Kochamy Cię, kochamy i będziemy zawsze kochać
Włodek Poytorn
Archiwista
Kadry Ministerstwa Jelenia Góra
miejscowy 18 maja 1935r.

Kartka okolicznościowa wydana z okazji IX Ogólnopolskiej Konferencji Stowarzyszenia „Pamięć Jana Pawła II” w Kaliszu 22–23 sierpnia 2009. Greeting card issued for the IX Polish Conference of the „Memory of John Paul II” Association in Kalisz, 22–23 August 2009. AP Kalisz, 11/1372/59

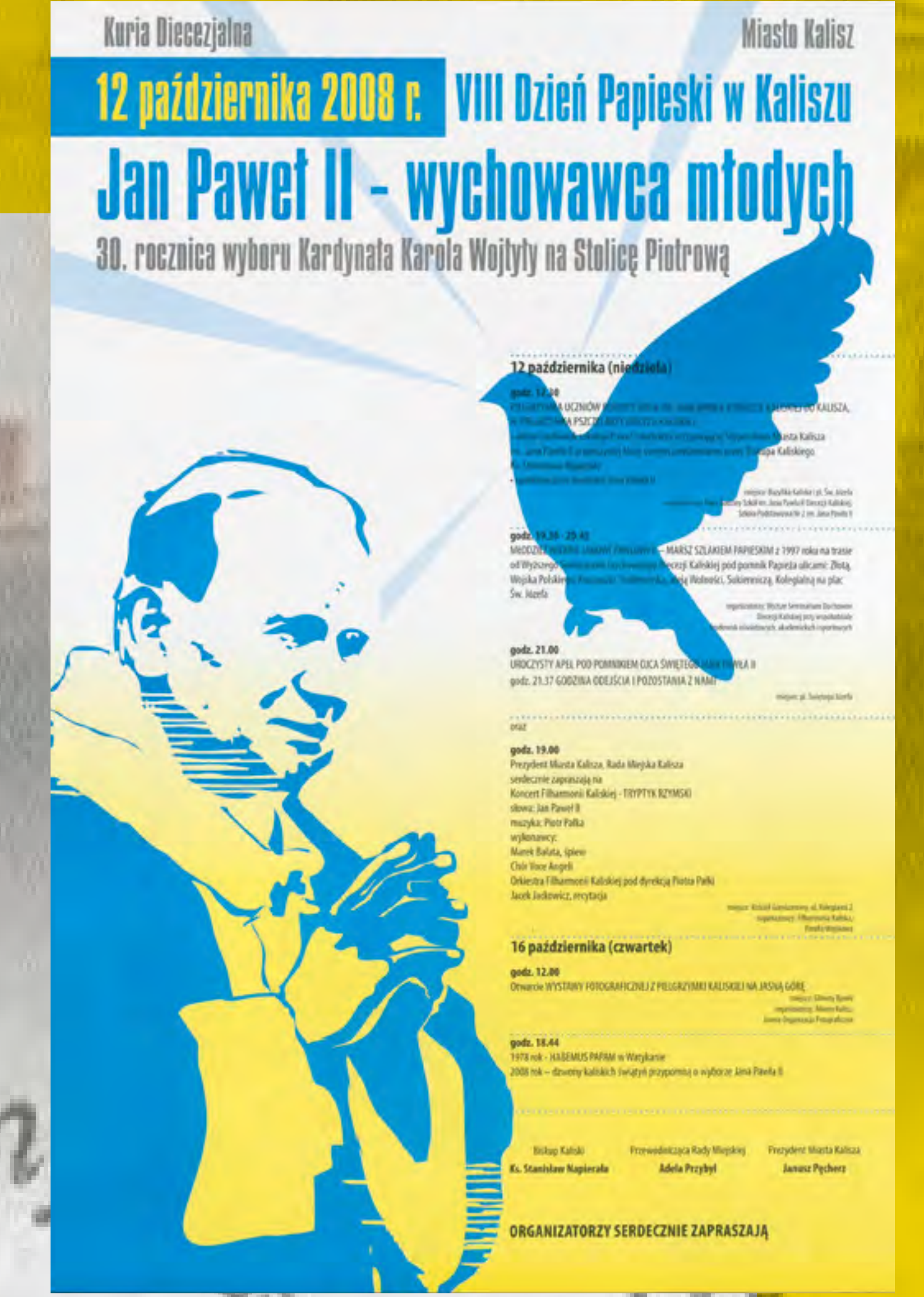
Odświeżenie pamiątkowej płyty na murze kościoła Mariackiego w Krakowie upamiętniającej beatyfikację bł. Anieli Salawy, 16 października 1998. Unveiling of a plaque on the wall of St. Mary's Church in Kraków to commemorate the beatification of Angela Salawa, 16 October 1998. ANK, 29/1923/4101

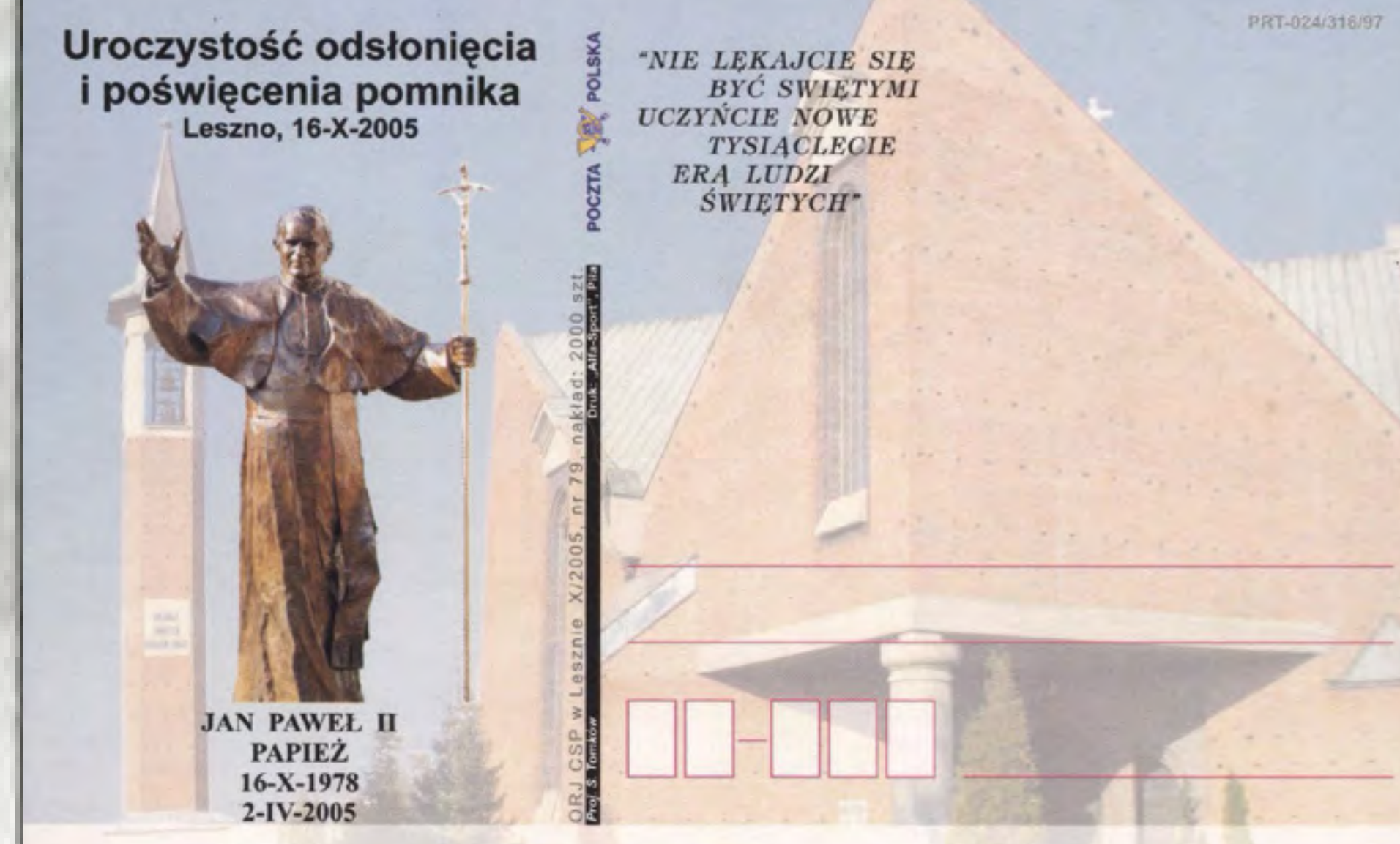
Jan Paweł II – obrońca godności człowieka. Dzień Papieski w Kaliszu, 14 października 2007. Ojciec Święty jest również upamiętniany poprzez organizowane cyklicznie konferencje, wydarzenia uwieczniające kolejne rocznice związane z jego życiem czy pontyfikatem. John Paul II – defender of man's dignity. Pope Day in Kalisz, 14 October 2007. The Holy Father is also commemorated by organized cyclical conferences, as well as events to celebrate anniversaries connected with his life and pontificate. AP Kalisz, 11/834/526

Pomnik Jana Pawła II w Radomiu, kartka pocztowa. Monument of John Paul II in Radom, postcard. AP Radom, 58/1562/211

Jan Paweł II – wychowawca młodych. VIII Dzień Papieski w Kaliszu, 12 października 2008. John Paul II – tutor of the young. VIII Pope Day in Kalisz, 12 October 2008. AP Kalisz, 11/834/527

Pocztówka wydana z okazji odświeżenia pomnika Jana Pawła II w otoczeniu kościoła św. Antoniego w Lesznie, 16 października 2005. Postcard issued for the unveiling of the monument of John Paul II in the grounds of the Church of St. Anthony in Leszno, 16 October 2005. AP Leszno, 34/396/0/1009

IX Ogólnopolska Konferencja Stowarzyszenia „Pamięć Jana Pawła II” KALISZ 2009

Kalisz 22-23 sierpnia 2009 roku

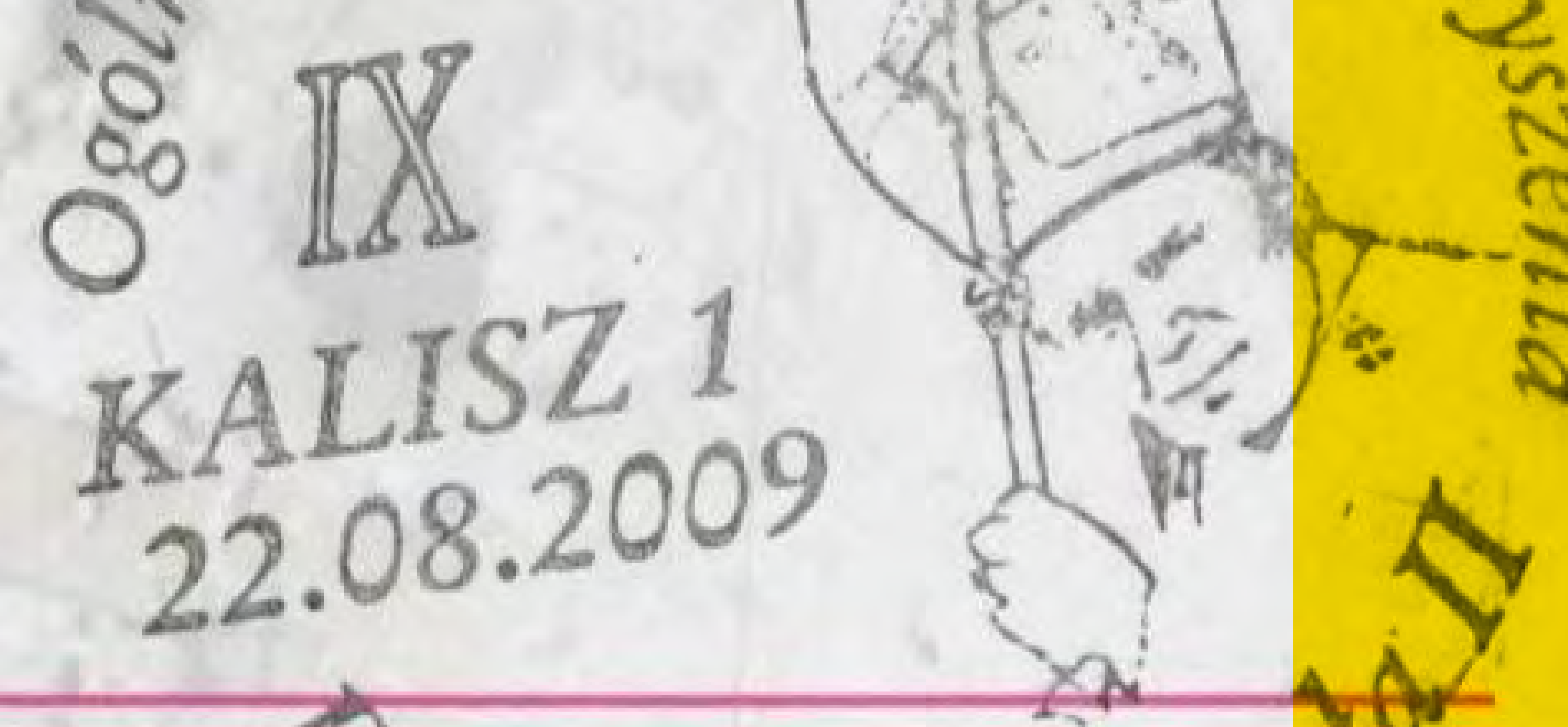
POCZTA POLSKA * 62-800 KALISZ * nr 121060

Polska Giełda Papaliów

23.08.2009
KALISZ 1

IX Ogólnopolska Konferencja Stowarzyszenia „Pamięć Jana Pawła II”
PAMIĘĆ JANA PAWŁA II.
22-23.08.2009
KALISZ 1

Pontyfikat Jana Pawła II to wielkie dzieło. Dziedzictwa pozostawionego potomnym nie sposób określić jednym słowem – wielkie, nieprzebrane, ponadczasowe, globalne.

W czasie swego pontyfikatu Jan Paweł II wyniósł na ołtarze 1338 błogosławionych oraz 482 świętych. W latach 1979–2001 zwołał 6 zgromadzeń plenarnych Kolegium Kardynalskiego, czyli konsystorz nadzwyczajnych, w celu omówienia bieżących, ważnych zagadnień z życia Kościoła.

Ogromnym dorobkiem pontyfikatu Jana Pawła II są dokumenty jego autorstwa: 14 encyklik, 15 adhortacji apostolskich, 13 konstytucji apostolskich, 45 listów apostolskich, 29 dokumentów w formie *motu proprio* oraz tysiące listów papieskich przesyłanych z okazji doniosłych wydarzeń.

Nowatorskim pomysłem Jana Pawła II były tzw. listy otwarte do różnych środowisk: do rodzin, do młodych, do dzieci, artystów, biskupów, duchowieństwa. Każdego roku Jan Paweł II wygłaszał także orędzia na światowe dni młodzieży, światowe dni chorych, światowe dni komunikacji społecznej czy światowe dni pokoju.

Podczas pontyfikatu Jana Pawła II został wydany nowy Kodeks Prawa Kanonicznego oraz pierwszy w historii Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich. Zaslugą Jana Pawła II było także ogłoszenie Katechizmu Kościoła Katolickiego oraz Kompendium Nauki Społecznej Kościoła (rok 2004).

Jan Paweł II jest też autorem kilku książek: *Przekroczyć próg nadziei* (przetłumaczona na 40 języków), *Dar i tajemnica, Wstańcie, chodźmy, Tryptyk rzymski* oraz *Pamięć i tożsamość*.

Podjął wiele inicjatyw duszpasterskich o zasięgu ogólnokościelnym i międzynarodowym. Najbardziej znane są ustanowione w roku 1985 Światowe Dni Młodzieży, podczas których młodzi ludzie z całego świata spotykają się cyklicznie, aby pod przewodnictwem papieża uczestniczyć we wspólnej modlitwie. Równie popularne są zainaugurowane w 1994 w Rzymie Światowe Spotkania Rodzin. Obchodzone od roku 1993 Światowy Dzień Chorego pozwolił zwrócić uwagę na ludzi chorych i cierpiących. Odbywające się w ramach uroczystych obchodów msze św. były transmitowane za pośrednictwem mediów, zyskując nieprawdopodobny, niespotykany dotychczas zasięg i moc przekazu.

XII Dzień Papieski 14 października 2012

Jan Paweł II Papież Rodziny

FUNDACJA
DZIEŁO NOWEGO TYSIĄCLECIA

Buduj z nami żywy pomnik Jana Pawła II. Pomóż zdolnej młodzieży z ubogich rodzin! Wpłać na stypendia!

Wyślij SMS „Pomoc” pod numer: **72 50** (2,46 zł z VAT),
zadzwoń: **704 20 72 50** (2,50 zł z VAT) lub wpłać na konto
Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”:
81 1320 1104 2979 6023 2000 0001

www.dzieło.pl

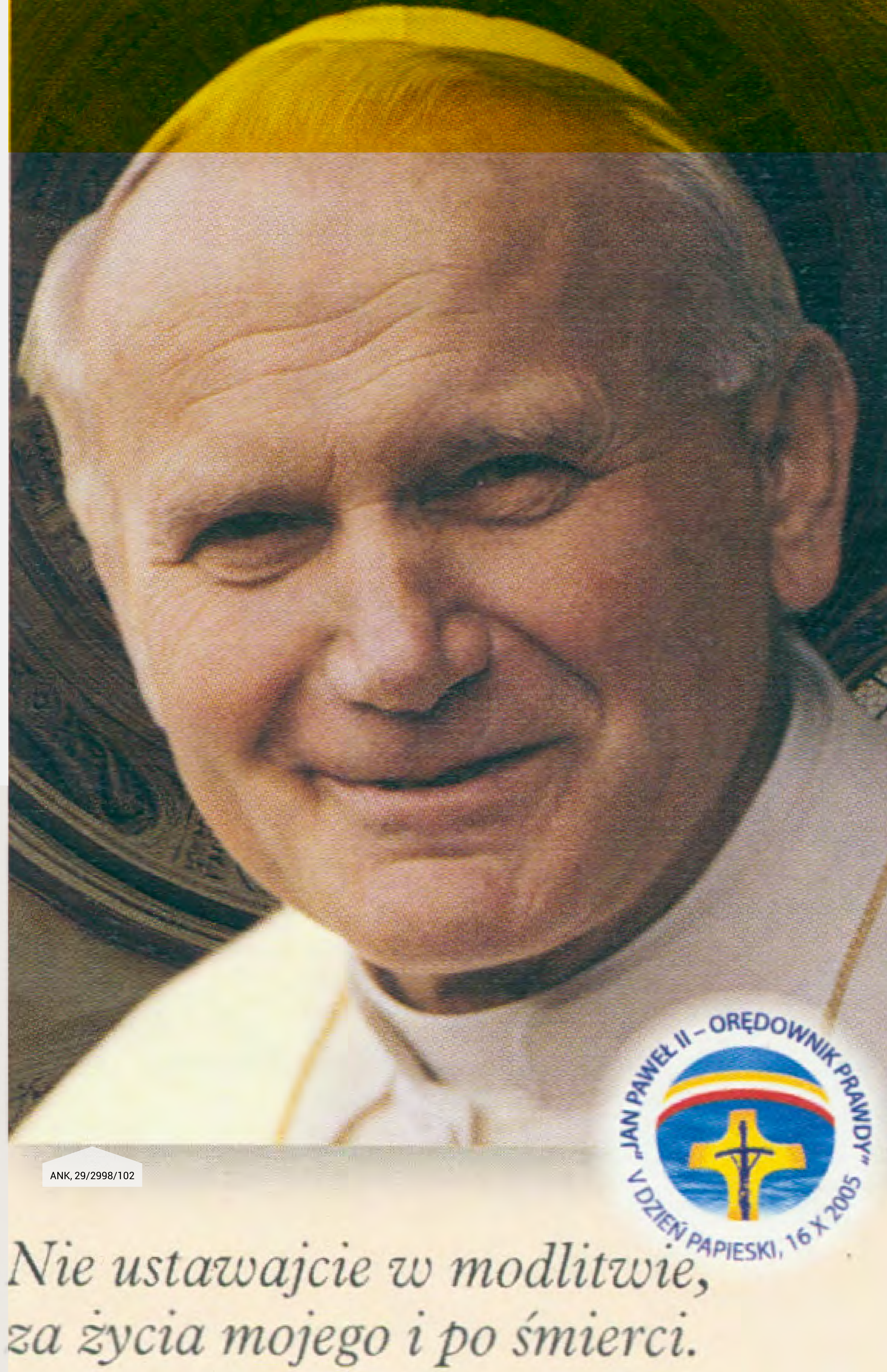
Partnerzy: T-Mobile, plus, PLAY, orange

Partnerzy: Fundacja Świętego Mikołaja, Caritas, etc.

Dzień papieski organizowany przez Fundację „Dzieło Nowego Tysiąclecia”. Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia” została powołana przez Konferencję Episkopatu Polski w roku 2000 jako wyraz wdzięczności dla Ojca Świętego Jana Pawła II za jego niestrudzoną posługę duchową na rzecz Kościoła i Ojczyzny. Idea utworzenia Fundacji jako organizacji, której działalność ma upamiętniać pontyfikat Jana Pawła II przez promowanie nauczania papieża i wspieranie określonych przedsięwzięć społecznych, głównie w dziedzinie edukacji i kultury, narodziła się po pielgrzymce Ojca Świętego do Polski w roku 1999. W ciągu kilkunastu lat działalności Fundacja objęła opieką kilka tysięcy młodych ludzi z całej Polski zgodnie z wezwaniem Ojca Świętego do „nowej wyobraźni miłosierdzia”. Około 2000 stypendystów niemal z każdego zakątka Polski tworzy niezwykle pomnik wznoszony przez Polaków wdzięcznych św. Janowi Pawłowi II.

Pope Day organised by the „Work of the New Millennium” foundation. The „Work of the New Millennium” foundation was established by the Polish Episcopal Conference in 2000 as an expression of gratitude to the Holy Father John Paul II for his tireless spiritual service on behalf of the Church and Fatherland. The idea of creating a foundation whose activities should commemorate John Paul II's pontificate by promoting the teachings of the pope and supporting defined social enterprises, mainly in the areas of education and culture, was born after the pilgrimage of the Holy Father to Poland in 1999. In just over a dozen years of its activity, the foundation has taken care of a few thousand young people from all over Poland in accordance with the call of the Holy Father for a „new imagination of compassion”. Around 2000 scholarships granted to people from each part of Poland creates a special monument built by Poles as a sign of their gratitude to John Paul II.

AP Radom, 58/1193/1914

John Paul II's pontificate is a great work. The legacy he leaves behind is impossible to describe with just one word – great, immense, timeless, global.

During his pontificate, John Paul II beatified 1338 and canonised 482 people. In the years 1979–2001 he called 6 meetings of the College of Cardinals, in other words papal consistories, in order to discuss the actual and important issues in the life of the Church.

A great result of John Paul II's pontificate are the documents he wrote: 14 encyclicals, 15 apostolic exhortations, 13 apostolic constitutions, 45 apostolic letters, 29 documents in the form of *motu proprio* as well as thousands of papal letters sent during important events.

The innovative ideas of John Paul II included the so-called open letters to various people: to families, to youths, to children, artists, bishops, and the clergy. Each year, John Paul II also announced addresses at the World Youth Days, World Days of the Sick, World Social Communication Days and the World Peace Days.

During John Paul II's pontificate, a new Code of Canon Law was issued as well as the first in history Code of Canons of the Eastern Churches. Because of John Paul II there was also the announcements of Catechism of the Catholic Church and in 2004 of Compendium of the Social Doctrine of the Church.

John Paul II was also the author of a few books: *Crossing the Threshold of Hope* (translated into 40 languages), *Gift and Mystery, Rise, let us be on our way, Roman Triptych* as well as *Memory and Identity*.

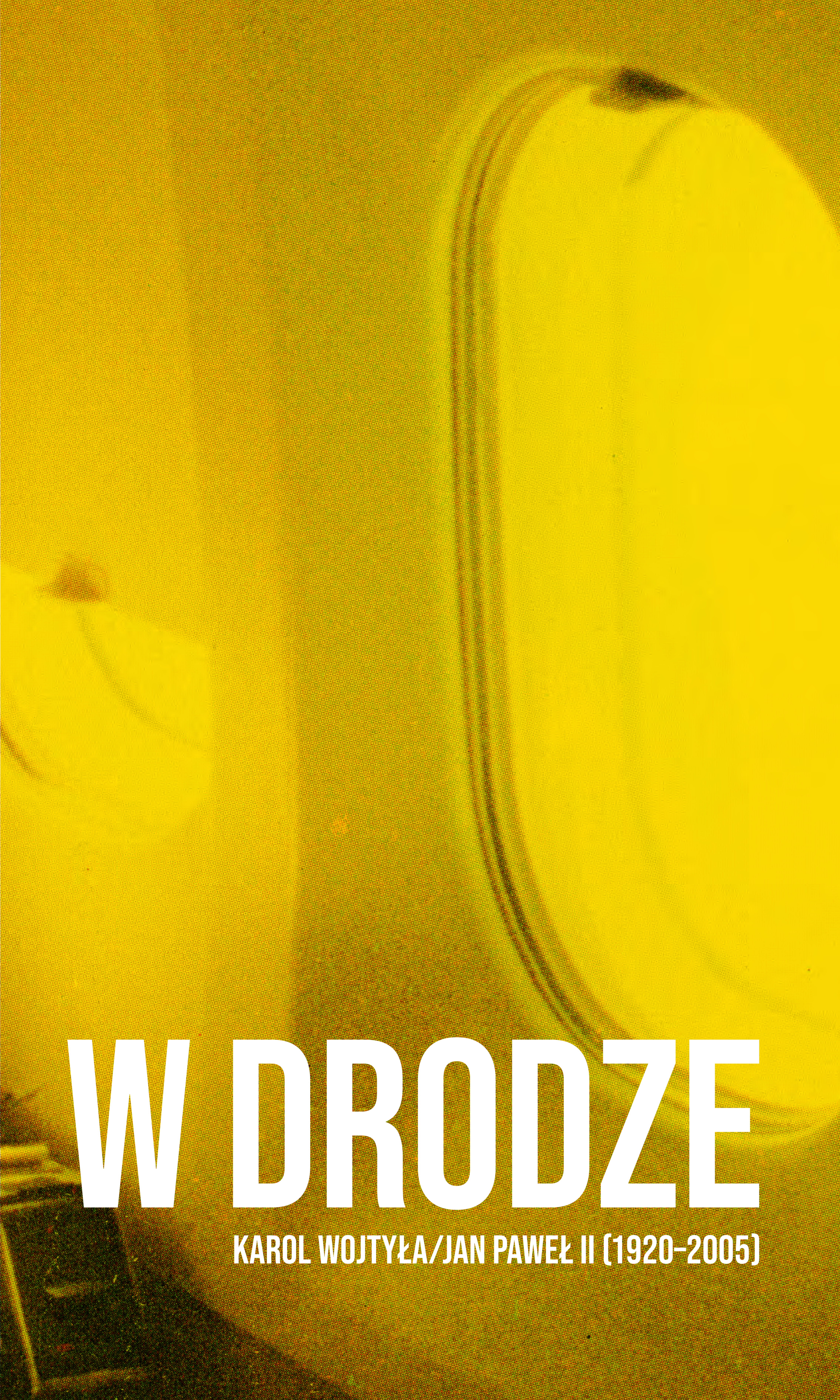
He also undertook many pastoral initiatives on a nationwide and international level. The best known are the World Youth Days established in 1985, during which youngsters from the whole world meet cyclically, in order to participate in joint prayer under the leadership of the pope. Equally popular are the World Family Meetings inaugurated in Rome in 1994. Celebrated since 1993, the World Day of the Sick allows attention to be directed to those who are ill and suffering. The holy masses that take place during the celebrations are transmitted by the media, thereby giving their messages incredible, unprecedented range and power.

W roku 1985 podczas obchodów Międzynarodowego Roku Młodzieży Jan Paweł II ustanowił tzw. Światowe Dni Młodzieży. Co roku w Niedzielę Palmową na szczeblu diecezjalnym pod przewodnictwem miejscowego biskupa młodzi spotykają się na wspólnej modlitwie. Natomiast co dwa lata w różnych krajach odbywają się zloty młodych z całego świata, aby pod przewodnictwem Ojca Świętego uczestniczyć we wspólnej modlitwie.

In 1985, during the International Youth Year, John Paul II established the so-called World Youth Days. Every year on Palm Sunday, at the diocese level under the leadership of the local bishop, adolescents meet for joint prayer. However, every two years, there is a meeting of youngsters from all over the world in various countries to take part, under the guidance of the Holy Father, in joint prayer.

AP Radom, 58/1562/211

W DRODZE

KAROL WOJTYŁA / JAN PAWEŁ II (1920-2005)

Jan Paweł II w podróży.
John Paul II while travelling.
AAN, 2/2664/793

Scenariusz, koncepcja, wybór dokumentów / Text, concept, selection of documents:
Barbara Berska (kurator wystawy / curator of exhibition)

Redakcja / Editing: Barbara Berska

Projekt graficzny / Graphic design: Kamila Golec

Korekta / Correction: Jadwiga Marcinek

Tłumaczenie / Translation: Ian Corkill

Wystawa przygotowana przez / Exhibition prepared by:

Archiwum Narodowe w Krakowie / The National Archives in Krakow

Przy współpracy / In cooperation with:

Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych / The Head Office of the State Archives

Archiwów Państwowych / The State Archives

Wystawa przygotowana z okazji 100. rocznicy urodzin Papieża Polaka
pod honorowym patronatem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego prof. dr. hab. Piotra Glińskiego
oraz Prezydenta Miasta Krakowa prof. dr. hab. Jacka Majchrowskiego

Exhibition commemorating the 100th anniversary of the Polish Pope's birth
under the honorary patronage of the Minister of Culture and National Heritage prof. dr hab. Piotr Gliński
as well as the Mayor of Kraków prof. dr hab. Jacek Majchrowski

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

 **ARCHIWA
PAŃSTWOWE**

 Kraków

Patronat Honorowy Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego prof. dr. hab. Piotra Glińskiego

Honorary Patron Deputy Prime Minister, Minister of Culture
and National Heritage prof. dr hab. Piotr Gliński

Patronat Honorowy Prezydenta Miasta Krakowa
prof. dr. hab. Jacka Majchrowskiego

Honorary Patron Mayor of Kraków
prof. dr hab. Jacek Majchrowski

Opracowano na podstawie / References:

Ash Timothy Garton, *Jesień wasza, wiosna nasza*, Warszawa 2009
Boniecki Adam, *Kalendarium życia Karola Wojtyły*, Kraków 2000
Boniecki Adam, *Notes rzymski*, tom 1, tom 2, Kraków 1988–1989
Boniecki Adam, Kolenda-Zalewska Katarzyna, *Zrozumieć Papieża. Rozmowy o Janie Pawle II*, Kraków 2012
Dudek Antoni, *Państwo i kościół w Polsce 1945–1970*, Kraków 1995
Friszke Andrzej, *Rewolucja Solidarności 1980–1981*, Kraków 2014
Gawin Dariusz, *Solidarność – mit, który przemija czy fundament polskiej polityczności?*,
[w:] *Polska Solidarność. Kontrowersje, oblicza, interpretacje*, red. J. Kloczkowski, Kraków 2011
Jan Paweł II, *Dar i Tajemnica. W pięćdziesiątą rocznicę moich święceń kapłańskich*, Kraków 1996
Jan Paweł II, *Wstańcie, chodźmy!*, Kraków 2004
Lekcja Sierpnia. Dziedzictwo „Solidarności” po dwudziestu latach, red. Dariusz Gawin, Warszawa 2002
Portal JP2 Centrum Myśli Jana Pawła II, <https://www.centrumjp2.pl/nauka/jp2-online/>

Przy przygotowaniu wystawy wykorzystano materiały archiwalne z zasobu / While preparing
the exhibition, the archive materials from the following collections has been used

Archiwum Główne Akt Dawnych / Central Archives of Historical Records in Warsaw
Archiwum Akt Nowych / The Central Archives of Modern Records in Warsaw
Narodowe Archiwum Cyfrowe / The National Digital Archives in Warsaw
Archiwum Narodowe w Krakowie / The National Archives in Krakow
Archiwum Państwowe w Białymstoku / The State Archives in Białystok
Archiwum Państwowe w Bydgoszczy / The State Archives in Bydgoszcz
Archiwum Państwowe w Częstochowie / The State Archives in Częstochowa
Archiwum Państwowe w Gdańsku / The State Archives in Gdańsk
Archiwum Państwowe w Gorzowie Wielkopolskim / The State Archives in Gorzów Wielkopolski
Archiwum Państwowe w Kaliszu / The State Archives in Kalisz
Archiwum Państwowe w Katowicach / The State Archives in Katowice
Archiwum Państwowe w Kielcach / The State Archives in Kielce
Archiwum Państwowe w Koszalinie / The State Archives in Koszalin
Archiwum Państwowe w Lesznie / The State Archives in Leszno
Archiwum Państwowe w Lublinie / The State Archives in Lublin
Archiwum Państwowe w Łodzi / The State Archives in Łódź
Archiwum Państwowe w Malborku / The State Archives in Malbork
Archiwum Państwowe w Olsztynie / The State Archives in Olsztyn
Archiwum Państwowe w Opolu / The State Archives in Opole
Archiwum Państwowe w Piotrkowie Trybunalskim / The State Archives in Piotrków Trybunalski
Archiwum Państwowe w Płocku / The State Archives in Płock
Archiwum Państwowe w Poznaniu / The State Archives in Poznań
Archiwum Państwowe w Przemyślu / The State Archives in Przemyśl
Archiwum Państwowe w Radomiu / The State Archives in Radom
Archiwum Państwowe w Rzeszowie / The State Archives in Rzeszów
Archiwum Państwowe w Siedlcach / The State Archives in Siedlce
Archiwum Państwowe w Suwałkach / The State Archives in Suwałki
Archiwum Państwowe w Szczecinie / The State Archives in Szczecin
Archiwum Państwowe w Toruniu / The State Archives in Toruń
Archiwum Państwowe w Warszawie / The State Archives in Warsaw
Archiwum Państwowe we Wrocławiu / The State Archives in Wrocław
Archiwum Państwowe w Zamościu / The State Archives in Wrocław
Archiwum Państwowe w Zielonej Górze / The State Archives in Zielona Góra